

ÁRSREIKNINGUR SAMSTÆÐU 2014

Efnisyfirlit

Skýrsla og áritun stjórnar og bankastjóra	3 - 5
Áritun óháðs endurskoðanda	6
Helstu niðurstöður	7
Rekstrarreikningur samstæðunnar	8
Yfirlit um heildarafkomu samstæðunnar	9
Efnahagsreikningur samstæðunnar	10
Eiginfjárfirlit samstæðunnar	11
Sjóðstreymisyfirlit samstæðunnar	12-13
Skýringar með ársreikningi samstæðunnar	14-93
Viðauki óendurskoðað	94

Skýrsla og áritun stjórnar og bankastjóra

Ársreikningur samstæðu Íslandsbanka fyrir árið 2014 samanstendur af ársreikningi Íslandsbanka hf. og dótturfélaga hans, en saman er vísað til þeirra sem „bankans“.

Starfsemi og eignarhald

Íslandsbanki („bankinn“) er alþjóðlegur banki sem veitir alhliða bankþjónustu til heimila, fyrirtækja og fagfjárfesta á Íslandi og erlendis. Íslandsbanki er eitt af stærstu fjármálafyrirtækjum á Íslandi með trausta markaðshlutdeild innanlands.

Bankinn, sem rekur sögu sína allt aftur til ársins 1884, byggir á langri hefð lánveitinga til atvinnulífsins á Íslandi. Bankinn hefur þróað sérþekkingu á lánstarfsemi í völdum atvinnugreinum, svo sem ferðamannaíðnaði, sjávarútvegi, starfsemi sveitarfélaga og orkuvinnslu. Með skýrri stefnu sinni á þessum sviðum veitir Íslandsbanki aðilum og fjárfestum í atvinnulífinu verðmæta þjónustu.

Bankinn skiptist í sex meginstarfsþætti: viðskiptabankasvið, fyrirtækjasvið, markaði, eignastýringu, fjárfýringu og umsýslu eignarhluta. Bankinn starfrækir fjölbreytt og skilvirkt útibúanet með 18 útibúum sem eru staðsett víðs vegar á höfuðborgarsvæðinu og í stærri bæjum úti um landið. Á uppgjorsdegi störfuðu 1.206 einstaklingar við bankann í fullu starfi. Þar af störfuðu 945 hjá móðurfélaginu.

Eigendur Íslandsbanka eru tveir, ISB Holding ehf., sem á 95% hlutfjár bankans, og Ríkissjóður Íslands sem á 5% í gegnum Bankasýslu ríkisins. Á hluthafafundi 24. september 2014 var ákveðið að fækka stjórnarmönnum úr níu í sjö. Einn stjórnarmaður er skipaður af Bankasýslu ríkisins og hinir sex af ISB Holding ehf. Bankinn starfar í samræmi við lög sem kveða á um að fyrirtæki með fleiri en 50 starfsmenn skuli tryggja að hlutfall hvors kyns í stjórn þess sé ekki lægra en 40%.

Áhættustýring

Viðskipti bankans fela í sér margvíslega áhættu. Áhættustýring er lykilþáttur í rekstri bankans. Stjórn bankans ber endanlega ábyrgð á að tryggja að innviðir áhættustýringar í bankanum séu fullnægjandi. Stjórn bankans skilgreinir áhættuvilja bankans sem er miðlað í stefnuskjölum bankans um áhættustýringu. Fjallað er um stefnu og umgjörð áhættustýringar bankans í skýringum 59-84.

Reikningstímabilið

Árið 2014 var gott ár í rekstri Íslandsbanka og aukið verðmæti eigna hafði veruleg áhrif á tekjur bankans. Hreinan hagnað í ársreikningnum má að mestu leyti rekja til reglulegrar starfsemi bankans og eru hreinar vaxtatekjur tveir þriðju hlutar af reglulegum tekjum bankans. Bankinn hélt áfram að vinna að kostnaðarahlæðingum og aukningu í krosssólu í framhaldi af skipulögðum samrunum. Í samræmi við þá stefnu bankans að einfalda ferla, tekur bankinn nú þátt í endurnýjun innlána- og greiðslumiðlunarkerfis. Þess er vænst að helstu kostirnir við þetta nýja kerfi verði rekstraröryggi, hagkvæmni, aukinn sveigjanleiki og styttri tími við að koma vöru á markað.

Lánasafnið óx um 80 milljarða króna, bæði með innlendra og alþjóðlegri lánstarfsemi, á sama tíma og lánnum í vanskilum fækkaði. Niðurstöður markaðsrannsóknar sem var gerð á reikningstímabilinu voru jákvæðar fyrir bankann á öllum sviðum fjármálaþjónustu, einkum með tilliti til stórra og lítilla fyrirtækja, og bankinn er áfram fremstur á sviði eignafjármögnunar. Árleg vinnustaðagreining bankans skilaði jákvæðum niðurstöðum með aukinni starfsánægju, stolti af því að vinna fyrir bankann og góðri þekkingu á stefnu hans.

Nærfellt 5.000 af viðskiptavinum bankans eiga rétt á að nýta sér skuldaleiðréttingu vegna vísitölutengdra húsnæðislána sem íslensk stjórnvöld hrintu í framkvæmd árið 2014. Skuldaleiðréttingin er fjármögnuð með sérstökum bankaskatti sem olli því að hagnaður Íslandsbanka dróst saman um 2,4 milljarða króna árið 2014. Mikilvægt er að tímabundinni aukinni skattheimtu verði ekki haldið áfram lengur en nauðsynlegt þykir, þar sem hún skaðar íslenska banka þegar til lengri tíma er lítið með því að veita erlendum bönkum samkeppnisforskot í lánveitingum til íslenskra fyrirtækja.

Árið 2014 gaf Íslandsbanki út skuldabréf að fjárhæð 300 milljóna sænskra króna til viðbótar upphaflegu skuldabréfi sínu með breytilegum vöxtum að fjárhæð 500 milljónir sænskra króna með gjalddaga í desember 2017. Bankinn fylgdi þeim viðskiptum eftir með útgáfu skuldabréfs á föstu gengi að fjárhæð 100 milljónir evra, sem er fyrsta evruskuldabréfið sem gefið hefur verið út af íslenskum banka síðan 2008. Skuldabréfin eru gefin út samkvæmt áætlun bankans um útgáfu skuldabréfa í erlendra mynt (GMTN). Bankinn gaf út sértryggt skuldabréf fyrir 8,8 milljarða króna árið 2014 og í árslok átti bankinn 4,4 milljarða króna í útstandandi ótryggðum skuldabréfum til skamms tíma.

Standard & Poor's gaf Íslandsbanka lánshæfiseinkunnina BB+/B með stöðugum horfum í apríl og breytti horfunum úr stöðugum í jákvæðar í október. Matið er einu stigi undir þeirri lánshæfiseinkunn sem íslenska ríkinu var gefin.

Fjármálatímaritið Euromoney valdi Íslandsbanka besta bankann á Íslandi annað árið í röð. Bankinn var einnig valinn sem banki ársins á Íslandi árið 2014 hjá tímaritinu Banker sem gefið er út af Financial Times og fékk markaðsverðlaun ÍMARK, samtaka markaðsfólks á Íslandi.

Skýrsla og áritun stjórnar og bankastjóra

Bankinn vinnur að hnitmiðaðri markmiðssetningu og stefnumótun með þátttöku starfsfólksins. Núverandi stefnuáherslur miða að því að efla og þróa þjónustu við viðskiptavinum, einfalda starfsemi viðskiptavinum til hagsbóta, nýta með ábyrgum hætti tækifæri í bankastarfsemi á grundvelli traustra viðskiptahátta og tryggja áframhaldandi umbætur á innviðum og ferlum bankans.

Samfélagsleg ábyrgð fyrirtækja

Bankinn hefur gefið út skýrslu sem byggir á hnattrænu samkomulagi Sameinuðu þjóðanna um siðferði og ábyrgð í viðskiptum (Global Compact) þar sem dregin eru saman lykilþættir í stefnu bankans um samfélagslega ábyrgð, það er viðskipti, mannauður, samfélag og umhverfi. Ný markmið um samfélagslega ábyrgð voru sett fyrir árið 2014 og var ný stefna innleidd í árslok. Takmark bankans er að líta fram á veginn og sýna ábyrgð í öllum sínum verkum og vera virkur þátttakandi í því að bæta samfélagið og það nærumhverfi sem bankinn starfar innan.

Framtíðarhorfur

Efnahagsumhverfið á Íslandi heldur áfram að batna. Stærsta einstaka úrlausnarefnið sem nú blasir við í efnahagslífinu er afnám gjaldeyrishaftanna sem innleidd voru árið 2008 og urðu til þess að hefta flæði erlends fjármagns sem bundið er í íslenskum krónum. Höftin sköpuðu stöðugleika á gjaldeyrismarkaðnum á meðan aðstæður voru tvísýnar en munu að öllum líkindum hægja á vexti til lengri tíma lítið. Þótt stjórnvöld hafi ekki gefið út skýra tímaáætlun um afnám gjaldeyrishaftanna, hafa þau látið í ljós vilja til að aflétta þeim í náinni framtíð. Stjórnvöld eiga þó enn eftir að kunngerja gengisstefnu sem tæki gildi í kjölfar þess að höftunum yrði aflétt.

Traust fjármögnun bankans, sterkt eiginfjárlutfall og góð lausafjárstaða gerir það að verkum hann er vel undirbúinn fyrir fyrirhugaða afléttingu gjaldeyrishafta. Breytingin á horfum hjá Standard & Poor' s (nú BB+ með jákvæðum horfum) og það viðhorf fyrirtækisins að skuldsetningarhlutfall bankans sé einstakt í alþjóðlegum samanburði munu enn frekar greiða fyrir aðgangi bankans að alþjóðlegum fjármálamörkuðum. Það gerir bankanum kleift að þjóna betur þeim viðskiptavinum sem sækjast eftir fjármögnun í erlendri mynt.

Bankinn er í góðri stöðu á íslenskum fjármálamarkaði með 30-40% markaðshlutdeild á flestum viðskiptasviðum.

Stjórnarhættir Íslandsbanka

Góðir stjórnarhættir eru grundvöllur að langtímaárangri fyrirtækja og stuðla að bættum vinnubrögðum, gagnsæi og ábyrgð og vernda þannig og efla hagsmunum hluthafa sem og annarra hagsmunaaðila. Eitt af meginmarkmiðum stjórnar Íslandsbanka er stöðug þróun og styrking stjórnarhátta bankans þannig að þeir fylgi bestu framkvæmd í stjórnarháttum á fjármálamarkaði á hverjum tíma. Íslandsbanka var veitt viðurkenning á árinu 2014 sem „Fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum“ af Rannsóknarmiðstöð um stjórnarhætti við Viðskiptafræðistofnun Háskóla Íslands.

Stjórnskipulag bankans samanstendur af bankastjóra og stjórn, sem í síja sjö einstaklingar og þrír til vara. Stjórn bankans fer með málefni félagsins, er ábyrg fyrir að móta stefnu bankans og felur bankastjóra nánari útfærslu og framkvæmd hennar. Stjórn hefur eftirlit með starfsemi bankans og að hún sé ávallt í samræmi við lög, reglur og góða viðskiptahætti. Undirnefndir stjórnar eru fjórar og eru þær allar skipaðar stjórnarmönnum: endurskoðunarnefnd stjórnar, áhættunefnd stjórnar, stefnumótunarnefnd stjórnar og nefnd stjórnar um stjórnarhætti, starfskjör og starfsmannamál.

Bankastjóri er ábyrgur fyrir daglegum rekstri bankans í samræmi við mótaðar stefnur og ákvarðanir stjórnar. Það er einnig hlutverk bankastjóra að tryggja að starfsemi bankans sé á hverjum tíma í samræmi við samþykktir hans og viðeigandi lög. Bankastjóri skipar framkvæmdastjórn bankans, sem samanstendur af níu einstaklingum, að bankastjóra meðtöldum. Framkvæmdastjórn er ábyrg fyrir umgjörð um stjórnun rekstraráhættu bankans.

Stjórn bankans fylgist jafnframt með framkvæmd stefnu bankans, hefur eftirlit með bókhaldi og fjárreiðum og tryggir stöðuga virkni innri endurskoðunar, regluvörslu og áhættustýringar. Frekari upplýsingar um innra eftirlit og áhættustýringu má finna í árlegri áhættuskýrslu bankans.

Innri endurskoðun bankans starfar óháð öðrum deildum. Innri endurskoðandi er skipaður af stjórn og stýrir deildinni samkvæmt umboði frá stjórn. Innri endurskoðandi ber ábyrgð á innri endurskoðun innan samstæðu Íslandsbanka og skal hafa eftirlit með því hvort ferli bankans við áhættustýringu, eftirlit og stjórnarhætti séu fullnægjandi.

Regluvörður er skipaður af bankastjóra en skipun hans er staðfest af stjórn. Hlutverk regluvörðar er að fylgjast með og meta, með reglubundnum hætti, ráðstafanir Íslandsbanka í tengslum við verðbréfavíðskipti og að þær séu ávallt í samræmi við viðeigandi lög.

Skýrsla og áritun stjórnar og bankastjóra

Það regluverk sem lýtur að stjórnarháttum og bankinn vinnur samkvæmt samanstandur af þeim lögum og reglum sem gilda um starfsemi eftirlitsskyldra aðila á fjármálamarkaði ásamt öðrum lögum og reglum, þ.á.m. þeim reglum sem stafa frá Fjármálaeftirlitinu (FME) og NASDAQ OMX Iceland. Þetta eru m.a. lög um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002, lög um verðbréfavíðskipti nr. 108/2007, lög um hlutafélög nr. 2/1995 og samkeppnislög nr. 44/2005 sem eru aðgengileg á vef Alþingis (www.althingi.is).

Íslandsbanki fylgir Leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja sem Viðskiptaráð Íslands, NASDAQ OMX Iceland og Samtök atvinnulífsins gáfu út í fjórðu útgáfu í mars 2012 og eru aðgengilegar á vef Viðskiptaráðs Íslands (www.vi.is). Stjórnarhættir bankans eru í samræmi við leiðbeiningarnar að undanskildum tilteknum efnisatriðum sem fram koma í greinum 1.2., 2.10., 5.1. og 5.2.C.1.

Stjórnarháttum Íslandsbanka er lýst með nákvæmari hætti, ásamt því að greint er nánar frá frávikum frá leiðbeiningunum, í stjórnarháttayfirlýsingu bankans sem má finna í óendurskoðuðum viðauka við ársreikninginn.

Yfirlit reikningsskila

Ársreikningur samstæðu Íslandsbanka hf. fyrir árið 2014 er gerður á grundvelli áframhaldandi starfsemi í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu.

Hagnaður af starfsemi bankans fyrir árið 2014 nam 22.750 milljónum króna sem samsvarar 12,8% arðsemi eigin fjár. Bankastjórnin leggur til að 40% af hagnaði ársins 2014 verði greiddur í arð til hluthafa en vísar að öðru leyti í ársreikninginn um breytingar á eigin fé félagsins og ráðstöfun hagnaðar. Bankastjórnin mun hugsanlega kalla til aukahluthafafundar seinna á árinu þar sem tillaga um útgreiðslu arðs yrði lögð fyrir. Eigið fé samkvæmt ársreikningi samstæðunnar nam 185.487 milljónum króna í árslok. Eiginfjárlutfall bankans sem reiknað er út á grundvelli laga um fjármálafyrirtæki var 29,6%. Bankastjórnin vísar til skýringar 83 til frekari upplýsingar um eiginfjárþörf bankans. Heildareignir bankans voru 911.328 milljónir króna í árslok 2014.

Bankastjórnin vill vekja sérstaka athygli á þeirri áhættu sem tengist pólitísku og lagalegu umhverfi á Íslandi þar sem gjaldeyrishöft eru enn í gildi. Í ársreikningi samstæðunnar fyrir árið 2014 hefur bankinn tekið tillit til þeirrar óvissu sem tengist dómum. Bankastjórnin vekur jafnframt athygli á því að eiginfjárstaða bankans er afar sterk og bankinn er því vel í stakk búinn til að takast á við þá áhættu og þau úrlausnarefni sem framundan eru. Bankastjórnin vísar í skýringar 4 og 57 varðandi helstu áhættu og óvissu sem bankinn þarf að takast á við.

Samkvæmt okkar bestu vitund gefur ársreikningur samstæðunnar glögga mynd af rekstrarafkomu bankans og fjárhagsstöðu hans þann 31. desember 2014. Hann lýsir einnig megin áhættu- og óvissuþáttum sem bankinn stendur frammi fyrir.

Stjórn og bankastjóri Íslandsbanka hf. staðfesta hér með ársreikning samstæðunnar fyrir árið 2014 með áritun sinni.

Reykjavík, 23. febrúar 2015

Stjórn:

Friðrik Sophusson, stjórnarformaður

John E. Mack, varaformaður

Árni Tómasson

Helga Valfells

Marianne Økland

Neil Graeme Brown

Þórunn Jónsdóttir

Bankastjóri:

Birna Einarsdóttir

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa í Íslandsbanka hf.

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Íslandsbanka hf. fyrir árið 2014. Ársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning samstæðunnar, yfirlit um heildarafkomu samstæðunnar, efnahagsreikning samstæðunnar, yfirlit um breytingu á eigin fé samstæðunnar, yfirlit um sjóðstreymi samstæðunnar, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Ábyrgð stjórnar og stjórnenda á ársreikningnum

Stjórn og stjórnendur eru ábyrgir fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu. Samkvæmt því ber þeim að skipuleggja, innleiða og viðhalda viðeigandi innra eftirliti sem varðar gerð og framsetningu samstæðuársreiknings, þannig að hann sé í megin atriðum án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka. Einnig að tryggja að beitt sé viðeigandi reikningsskilaaðferðum og reikningshaldslegu mati miðað við aðstæður.

Ábyrgð endurskoðenda

Ábyrgð okkar felst í því áliti sem við látum í ljós á samstæðuársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum, skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fáiast um að samstæðuársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðun felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og skýringum í samstæðuársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggir á faglegu mati endurskoðandans, meðal annars á þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á samstæðuársreikningnum, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits félagsins sem varðar gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits fyrirtækisins. Endurskoðun felur einnig í sér mat á þeim reikningsskilaaðferðum og matsaðferðum sem stjórnendur nota við gerð samstæðuársreikningsins sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu félagsins á árinu 2014, efnahag þess 31. desember 2014 og breytingu á handbæru fé á árinu 2014, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu.

Staðfesting á skýrslu og áritun stjórnar og bankastjóra

Í samræmi við ákvæði 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga, staðfestum við að samkvæmt okkar bestu vitund eru í skýrslu og áritun stjórnar og bankastjóra sem fylgir ársreikningi þessum, veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga.

Kópavogur, 23. febrúar 2015.

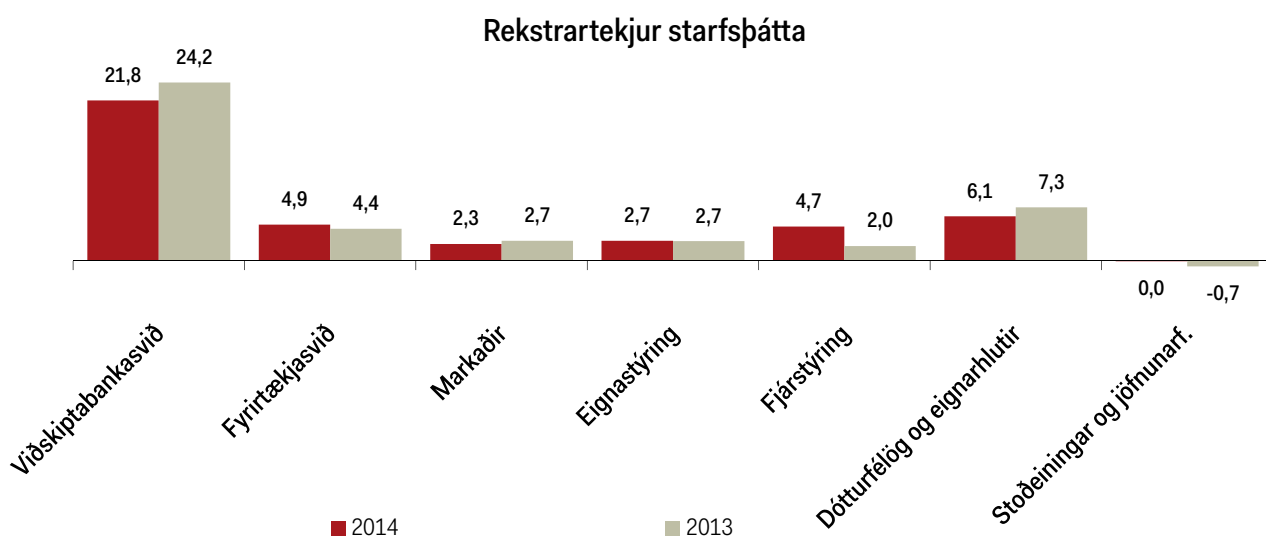
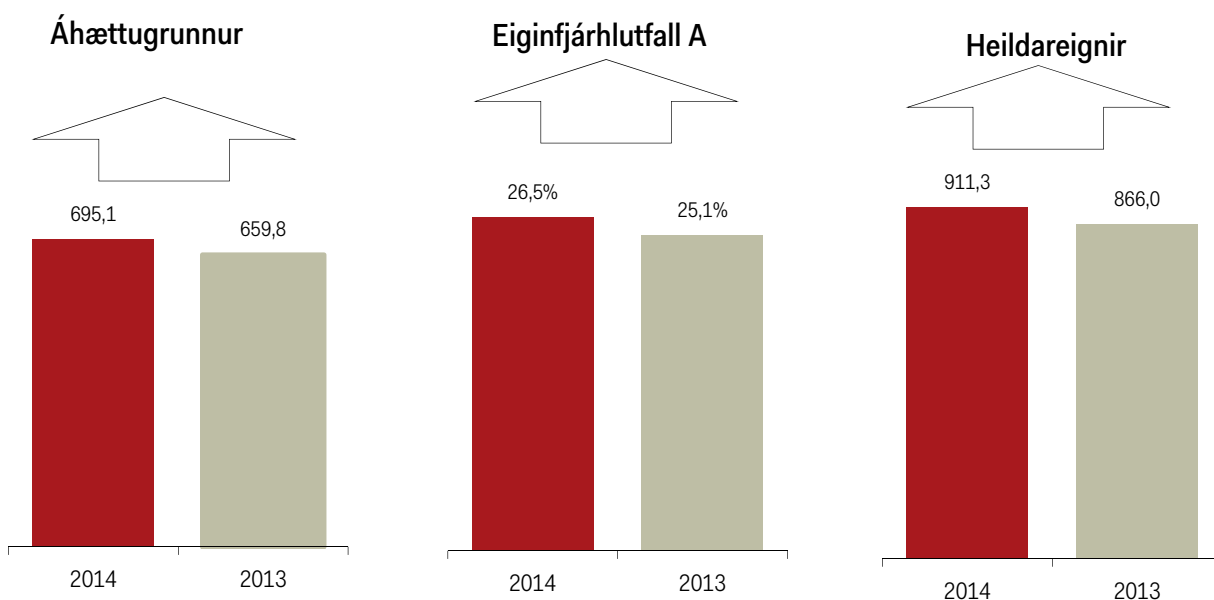
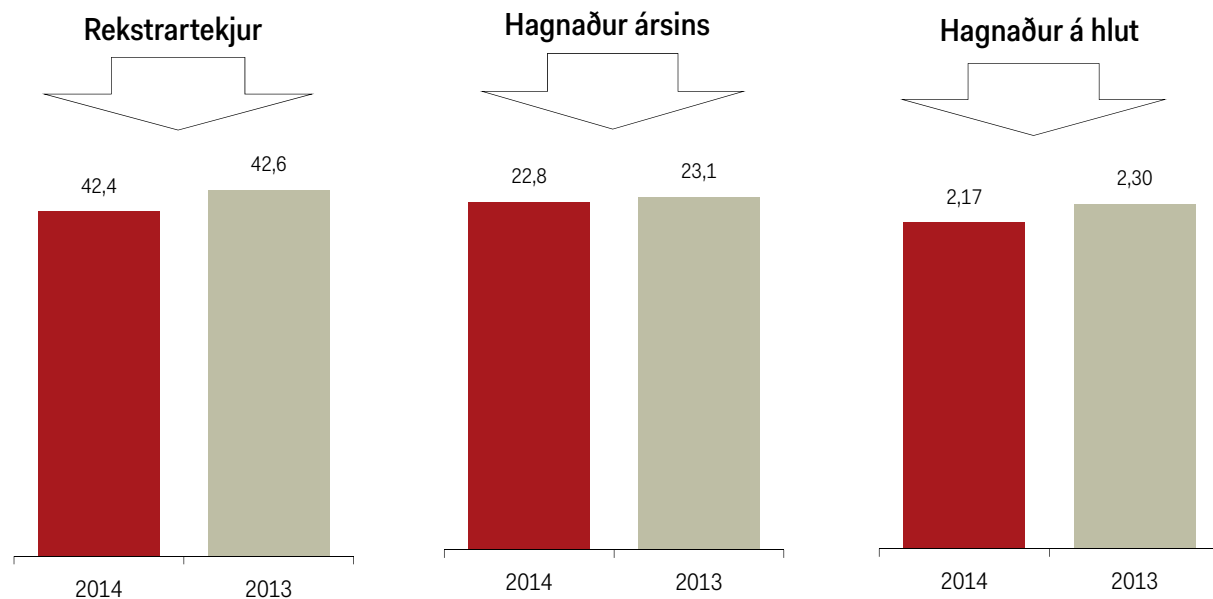
Deloitte ehf.

Pálína Árnadóttir
Endurskoðandi

Gunnar Þorvarðarson
Endurskoðandi

Helstu niðurstöður 2014

Fjárhæðir á þessari blaðsíðu eru í milljónum króna

Rekstrarreikningur samstæðunnar fyrir árið 2014

	Skýringar	2014	2013
Vaxtatekjur	12	51.006	54.333
Vaxtagjöld	12	(23.901)	(25.903)
Hreinar vaxtatekjur		27.105	28.430
Þóknatekjur	13	17.984	16.695
Þóknagjöld	13	(6.501)	(6.262)
Hreinar þóknatekjur		11.483	10.433
Hreinar fjármunatekjur	14-16	1.568	4.612
Hreinn gengismunur	17	165	(2.423)
Áhrif hlutdeildarféлага	35	27	3
Aðrar rekstrartekjur	18	2.095	1.542
Aðrar rekstrartekjur		3.855	3.734
Rekstrartekjur samtals		42.443	42.597
Rekstrarkostnaður	19-23	(22.901)	(25.551)
Framlag í Tryggingarsjóð innstæðueigenda og fjárfesta		(1.055)	(1.016)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki		(2.444)	(2.321)
Rekstrargjöld samtals		(26.400)	(28.888)
Hagnaður fyrir virðisrýrnun og virðisbreytingu útlána		16.043	13.709
Virðisrýrnun og virðisbreyting útlána	24	8.810	16.299
Hagnaður fyrir skatta		24.853	30.008
Tekjuskattur	26	(6.239)	(7.866)
Hagnaður ársins af áframhaldandi starfsemi		18.614	22.142
Hagnaður af aflagðri starfsemi, að frádregnum tekjuskatti	25	4.136	927
Hagnaður ársins		22.750	23.069

Skýringar á blaðsíðum 15 til 93 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar

Yfirlit um heildarafkomu samstæðunnar fyrir árið 2014

	Skýringar	2014	2013
Hagnaður ársins		22.750	23.069
Önnur heildarafkoma			
Liðir sem eru eða kunna að vera endurflokkaðir sem hagnaður eða tap			
Þýðingarmunur vegna erlendrar starfsemi	54	64	(363)
Önnur heildarafkoma ársins (eftir skatta)		64	(363)
Samtals heildarafkoma ársins		22.814	22.706
Hagnaður ársins tilheyrir:			
Hluthöfum Íslandsbanka hf.		21.740	22.977
Hlutdeild minnihluta		1.010	92
Hagnaður ársins		22.750	23.069
Skipting heildarafkomu:			
Hluthöfum Íslandsbanka hf.		21.804	22.614
Hlutdeild minnihluta		1.010	92
Heildarafkoma ársins		22.814	22.706
Hagnaður á hlut:			
Af hagnaði ársins	27	2,17	2,30
Þynntur hagnaður á hlut:			
Af hagnaði ársins	27	2,17	2,30

Skýringar á blaðsíðum 15 til 93 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar

Efnahagsreikningur samstæðunnar 31. desember 2014

	Skýringar	31.12.2014	31.12.2013
Eignir			
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	28	103.389	111.779
Afleiðusamningar	30	1.810	843
Skuldabréf og skuldagerningar	8	87.347	75.186
Hlutabréf og eiginfjárgerningar	8	10.531	9.208
Útlán til lánastofnana	31	35.072	44.078
Útlán til viðskiptavina	32-33	634.799	554.741
Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum	35-36	570	1.563
Rekstrarfjármunir	40	7.402	8.772
Óefnislegar eignir	41	619	299
Skatteign	49-51	521	1.275
Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi	42	21.649	47.106
Aðrar eignir	43	7.619	11.159
Eignir samtals		911.328	866.009
Skuldir			
Afleiðusamningar og skortstöður	30	3.963	11.176
Innlán Seðlabanka Íslands	44	69	63
Innlán lánastofnana	44	25.727	29.626
Innlán viðskiptavina	45-46	529.447	489.331
Lántaka	47	96.889	89.193
Víkjandi lán	48	21.306	21.890
Skattskuldir	49-51	8.386	10.806
Tekjuskattsskuldbinding	49-51	2	20
Skuldir vegna fastafjármuna til sölu og aflagðrar starfsemi	42	2.790	9.456
Aðrar skuldir	52	37.262	37.130
Skuldir samtals		725.841	698.691
Eigið fé			
Hlutfé	53	10.000	10.000
Yfirverðsreikningur hlutfjár	53	55.000	55.000
Annað eigið fé	54	2.535	2.471
Óráðstafað eigið fé		116.288	98.548
Eigið fé hluthafa Íslandsbanka hf.		183.823	166.019
Hlutdeild minnihluta		1.664	1.299
Eigið fé samtals		185.487	167.318
Skuldir og eigið fé samtals		911.328	866.009

Skýringar á blaðsíðum 15 til 93 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar

Eiginfjáryfirlit samstæðunnar fyrir árið 2014

	Skýringar	Eigið fé hluthafa				Samtals	Hlutdeild minnihluta	Eigið fé samtals
		Hlutfé	Yfirverðs- reikningur hlutafjár	Annað eigið fé	Óráð- stafað eigið fé			
Eigið fé 31. desember 2012		10.000	55.000	2.834	78.571	146.405	1.255	147.660
Þýðingarmunur	54			(363)		(363)		(363)
Hrein gjöld færð beint á eigið fé		-	-	(363)	-	(363)	-	(363)
Hagnaður ársins					22.977	22.977	92	23.069
Heildarafkoma ársins		-	-	(363)	22.977	22.614	92	22.706
Greiddur arður					(3.000)	(3.000)	-	(3.000)
Breyting á hlutdeild minnihluta					-	-	(148)	(148)
Keyptur minnihluti í dótturfélögum					-	-	100	100
Eigið fé 31. desember 2013	53	10.000	55.000	2.471	98.548	166.019	1.299	167.318
Þýðingarmunur	54			64		64		64
Hreinar tekjur færð beint á eigið fé		-	-	64	-	64	-	64
Hagnaður ársins					21.740	21.740	1.010	22.750
Heildarafkoma ársins		-	-	64	21.740	21.804	1.010	22.814
Greiddur arður					(4.000)	(4.000)	-	(4.000)
Breyting á hlutdeild minnihluta						-	(645)	(645)
Keyptur minnihluti í dótturfélögum							-	-
Eigið fé 31. desember 2014	53	10.000	55.000	2.535	116.288	183.823	1.664	185.487

Skýringar á blaðsíðum 15 til 93 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar

Sjóðstreymisýfirlit samstæðunnar fyrir árið 2014

	Skýringar	2014	2013
Rekstrarhreyfingar:			
Hagnaður ársins		22.750	23.069
Rekstrarliðir sem ekki hreyfa handbært fé:			
Breytingar á rekstrarliðum sem ekki hreyfa handbært fé og aðrar leiðréttingar.....		(1.710)	(2.902)
Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum		(32.627)	(9.038)
Greiddur tekjuskattur		(10.685)	(2.000)
Handbært fé frá rekstri		(22.272)	9.129
Fjárfestingarhreyfingar:			
Lækkun eignarhluta hlutdeildarfélagum		896	-
Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum		(62)	(37)
Seldir varanlegir rekstrarfjármunir		1.543	1.241
Keyptir varanlegir rekstrarfjármunir	40	(758)	(858)
Keyptar óefnislegar eignir	41	(464)	(164)
Fjárfestingarhreyfingar		1.155	182
Fjármögnunarhreyfingar:			
Útgefin skráð skuldabréf		39.590	35.535
Afborganir langtímalána		(34.908)	(15.715)
Greiddur arður		(4.000)	(3.000)
Fjármögnunarhreyfingar		682	16.820
Hækkun á handbæru fé og ígildis þess		(20.435)	26.131
Áhrif gengisbreytinga		22	(508)
Handbært fé og ígildis þess í ársbyrjun		138.433	112.810
Handbært fé og ígildis þess í árslok		118.020	138.433
Sundurliðun handbærs fjár og ígildis þess:			
Handbært fé	28	2.256	2.472
Óbundnar innstæður hjá Seðlabanka Íslands	28	91.581	105.704
Bankareikningar	31	24.183	30.257
Samtals handbært fé og ígildi handbærs fjár		118.020	138.433

Sjóðstreymisýfirlit bankans er gert samkvæmt óbeinni aðferð. Yfirlitið byggir á hreinum hagnaði eftir skatta fyrir árið og sýnir sjóðstreymi frá rekstrarhreyfingum, fjárfestingarhreyfingum og fjármögnunarhreyfingum og breytingar á handbæru fé og ígildi þess. Handbært fé og ígildi þess felur í sér auðseljanlegar eignir sem hægt er að skipta í reiðufé og sem bera óverulega áhættu af virðisbreytingum. Handbært fé og ígildi þess eru óbundnar innstæður hjá Seðlabanka Íslands og gjaldkræfar kröfur á innlánsstofnanir.

Innborgaðar vaxtatekjur árið 2014 námu 52.000 milljónum króna (2013: 47.781 milljónum króna) og greiddir vextir námu 25.541 milljónum króna (2013: 23.515 milljónum króna). Vextir teljast greiddir þegar þeir hafa verið lagðir inn á reikning viðskiptavinarins og eru til ráðstöfunar.

Skýringar á blaðsíðum 15 til 93 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar

Sjóðstreymisýfirlit samstæðunnar fyrir árið 2014

Breytingar á rekstrarliðum sem ekki hreyfa handbært fé:

	2014	2013
Afskriftir og niðurfærsla	820	979
Afskriftir óefnislegra eigna	144	126
Tap (hagnaður) hlutdeildarfélagum	159	(3)
Verðbætur og gengismunur vegna lántöku	3.320	2.802
Virðisbreyting útlána	1.856	8.378
Endurmat vænts sjóðstreymis útlána	(10.666)	(24.677)
Gengismunur	(165)	2.423
(Söluhagnaður) varanlegra rekstrarfjármuna	(234)	(456)
Virðisbreyting af fjáreignum tilgreindum á gangvirði	(1.491)	(1.734)
Hreinn hagnaður af fastafjármunum og aflagðri starfsemi	(4.136)	(927)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	2.444	2.321
Tekjuskattur	6.239	7.866
Breytingar á rekstrarliðum sem ekki hreyfa handbært fé og aðrar leiðréttingar	(1.710)	(2.902)

Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum:

Bindiskylda við Seðlabanka Íslands	(5.949)	5.549
Útlán til lánastofnana	4.799	(2.133)
Útlán til viðskiptavina	(71.126)	701
Veltufjáreignir	(13.307)	(6.679)
Aðrar eignir	4.294	(6.013)
Eignir og skuldir fastafjármuna og aflagðrar starfsemi	24.045	2.080
Innlán Seðlabanka Íslands og lánastofnana	(3.941)	(8.159)
Innlán viðskiptavina	37.918	25.333
Veltufjárskuldir	(8.777)	(2.528)
Afleiðusamningar	597	(5.447)
Aðrar skuldir	(1.180)	(11.742)
Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum	(32.627)	(9.038)

Hreyfingar sem ekki höfðu áhrif á sjóðstreymi árið 2014

Eftirfarandi fjárfestingar- og fjármögnunarhreyfingar bankans á árinu 2014 eru ekki í sjóðstreymisýfirliti:

a) Bankinn breytti láni í hlutfé til dótturfélags að fjárhæð 530 milljónir. Hlutfjárukningin hefur ekki áhrif á handbært fé og er því ekki sýnd í sjóðstreymi.

Hreyfingar sem ekki höfðu áhrif á sjóðstreymi árið 2013

Eftirfarandi fjárfestingar- og fjármögnunarhreyfingar bankans á árinu 2013 eru ekki í sjóðstreymisýfirliti:

a) Bankinn endurflokkaði eignarhlut í Atorku að fjárhæð 1 milljarður króna sem fjárfestingar í hlutdeildarfélagum, í stað eignarhluta og eiginfjárgerninga. Þetta hafði engin áhrif á sjóðstreymi bankans.

b) Bankinn seldi hluta af eignarhlut sínum í hlutdeildarfélagi sem flokkað var sem fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi sem leiddi til þess að áhrif bankans yfir félaginu minnkuðu umtalsvert. Þau hlutabréf sem voru eftir að fjárhæð 0,7 milljarður króna voru endurflokkuð í hlutabréf og eiginfjárgerningar, í stað fastafjármuna til sölu og aflagðrar starfsemi. Hreyfingin hafði engin áhrif á sjóðstreymi bankans.

c) Bankinn yfirtók fjögur dótturfélög EFF 1 ehf., EFF 2 ehf., EFF 4 ehf. og Fergin ehf. árið 2013 vegna þessa voru 9,9 milljarðar króna endurflokkaðir frá útlánum til viðskiptavina, þar af fóru 4,2 milljarðar yfir í varanlega rekstrarfjármuni og 5,7 milljarðar króna yfir í fastafjármuni til sölu og aflagðrar starfsemi. Hreyfingin hafði engin áhrif á sjóðstreymi bankans.

Skýringar á blaðsíðum 15 til 93 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Skýringar	Bls.	Skýringar	Bls.
Reikningsskilaaðferðir		Skýringar með efnahagsreikningi (framhald)	
1	15	42	45
2	15	43	45
3	15	44	46
4	15	45-46	46
		47	46
		48	47
Starfsþættir		49-51	47
5	18	52	49
		53-54	49
Sameining félaga		Aðrar skýringar	
6	20	22	33
Skýringar með rekstrarreikningi		29	36
7	20	37-38	41
12	30	39	42
13	30	55	50
14	31	56	50
15	31	57	50
16	31	58	53
17	31	Áhættustýring	
18	32	59-60	53
19	32	61-69	54
20-21	32	70	62
23	34	71	65
24	34	72-76	65
25	34	77-78	69
26	35	79-80	71
27	35	81	71
		82	71
Skýringar með efnahagsreikningi		84	73
8	22	Eiginfjárstýring	
9-10	24	83	72
11	29	83	72
28	36	Reikningsskilareglur	
		85	74
30	36	86	74
31	37	87	75
32-33	37		
34	39		
35-36	40		
40	43		
41	44		

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

1. Upplýsingar um félagið sem reikningsskilin taka til

Íslandsbanki hf. er skráð hlutfélag með aðsetur á Íslandi. Höfuðstöðvar bankans eru á Kirkjusandi 2, 155 Reykjavík.

Ársreikningur samstæðunnar fyrir árið 2014 var gerður á grundvelli áframhaldandi rekstrarhæfis og samanstendur af Íslandsbanka hf. (móðurfélaginu) og dótturfélögum þess, saman er vísað til þeirra sem „bankans“. Samanburðarupplýsingar vísa til ársins 2013.

Bankinn var stofnaður 8. október 2008 og hóf starfsemi þann 15. október 2008 þegar bankinn tók eignir og skuldbindingar sem tengdust innanlandsstarfsemi Glitnis hf.

Eigendur Íslandsbanka eru tveir; ISB Holding ehf., sem á 95% hlutfjár bankans og Ríkissjóður Íslands sem á 5%. ISB Holding ehf. er í eigu GLB Holding ehf., dótturfélags Glitnis hf. Bankasýsla ríkisins hefur umsjón með eignum Ríkissjóðs Íslands í fjármálafyrirtækjum og heyrir undir fjármálaráðherra.

Bankinn veitir viðtæka fjármálaþjónustu svo sem viðskiptabankaþjónustu, fyrirtækaþjónustu, verðbréfaþjónustu, fjárfestingarþjónustu og eignafjármögnun. Starfsemi bankans fer fram á íslenskum markaði.

2. Grundvöllur reikningsskila

Yfirlýsing um að alþjóðlegum reikningsskilastöðlum sé fylgt

Ársreikningur samstæðu Íslandsbanka hf. er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla IFRS eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu. Fjallað er um nýja reikningsskilastaðla IFRS og breytingar á stöðlum í skýringum 87.34-87.35.

Ársreikningur samstæðunnar var saminn á ensku og samþykktur af stjórn og bankastjóra Íslandsbanka hf. þann 23. febrúar 2015. Sé munur á enskri útgáfu og íslenskri þýðingu þá gildir enska útgáfan.

Yfirstjórn bankans hefur lagt mat á getu bankans til áframhaldandi rekstrarhæfis og er viss um að bankinn búi yfir því bolmagni sem hann þarf til áframhaldandi reksturs í fyrirsjáanlegri framtíð. Því eru reikningsskilin gerð miðað við áframhaldandi rekstrarhæfi.

3. Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningur samstæðunnar er í íslenskum krónum sem er starfrækslugjaldmiðill Íslandsbanka hf. Allar fjárhæðir í íslenskum krónum hafa verið jafnaðar að næstu milljón, nema annað sé tekið fram.

4. Mat og ályktanir við gerð reikningsskila

Gerð reikningsskilanna, sem er í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla IFRS, krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir sem byggja á mati og gefnum forsendum sem áhrif hafa á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna og skulda, tekna og gjalda sem fram koma í samstæðureikningsskilunum.

Reikningshaldslegt mat og undirliggjandi forsendur eru byggðar á reynslu og ýmsum öðrum þáttum sem taldir eru eðlilegir við viðkomandi kringumstæður. Endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati. Reikningshaldslegt mat og undirliggjandi forsendur eru endurskoðaðar reglulega og áhrif þeirra færð á því tímabili sem breytingin er gerð sem og á síðari tímabilum sem breytingin hefur áhrif á.

Stjórnendur bankans bera undir endurskoðunarnefnd þróun, val og birtingu mikilvægra reikningsskilaaðferða og beitingu þeirra og þær forsendur sem liggja til grundvallar við mat á stærri óvissuþáttum. Fjallað er hér á eftir um forsendur og mat á óvissuþáttum sem umtalsverð hætta er á að leiði til verulegra leiðréttinga á næsta fjárhagsári og um gagnrýnið mat við beitingu reikningsskilaaðferða sem mest áhrif hafa á þær fjárhæðir sem færðar eru í ársreikningi samstæðunnar.

a) Óvissa vegna dóma, yfirvofandi málaferla og rannsókna eftirlitsaðila

Þrjú dómsmál hafa verið höfðuð gegn bankanum og öðrum lánastofnunum þar sem véfengt er lögmæti þess að binda höfuðstól veðláns við vísitölu neysluverðs. Slík vísitölubinding hefur verið viðtekin venja í lánaviðskiptum í rúmlega 30 ár. Aðferðin við að reikna út vísitöluna hefur þó breyst í árunna rás og var síðasta breytingin innleidd árið 1995. Hæstiréttur féllst á tilmæli stefnenda í máli gegn bankanum um að leita álits EFTA-dómstólsins sem komst að þeirri niðurstöðu að verðtrygging sé heimil í neytendasamningum, en að íslenskir dómstólar verði að leggja mat á það hvort henni sé rétt beitt.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

4. (framhald)

Héraðsdómur Reykjavíkur dæmdi í máli gegn bankanum 6. febrúar 2015. Hann komst að þeirri niðurstöðu að verðtrygging bryti hvorki í bága við tilskipun Evrópusambandsins nr. 93/13/EBE né íslensku samningalögin. Héraðsdómur úrskurðaði einnig um það hvort það væri samrýmanlegt lögum að miða við að verðbólguþæg væri núll við útreikning árlegrar hlutfallstölu kostnaðar og greiðsluáætlunar. Líkt og EFTA-dómstóllinn komst dómurinn að þeirri niðurstöðu að hækkun höfuðstóls væri engu að síður framfylgjanleg og að sækjandi hefði ekki með neinum hætti sýnt fram á að hækkunin væri meiri en búast hefði mátt við, í ljósi þess hve beiting verðtryggingar hefur verið útbreidd og algeng síðustu áratugi.

Neytendastofa birti í september 2014 ákvörðun sína um mál vegna skilmála og upplýsinga sem tengjast neytandaveðláni með vaxtaendurskoðun sem forveri bankans veitti árið 2005. Stofnunin komst að þeirri niðurstöðu að þeir skilmálar sem boðnir voru, varðandi aðferð og aðstæður við endurskoðun vaxta, brjóti í bága við ákvæði 6. og 9. gr. laga nr. 121/1994 um neytendalán (sem leyst voru af hólmi með nýjum lögum í nóvember 2013). Neytendastofa álitur að skilmálarnir veiti ófullnægjandi skýringu á því með hvaða hætti vextir séu breytilegir og við hvaða aðstæður þeir breytist.

Bankinn hefur í mörgum tilvikum ekki framfylgt viðkomandi skilmálum og hefur ákveðið að fresta næstu áformaðri vaxtabreytingu. Viðskiptavinir eiga þess kost að fá betri skilmála með því að endurskipuleggja lán sín með viðeigandi skjölum sem samræmast að fullu hinum nýju lögum um neytendalán. Ákvörðun Neytendastofu hefur verið áfrýjað til áfrýjunarnefndar neytendamála.

Nokkrir hæstaréttardómar á árunum 2010 til 2014 í tengslum við gengistryggð lán hafa haft áhrif á bankann. Veigamestur þeirra er dómur í júní 2010 þar sem Hæstiréttur Íslands úrskurðaði að óheimilt væri að tengja höfuðstól í íslenskum krónum við erlenda gjaldmiðla. Bankinn endurútreiknaði í kjölfarið ólögmet gengistryggð lán, útstandandi sem og uppgreidd lán, í samræmi við þau fyrirmæli sem gefin eru í dómsúrskurðunum. Dómsúrskurðirnir í heild hafa verulega dregið úr óvissunni um það hvaða erlendu lán eru ólögleg og hvernig beri að endurútreikna þau.

Samkeppniseftirlitið („SE“) hefur hafið rannsókn vegna meintra brota bankans á samkeppnislögum. Efni rannsóknarinnar er ennþá trúnaðarmál. Bankinn hefur kynnt athugasemdir sínar við niðurstöður SE í andmælaskjalinu og mun vinna frekar með SE að lausn málsins.

Bankinn hefur fært skuldbindingu í ársreikningi 2014 vegna dómsmála og mögulegra viðurlaga sjá skýringu 52. Fjallað er nánar um dóma Hæstaréttar í skýringu 57.

b) Virðisrýrnun útlána sem færð eru á afskrifuðu kostnaðarverði

Stjórnendur endurskoða útlánasafn bankans ársfjórðungslega með hliðsjón af því hvort hlutlæg gögn gefi til kynna virðisrýrnun. Þegar ákveðið er hvort tap vegna virðisrýrnunar skuli fært í rekstrarreikningi, leggja stjórnendur bankans mat á það hvort fyrir hendi séu einhver hlutlæg gögn sem gefa vísbandingu um mælanlega lækkingu á væntu framtíðargreiðsluflæði frá útlánunum. Þetta geta verið hlutlæg gögn sem benda til þess að neikvæðar breytingar hafi orðið á greiðslugetu hóps lántakenda, eða erfiðleikar í efnahagsumhverfi heima eða erlendis sem standa í samhengi við vanskil á eignum þeirra.

Stjórnendur byggja mat sitt á lánunum með svipuð áhættueinkenni og hlutlæg merki virðisrýrnunar þegar meta skal framtíðargreiðsluflæði. Aðferðafræðin og forsendur sem notaðar eru við að meta bæði fjárhæðir og tímasetningar á væntu framtíðargreiðsluflæði eru endurskoðaðar reglulega með það að markmiði að minnka muninn milli vænts taps og raunverulegs taps. Fjallað er með ítarlegri hætti um virðisrýrnun lána í skýringu 87.27.

c) Ákvörðun gangvirðis fjáreigna og fjárskulda

Bankinn ákvarðar gangvirði fjáreigna og fjárskulda sem ekki eru skráðar á virkum mörkuðum með því að beita verðmatsaðferðum eins og þeim sem er lýst í skýringu 87.5 um reikningsskilaaðferðir. Að því marki sem hægt er, styðjast verðmatslíkón eingöngu við þekkt gögn. Þegar á hinn bóginn er um að ræða fjármálagerninga sem sjaldan er átt viðskipti með og gagnsæi í verðmyndun er lítið, þá er gangvirði ekki eins hlutlægt og krefst mats út frá seljanleika, samþjöppun á markaði, óvissu á markaðsþáttum, verðályktunum og annarri áhættu sem hefur áhrif á tiltekinn fjármálagerning eins og t.d. útlánaáhættu (bæði eigin og mótaðila).

d) Beiting aðferðar virkra vaxta

Virkir vextir eru sú ávöxtunarkrafa sem notuð er við núvirðingu vænts greiðsluflæðis yfir áætlaðan líftíma fjármálagernings eða styttra tímabil, eftir því sem við á, þannig að það jafngildi bókfærðri fjárhæð fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar í efnahagsreikningi. Þegar virkir vextir eru reiknaðir áætlað bankinn greiðsluflæði með tilliti til allra samningsþátta fjármálagerningsins en tekur ekki tillit til útlánataps í framtíðinni. Vaxtatekjur af fjáreignum sem færðar hafa verið niður vegna virðisrýrnunar eru reiknaðar af endurheimtanlegri fjárhæð fjáreigna þar sem búið er að taka tillit til virðisrýrnunar.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

4. (framhald)

e) *Lausafjárstaða*

Lausafjánhættu er álitin veigamikill áhættuþáttur í starfsemi bankans. Traust og skilvirk stýring lausafjánhættu er lykilatriði til að tryggja lífvænlega starfsemi bankans og til að fá aðgang að fjármálamörkuðum til frambúðar. Stefna bankans um stýringu lausafjánhættu gerir ráð fyrir að bankinn geti á hverjum tíma mætt fjárhagslegum skuldbindingum sínum. Sá áhættuvilji sem stjórn bankans hefur samþykkt kemur fram í þeim skorðum sem settar eru við lausafjánhættu og er hafður að leiðarljósi í umgjörð stýringar lausafjánhættu.

Próun lausafjárstöðu er útskýrð nánar í upplýsingagjöf um lausafjánhættu í skýringu 70 ásamt ítarlegri upplýsingum um stýringu bankans á lausafjánhættu. Próun lausafjárstöðu endurspeglar ekki hvenær þess megi vænta að innlán verði innleyst heldur fyrstu dagsetningu sem fjárhæð er laus til innköllunar.

f) *Fjárfestingarsjóðir*

Bankinn hefur skipulagt formlegt ferli til að meta hvort fjárfestingarsjóðir, sem bankinn stýrir og hefur umsjón með fyrir hönd viðskiptavina sinna og annarra fjárfesta, eigi að vera hluti af samstæðureikningsskilum bankans. Liður í þessu mati er að bankinn endurskoðar allar staðreyndir og kringumstæður, þar á meðal tilgang og fyrirkomulag fjárfestingarsjóðsins, til að meta hvort bankinn, sem sjóðsstjóri, starfi sem umboðsaðili eða ábyrgðaraðili. Bankinn er álitinn ábyrgðaraðili þegar bankinn starfar sem sjóðsstjóri og ekki er hægt að víkja honum án ástæðu, hefur breytilega arðsemi af umtalsverðu eignarhaldi og getur haft áhrif á tekjur sjóðanna með því að beita áhrifum sínum. Eignir þar sem allar tekjur eru í eigu viðskiptavina eru ekki álitnar falla undir breytilega arðsemi. Á grundvelli þessa mats hafa þeir fjárfestingarsjóðir sem bankinn stýrir og hefur umsjón með ekki verið teknir með í ársreikning samstæðu 2014.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Starfsþættir

5. Starfsþáttur er aðgreinanlegur hluti bankans sem býður fram þjónustu og vörur sem fela í sér áhættu og umbun sem getur verið frábrugðin áhættu annarra starfsþátta. Viðskipti á milli starfsþátta eru samkvæmt almennum viðskiptaskilmálum og skilyrðum bankans. Enginn einn viðskiptavinur skapar 10% eða meira af samanlögðum tekjum bankans. Starfsemi bankans fer fram á íslenskum markaði

Reikningsskilaaðferðir aðgreindra starfsþátta eru í samræmi við reikningsskilaaðferðir bankans. Tilgreindur hagnaður starfsþáttarins er sá hagnaður sem kynntur er stjórnendum bankans og bankastjórn í þeim tilgangi að ráðstafa auðlindum og árangursmeta starfsþætti.

Bankanum er skipt niður í sex meginstarfsþætti, byggt á vöruframboði og þjónustu:

- a) Viðskiptabankasvið býður alhliða fjármálaþjónustu til einstaklinga og lítilla og meðalstórra fyrirtækja með 18 útibúum, þjónustuveri, hraðbönkum og netþjónustu. Viðskiptabankasvið starfrækir einnig tvær deildir undir sérheitum, Ergo fyrir eignafjármögnun og Kreditkort, sérstaka greiðslukortadeild.

- b) Fyrirtækjasvið býður alhliða fjármálaþjónustu til stærri fyrirtækja, stofnana og sveitarfélaga landsins ásamt því að sinna stærri fjármögnunarverkefnum. Sviðið hefur á að skipa sérfræðingum í öllum helstu geirum íslensks atvinnulífs og byggir á áralangri reynslu bankans í þjónustu við grunnatvinnuvegi þjóðarinnar, sjávarútveg og orku, en jafnframt er sérstök áhersla lögð á ört vaxandi greinar eins og verslun og þjónustu tengdri ferðaþjónustu.

Bankinn hefur mótað sér skýra stefnu varðandi lánveitingar utan Íslands og heyrir það undir Fyrirtækjasvið. Einna helst er horft til lánveitinga í Norður Atlantshafi í sjávarútvegi, til fyrirtækja í þjónustu við olíu- og gasiðnað og orkutengdri starfsemi.

- c) Markaðir sjá um miðlun verðbréfa, erlends gjaldeyris og afleiða ásamt umsjón peningamarkaðsútlána og millibankabjónustu. Sviðið býður þar að auki fjölbreytta þjónustu á sviði fyrirtækjaráðgjafar innanlands.

- d) Eignastýring býður fjölbreytt úrval vöru og þjónustu á sviði eignastýringar fyrir einstaklinga, fyrirtæki og fagfjárfesta. Eignastýringu tilheyrir VÍB sem býður fjölbreytt úrval vöru og þjónustu á sviði eignastýringar og Íslandssjóðir og Summa, sem eru rekstarfélög verðbréfa- og fjárfestingarsjóða.

- e) Fjárstýring hefur umsjón með stýringu lausafjárahættu, gengisáhættu og vaxtaáhættu eins og reglur kveða á um og innan þeirra innri marka sem bankastjórnin setur. Fjárstýring hefur umsjón með fjármögnunarstarfsemi bankans og stýringu innri verðlagningar. Fjárstýring annast einnig samskipti við fjárfesta og matsfyrirtæki.

- f) Umsýsla eignarhluta heldur utan um fjárfestingar svo sem hlutfjáreign í fjárfestingarbók og dótturfyrirtækjum, en þar hafa mesta þýðingu:
- Miðengi ehf., eignaumsýslufyrirtæki sem heldur utan um fyrirtæki sem bankinn hefur fullnustað í kjölfar greiðslufalla, endurskipulagningar skulda og gjaldþrota viðskiptavina.
 - Borgun hf., færsluhirðing.
 - Allianz Ísland hf., umboðsaðili fyrir þýska tryggingafélagið Allianz og eignarhaldsfélag þess Hringur eignarhaldsfélag ehf.

- g) Stoðeiningar bankans eru skrifstofa bankastjóra, mannauðssvið, lögfræðisvið, áhættustýring, fjármálasvið, rekstrar- og upplýsingatækisvið, viðskipti og þróun, innri endurskoðun og regluvarsla.

Á næstu blaðsíðu er yfirlit um rekstur bankans með sundurliðun eftir starfsþáttum.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

5. (framhald)

Yfirlit um starfsþætti samstæðunnar

Árið 2014

Rekstur	Viðskipta- bankasvið	Fyrirtækja- svið	Markaðir	Eigna- stýring	Fjárstýring	Umsýsla eignarhluta	Stoðeiningar og jöfnunarfærslur	Samtals
Hreinar vaxtatekjur (gjöld)	17.261	4.427	911	731	4.736	(510)	(451)	27.105
Hreinar þóknatekjur (gjöld)	4.421	122	1.499	1.939	(80)	3.562	20	11.483
Aðrar rekstrartekjur (gjöld)	77	386	(98)	79	15	3.003	393	3.855
Rekstrartekjur (gjöld) samtals	21.759	4.935	2.312	2.749	4.671	6.055	(38)	42.443
Rekstrarkostnaður	(6.393)	(501)	(1.000)	(1.119)	(269)	(3.404)	(10.215)	(22.901)
Framlag í Tryggingarsjóð	(921)	(21)	(0)	(74)	(39)	(0)	-	(1.055)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	-	-	-	-	(2.444)	-	-	(2.444)
Virðisrýrnun og virðisbreyting útlána	6.588	1.489	-	(2)	34	1.016	(315)	8.810
Hagnaður (tap) fyrir kostn.dr. og skatta	21.033	5.902	1.312	1.554	1.953	3.667	(10.568)	24.853
Rekstrartekjur (gjöld) starfsþáttar frá ytri viðskiptavinum	22.132	8.335	2.624	1.387	1.277	6.478	210	42.443
Rekstrartekjur (gjöld) starfsþáttar frá öðrum starfsþáttum	(372)	(3.401)	(312)	1.362	3.394	(423)	(248)	0

31. desember 2014

Eignir starfsþáttar	413.812	225.100	13.161	4.171	202.089	87.998	(35.003)	911.328
Skuldir starfsþáttar	397.343	14.401	783	49.867	243.479	43.231	(23.263)	725.841

Árið 2013

Rekstur	Viðskipta- bankasvið	Fyrirtækja- svið	Markaðir	Eigna- stýring	Fjárstýring	Umsýsla eignarhluta	Stoðeiningar og jöfnunarfærslur	Samtals
Hreinar vaxtatekjur (gjöld)	20.674	4.294	541	781	4.647	(572)	(1.935)	28.430
Hreinar þóknatekjur (gjöld)	3.468	163	1.723	1.814	(222)	3.241	246	10.433
Önnur rekstrar(gjöld) tekjur	51	(95)	478	103	(2.389)	4.615	971	3.734
Rekstrartekjur (gjöld) samtals	24.193	4.362	2.742	2.698	2.036	7.284	(718)	42.597
Rekstrarkostnaður	(7.889)	(623)	(1.016)	(931)	(278)	(3.269)	(11.545)	(25.551)
Framlag í Tryggingarsjóð	(886)	(8)	(0)	(75)	(47)	-	-	(1.016)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	-	-	-	-	(2.321)	-	-	(2.321)
Virðisrýrnun og virðisbreyting útlána	5.559	9.951	2	1.158	(51)	78	(398)	16.299
Hagnaður (tap) fyrir kostn.dr. og skatta	20.977	13.682	1.728	2.850	(661)	4.093	(12.661)	30.008
Rekstrartekjur (gjöld) starfsþáttar frá ytri viðskiptavinum	25.999	11.828	2.689	(87)	(6.027)	8.356	(161)	42.597
Rekstrar(gjöld) tekjur starfsþáttar frá öðrum starfsþáttum	(1.806)	(7.466)	53	2.785	8.063	(1.072)	(557)	0

31. desember 2013

Eignir starfsþáttar	395.292	182.184	261	2.823	223.219	116.868	(54.638)	866.009
Skuldir starfsþáttar	395.236	8.986	215	50.542	219.283	63.540	(39.111)	698.691

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Sameining félaga

6. Breytingar í samstæðu

Yfirráð yfir dótturfélögum lýkur

Þann 10. janúar 2014 seldi bankinn 71,1% hlut sinn í Bláfugli ehf. Félagið var flokkað sem fastafjármunir til sölu. Bankinn hefur afskrifað eignir og skuldir, hlutdeild minnihluta og aðra þætti sem tengjast dótturfélaginu. Mismunur sem myndast við missi yfirráða færast í rekstur undir Hagnaður af aflagðri starfsemi að frádragnum tekjuskatti.

Þann 7. febrúar 2014 seldi bankinn 72,5% hlut sinn í HTO ehf. Félagið var flokkað sem fastafjármunir til sölu. Bankinn hefur afskrifað eignir og skuldir, hlutdeild minnihluta og aðra þætti sem tengjast dótturfélaginu. Mismunur sem myndast við missi yfirráða færast í rekstur undir Hagnaður af aflagðri starfsemi að frádragnum tekjuskatti.

Þann 31. mars 2014 seldi bankinn 100% hlut sinn í EFF 4 ehf. Félagið var flokkað sem fastafjármunir til sölu. Bankinn hefur afskrifað eignir og skuldir, hlutdeild minnihluta og aðra þætti sem tengjast dótturfélaginu. Mismunur sem myndast við missi yfirráða færast í rekstur undir Hagnaður af aflagðri starfsemi að frádragnum tekjuskatti.

Þann 15. desember 2014 seldi bankinn alla hluti sína, 64,4% í GREF hf. Félagið var flokkað sem fastafjármunir til sölu. Bankinn hefur afskrifað eignir og skuldir, hlutdeild minnihluta og aðra þætti sem tengjast dótturfélaginu. Mismunur sem myndast við missi yfirráða færast í rekstur undir Hagnaður af aflagðri starfsemi að frádragnum tekjuskatti.

Ársfjórðungyfirlit

7. Starfsemi eftir ársfjórðungum:

2014	Fjórði árs- fjórðungur*	Þriðji árs- fjórðungur*	Annar árs- fjórðungur*	Fyrsti árs- fjórðungur*	Samtals
Hreinar vaxtatekjur	6.469	7.068	6.922	6.646	27.105
Hreinar þóknunatekjur	2.962	2.849	2.818	2.854	11.483
Hreinar fjármunatekjur	603	83	19	863	1.568
Hreinn gengismunur	116	352	(12)	(291)	165
Áhrif hlutdeildarféлага	-	-	27	-	27
Aðrar rekstrartekjur	509	233	240	1.113	2.095
Rekstrarkostnaður	(6.411)	(5.231)	(5.350)	(5.909)	(22.901)
Framlag í Tryggingarsjóð innstæðueigenda og fjárfesta	(265)	(272)	(260)	(258)	(1.055)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(565)	(664)	(623)	(592)	(2.444)
Virðisryrnun og virðisbreyting útlána	3.006	65	4.219	1.520	8.810
Hagnaður fyrir skatta	6.424	4.483	8.000	5.946	24.853
Tekjuskattur	(1.434)	(1.255)	(2.156)	(1.394)	(6.239)
Hagnaður af áframhaldandi starfsemi	4.990	3.228	5.844	4.552	18.614
(Tap) hagnaður tímabilsins af aflagðri starfsemi	(430)	307	515	3.744	4.136
Hagnaður tímabilsins	4.560	3.535	6.359	8.296	22.750

*Afkoma fyrstu sex mánuði ársins var könnuð af endurskoðendum bankans en milliuppgjör voru ekki endurskoðuð.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

7. (framhald)

2013	Fjórði árs- fjórðungur*	Þriðji árs- fjórðungur*	Annar árs- fjórðungur*	Fyrsti árs- fjórðungur*	Samtals
Hreinar vaxtatekjur	6.547	7.365	7.045	7.473	28.430
Hreinar þóknunatekjur	2.849	2.462	2.670	2.452	10.433
Hreinar fjármunatekjur	2.747	315	669	881	4.612
Hreinn gengismunur	(1.117)	409	(152)	(1.563)	(2.423)
Áhrif hlutdeildarféлага	-	-	-	3	3
Aðrar rekstrartekjur	100	314	716	412	1.542
Rekstrarkostnaður	(7.928)	(5.208)	(6.179)	(6.236)	(25.551)
Framlag í Tryggingarsjóð innstæðueigenda og fjárfesta	(262)	(252)	(256)	(246)	(1.016)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(2.113)	(76)	(65)	(67)	(2.321)
Virðisrýrnun og virðisbreyting útlána	7.894	555	4.857	2.993	16.299
Hagnaður fyrir skatta	8.717	5.884	9.305	6.102	30.008
Tekjuskattur	(2.501)	(1.570)	(2.347)	(1.448)	(7.866)
Hagnaður af áframhaldandi starfsemi	6.216	4.314	6.958	4.654	22.142
Hagnaður (tap) tímabilsins af aflagðri starfsemi	1.456	(125)	(335)	(69)	927
Hagnaður tímabilsins	7.672	4.189	6.623	4.585	23.069

*Afkoma fyrstu sex mánuði ársins var könnuð af endurskoðendum bankans en milliuppgjör voru ekki endurskoðuð.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Fjáreignir og fjárskuldir

8. Eftirfarandi töflur sýna bókfært virði fjáreigna og fjárskulda í samræmi við flokkun þeirra samkvæmt IAS 39 Fjármálagerningar skráning og mat:

31. desember 2014

	Skýringar	Veltufjár- eignir og skuldir	Fjáreignir á gangvirði	Útlán	Skuldir á afskrifuðu kostnaðar- verði	Samtals
Sjóður og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	28	-	-	103.389	-	103.389
<i>Útlán</i>						
Útlán til lánastofnana	31	-	-	35.072	-	35.072
Útlán til viðskiptavina	32-33	-	-	634.799	-	634.799
Útlán		-	-	773.260	-	773.260
<i>Skuldabréf og skuldagerningar</i>						
Skráð		54.273	31.347	-	-	85.620
Óskráð		-	1.727	-	-	1.727
Skuldabréf og skuldagerningar		54.273	33.074	-	-	87.347
<i>Hlutabréf og eiginfjárgæringar</i>						
Skráð		4.810	2.917	-	-	7.727
Óskráð		-	2.804	-	-	2.804
Hlutabréf og eiginfjárgæringar		4.810	5.721	-	-	10.531
Afleiðusamningar	30	1.810	-	-	-	1.810
Aðrar fjáreignir		-	-	3.931	-	3.931
Fjáreignir samtals		60.893	38.795	777.191	-	876.879
Afleiðusamningar og skortstöður	30	3.963	-	-	-	3.963
Innlán Seðlabanka Íslands	44	-	-	-	69	69
Innlán lánastofnana	44	-	-	-	25.727	25.727
Innlán viðskiptavina	45-46	-	-	-	529.447	529.447
Lántaka	47	-	-	-	96.889	96.889
Víkjandi lán	48	-	-	-	21.306	21.306
Aðrar fjárskuldir		-	-	-	25.363	25.363
Fjárskuldir samtals		3.963	-	-	698.801	702.764

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

8. (framhald)

31. desember 2013

	Skýringar	Veltufjár- eignir og skuldir	Fjáreignir á gangvirði	Útlán	Skuldir á afskrifuðu kostnaðar- verði	Samtals
Sjóður og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	28	-	-	111.779	-	111.779
<i>Útlán</i>						
Útlán til lánastofnana	31	-	-	44.078	-	44.078
Útlán til viðskiptavina	32-33	-	-	554.741	-	554.741
Útlán		-	-	710.598	-	710.598
<i>Skuldabréf og skuldagerningar</i>						
Skráð		41.311	31.598	-	-	72.909
Óskráð		-	2.277	-	-	2.277
Skuldabréf og skuldagerningar		41.311	33.875	-	-	75.186
<i>Hlutabréf og eiginfjárgerningar</i>						
Skráð		3.095	3.322	-	-	6.417
Óskráð		-	2.791	-	-	2.791
Hlutabréf og eiginfjárgerningar		3.095	6.113	-	-	9.208
Afleiðusamningar	30	843	-	-	-	843
Aðrar fjáreignir		-	-	9.036	-	9.036
Fjáreignir samtals		45.249	39.988	719.634	-	804.871
Afleiðusamningar og skortstöður	30	11.176	-	-	-	11.176
Innlán Seðlabanka Íslands	44	-	-	-	63	63
Innlán lánastofnana	44	-	-	-	29.626	29.626
Innlán viðskiptavina	45-46	-	-	-	489.331	489.331
Lántaka	47	-	-	-	89.193	89.193
Víkjandi lán	48	-	-	-	21.890	21.890
Aðrar fjárskuldir		-	-	-	22.561	22.561
Fjárskuldir samtals		11.176	-	-	652.664	663.840

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Upplýsingar um gangvirði fjáreigna og fjárskulda

9. Fjáreignir á gangvirði

Gangvirði fjármálagernings er viðskiptaverð hans milli ótengdra aðila, sem eru upplýstir og fúsir til viðskiptanna, greitt á viðskiptalegum forsendum á matsdegi. Þegar markaðsverð liggur ekki fyrir beitir bankinn verðmatsaðferðum sem byggjast á ályktunum og forsendum sem eru í samræmi við þær sem markaðsaðilar myndu miða við í verðlagningu fjármálagernings. Í sumum tilfellum beitir bankinn nálgunaraðferðum. Þessar nálgunaraðferðir eru útskýrðar nánar neðar í skýringunni.

Í töflunum hér að neðan eru fjármálagerningar, sem færðir eru á gangvirði, flokkaðir samkvæmt verðmatsaðferð m.v. 31. desember 2014 og 31. desember 2013. Mismunandi þrep hafa verið skilgreind með eftirfarandi hætti:

1. þrep: Verð (óleiðrétt) sem er skráð á virkum markaði sambærilegra eigna og skulda og er aðgengilegt bankanum á viðmiðunardegi.
2. þrep: Matsverð sem byggist á greinanlegu skráðu verði sambærilegra eigna og skulda í 1. þrepi, annaðhvort beint (t.d. sem verð) eða óbeint (t.d. afleitt af verði).
3. þrep: Matsverð eigna og skulda sem byggist ekki á greinanlegum markaðsupplýsingum (t.a.m. ógreinanlegum upplýsingum eins og innra mati).

31. desember 2014

Fjáreignir:	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
Skuldabréf og skuldagerningar	54.618	31.539	1.190	87.347
Hlutabréf og eiginfjárgerningar	7.618	98	2.815	10.531
Afleiðusamningar	-	1.810	-	1.810
Fjáreignir samtals	62.236	33.447	4.005	99.688
Fjárskuldir:				
Skortstöður	686	0	-	686
Afleiðusamningar	-	3.184	93	3.277
Fjárskuldir samtals	686	3.184	93	3.963

31. desember 2013

Fjáreignir:	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
Skuldabréf og skuldagerningar	42.071	31.836	1.279	75.186
Hlutabréf og eiginfjárgerningar	6.417	-	2.791	9.208
Afleiðusamningar	-	843	-	843
Fjáreignir samtals	48.488	32.679	4.070	85.237
Fjárskuldir				
Skortstöður	9.252	210	-	9.462
Afleiðusamningar	-	1.629	85	1.714
Fjárskuldir samtals	9.252	1.839	85	11.176

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

9. (framhald)

Afstemming fjáreigna í 3. þrepi

	Skuldabréf og skulda- gerningar	Hlutabréf og eiginfjár- gerningar	Afleiðu- samningar
Janúar til desember 2014			
Bókfært virði 31. desember 2013	1.279	2.791	(85)
Kaup	-	709	-
Sala	(32)	(383)	-
Nettótekjur af fjáreignum	(57)	459	(8)
Færslur frá 1. eða 2. þrepi	-	-	-
Færslur í 1. eða 2. þrep	-	(760)	-
Bókfært virði 31. desember 2014	1.190	2.816	(93)

	Skuldabréf og skulda- gerningar	Hlutabréf og eiginfjár- gerningar	Afleiðu- samningar
Janúar til desember 2013			
Bókfært virði 31. desember 2012	3.698	3.929	(5.154)
Kaup	-	1.237	-
Sala	-	(1.052)	-
Endurflokkað sem hlutdeildarfélag	-	(1.021)	-
Uppgjör	(759)	-	-
Nettótekjur af fjáreignum	(437)	(164)	(5)
Færslur frá 1. eða 2. þrepi	-	52	-
Færslur í 1. eða 2. þrep	(1.223)	(190)	5.074
Bókfært virði 31. desember 2013	1.279	2.791	(85)

Eitt hlutabréf, að fjárhæð 760 m.kr., var fært úr 3. þrepi í 1. þrep vegna skráningar á markað á fyrsta ársfjórðungi. Eitt erlent hlutabréf, að fjárhæð 98 m.kr., var fært úr 1. þrepi í 2. þrep vegna þess að viðskipti með bréfin eru að jafnaði á verði sem er lægra en skráð markaðsverð og var verðið fært niður m.t.t. þess. Engar aðrar fjáreignir voru færðar milli þrepa á árinu 2014.

Hver viðskiptaæining ber ábyrgð á mati á gangvirði eigin fjármálagerninga. Viðskiptaæiningunum ber að yfirfara verðmat fjármálagerninganna ársfjórðungslega og kynna fyrir fjárfestingarráði sem annaðhvort hafnar hverju verðmati eða samþykkir. Áhættustýring ber ábyrgð á að yfirfara verðmötin og flokka verðmatsaðferðir í viðkomandi þrep. Markmiðið með þessu verðmatsferli er að verðmatið endurspegli það verð fjáreigna og fjárskulda sem notað yrði í venjulegum viðskiptum milli markaðsaðila á matsdegi.

Sé það mögulegt er gangvirðið ákvarðað út frá skráðu verði á virkum markaði fyrir sambærilegar fjáreignir og fjárskuldir. Bankinn skilgreinir virkan markað sem markað þar sem stærð og tíðni viðskipta teljast viðunandi. Sé ekki um virkan markað að ræða er gangvirðið metið með aðferðum á borð við núvirðis- og fjárstremislíkön, samanburð við sambærilega fjármálagerninga með greinanlegar upplýsingar, hreint eignavirði fyrir hlutdeildarskírteini í fjárfestingarsjóðum eða væntar endurheimtur fyrir skuldabréf útgefenda í vanda. Þessar verðmatsaðferðir byggjast á mati á ýmsum stærðum, s.s. áhættulausum vöxtum, væntum tekjuvexti og skuldara- og seljanleikaálagi á ávöxtunarkröfu. Í vissum tilfellum fást litlar upplýsingar um breytur í líkönin og er þá nauðsynlegt að styðjast við sérfræðiþekkingu við mat á þeim.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

9. (framhald)

Almennt eru skuldabréf og hlutabréf með virka verðmyndun flokkuð í 1. þrep. Bankinn flokkar hlutdeildarskírteini sem hlutabréf og eiginfjárgerninga í 3. þrep og metur gangvirði þeirra með hreinu eignavirði sé verðið ekki fánlegt. Óskráð hlutabréf eru flokkuð í 3. þrep og eru upphaflega bókuð á kaupvirði en eru endurverðmetin í hverjum ársfjórðungi með líkönunum sem fjallað er um hér að ofan. Bankinn flokkar vaxtaafleiður, eins og vaxtaskiptasamninga og gjaldeyrisvaxtaskiptasamninga, í 3. þrep og reiknar núvirði af væntu framtíðargreiðsluflæði þeirra með vaxtaferlum sem eru myndaðir úr t.a.m. skiptavöxtum og framvirkum vöxtum. Framvirkir gjaldeyrissamningar og gjaldeyrisskiptasamningar eru flokkaðir í 2. þrep og eru verðlagðir með því að nota stundargengi sem búið er að leiðrétta með framvirkum punktum en upplýsingar um þá má fá af markaði. Framvirkir skuldabréfa- og hlutabréfasamningar eru einnig flokkaðir í 2. þrep og eru verðlagðir með hefðbundnum líkönum sem byggjast m.a. á hlutabréfaverði, væntu arðgreiðsluhlutfalli og fjármögnunarkostnaði útgefandanna. Bankinn flokkar almennt einfalda skuldabréfavalrétti í 2. þrep en flókna (ólínulega) skuldabréfavalrétti í 3. þrep þar sem ákveðið innra mat er nauðsynlegt við verðlagningu þeirra.

Fjáreignir og fjárskuldir bankans í 1. þrepi eru annaðhvort skuldabréf eða hlutabréf sem eru skráð á markað hér á landi eða erlendis. Í 2. þrepi eru afleiður og innlend skuldabréf með litla verðmyndun. Í 3. þrepi eru óskráð hlutabréf og skuldabréf með litla sem enga verðmyndun og skuldabréfavalréttir.

Fjáreignir í 3. þrepi eru verðmetnar sérstaklega ef bókfært virði þeirra er meira en 50 m.kr. Fjáreignir sem eru bókfærðar á minna en 50 m.kr. eru einungis lítil hluti af eignum í 3. þrepi og eru eingöngu endurverðmetnar ef verðmæti þeirra er talið líklegt til að breytast mikið milli ársfjórðunga. Verðmatsaðferðir fyrir fjáreignir og fjárskuldir í 3. þrepi má sjá í töflunni hér að neðan.

Aðferðir við verðmat fjáreigna og fjárskulda í 3. þrepi

Verðmatsaðferð	Skulda- bréf og skulda- gerningar	Hlutabréf og eiginfjár- gerningar	Afleiðu- samningar	Ráðandi ógreinanlegur þáttur	Matsbil (vegið meðaltal) fyrir ógreinanlega þætti	Næmi gangvirðis fyrir ógreinanlegum þáttum
Væntar endurheimtur	1.190	-	-	Virði eigna	Skuldabréf: 0–75% (29%)	Aukning eða minnkun væntra endurheimta hefði samsvarandi áhrif á gangvirðið
Fjárstreymislíkan	-	274	-	Veginn fjármagns- kostnaður	11% (11%)	Hærri fjármagnskostnaður leiddi til lægra gangvirðis og lægri fjármagnskostnaður leiddi til hærri gangvirðis
EV/EBITDA-margfaldari	-	1.813	-	EV/EBITDA	13,2–13,9 (13,7)	Hærri margfaldari leiddi til hærri gangvirðis og lægri margfaldari leiddi til lægra gangvirðis
Hreint eignavirði	-	729	-	Virði eigna	0–253 m.kr. (40 m.kr.)	Hærra eignavirði leiddi til hærri gangvirðis og lægra eignavirði leiddi til lægra gangvirðis
Aðrar	-	-	(93)	Flökt í verði skuldabréfa	6% (6%)	Hærra flökt leiddi til lægra gangvirðis og lægra flökt leiddi til hærri gangvirðis
Samtals	1.190	2.816	(93)			

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

10. Fjáreignir og fjárskuldir sem ekki eru metnar á gangvirði

Taflan að neðan sýnir þrepaskiptingu og mat á gangvirði fjáreigna og fjárskulda, sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði í efnahagsreikningi, þann 31. desember 2014. Þrepaskiptingin er skilgreind á sama hátt og áður (sjá skýringu 9).

Eignir

Útlán til viðskiptavina á efnahagsreikningi bankans sem færð eru á afskrifuðu kostnaðarverði eru tvenns konar:

- 1) Lán á bókfærðu virði sem er minna en kröfuvirði þeirra, annaðhvort vegna virðisrýrnunar eða mikils afsláttar.
- 2) Lán á bókfærðu virði sem jafngildir kröfuvirði þeirra.

Lán í flokki 1 eru metin sérstaklega á að minnsta kosti sex mánaða fresti og ársfjórðungslega ef um verulegar fjárhæðir er að ræða og þess vegna er bókfært virði þeirra álitíð góð nálgun á gangvirði. Þar sem mat þessara lána er að hluta byggt á innri líkönum bankans flokkast þau í 3. þrep. Gangvirði lánanna í flokki 2 kann að vera annað en bókfært virði þeirra vegna þess að vextirnir sem þau bera endurspeglar ef til vill ekki þá vexti sem sams konar ný lán myndu bera. Þessi munur á sér tvær orsakir:

- a) Breytingar á lánshæfi: Lánþegar búa ef til vill ekki yfir sama lánshæfi og þeir gerðu þegar vextir lánanna voru síðast endurákvæðir og tryggingarstaða lánsins kann að hafa breyst.
- b) Lán á föstum vöxtum: Það vaxtastig sem var notað sem grundvöllur til að verðleggja lán með föstum vöxtum kann að hafa breyst.

Bankinn reiknar gangvirði lána í flokki 2 með því að draga frá bókfærðu virði hvers láns þann vaxtamun sem af þessu leiðir frá 31. desember 2014 til næstu vaxtaendurákvörðunar lánsins eða lokagjalds þess, hvort sem kemur á undan. Þar sem lánshæfi er metið byggt á innri líkönum bankans flokkast þessar eignir í 3. þrep.

Gangvirði handbærs fjár og innstæðna hjá Seðlabanka Íslands, lána til fjármálastofnana og annarra fjáreigna er talið vera mjög vel nálgæð með bókfærðu virði þar sem þessar gerningar eru til skamms tíma. Þessar eignir flokkast því í 2. þrep.

Skuldir

Gangvirði skulda sem eru innkallanlegar, til að mynda innlána sem eru ávallt laus til úttektar, er ekki lægra en sú fjárhæð sem er laus til innköllunar núvirt frá fyrsta mögulega innköllunardegi.

Flestar innstæður eru lausar til úttektar eða bera breytilega vexti og því er bókfært virði þeirra álitíð góð nálgun á gangvirði þeirra. Fyrir bundin innlán á föstum vöxtum reiknar bankinn gangvirði með binditímaáðferð með því að bera saman vexti hvers innláns við þá vexti sem í boði væru fyrir sambærilegt innlán í dag. Mat á gangvirði innlána tekur ekki tillit til áhrifa tilskipunar Evrópusambandsins um greiðsluþjónustu (e. Payment Service Directive) á vaxtaendurskoðunardagsetningu. Öll innlán flokkast í 2. þrep byggt á notkun markaðsvaxta við mat á gangvirði.

Bankinn notar skráð markaðsvirði við mat á gangvirði fyrir skuldir í flokknum „lántaka“ þar sem það er mögulegt. Útgefnir víxlar og skuldabréf með skráð markaðsverð flokkast í 1. þrep. Ef ekki er til skráð markaðsverð er gangvirði skulda metið á sama hátt og fyrir fastvaxtainnlán ef skuldin ber fasta vexti. Ef vaxtagrunnurinn er fljótandi þá er gangvirðið metið með því að bera vaxtaálag skuldarinnar saman við núverandi mat á fjármögnunarálagi bankans fyrir sambærilega skuld. Þessar skuldbindingar flokkast í 2. þrep. Fjármögnunarálagið er metið út frá markaðskjörum á skráðum útgáfum bankans, þ.e. víxlum, sértrygðum útgáfum og útgáfum í erlendum myntum.

Gangvirði víkjandi lána er metið með binditímaáðferð út frá muninum á samningsbundnu vaxtaálagi þeirra og vaxtaálagi útgefna skuldabréfa bankans í erlendra mynt að viðbættu álagi sem endurspeglar það að víkjandi lánin eru aftar í kröfuvirðinni en önnur skráð bréf. Þessar skuldbindingar flokkast í 2. þrep.

Aðrar fjárskuldir samanstanda aðallega af óuppgerðum viðskiptum og skuldum til smásala vegna greiðslukorta og flokkast í 2. þrep þar sem virði þeirra er ekki byggt á skráðu markaðsvirði. Þar sem þessar skuldir eru til skamms tíma er bókfært virði álitíð góð nálgun á gangvirði þeirra.

Eftirfarandi tafla sýnir gangvirði fjáreigna og fjárskulda bankans sem bókfærðar eru á afskrifuðu kostnaðarvirði:

31. desember 2014	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Gangvirði	Bókfært virði
Fjáreignir:					
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	-	103.389	-	103.389	103.389
Útlán til lánastofnana	-	35.072	-	35.072	35.072
Útlán til viðskiptavina	-	-	636.141	636.141	634.799
Aðrar fjáreignir	-	3.931	-	3.931	3.931
Fjáreignir samtals	-	142.392	636.141	778.533	777.191

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

10. (framhald)

31. desember 2014

	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Gangvirði	Bókfært virði
Fjárskuldir:					
Innlán Seðlabanka Íslands	-	69	-	69	69
Innlán lánastofnana	-	25.727	-	25.727	25.727
Innlán viðskiptavina	-	529.519	-	529.519	529.447
Lántaka	37.293	59.601	-	96.894	96.889
Víkjandi lán	-	21.306	-	21.306	21.306
Aðrar fjárskuldir	-	25.363	-	25.363	25.363
Fjárskuldir samtals	37.293	661.585	-	698.878	698.801

31. desember 2013

	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Gangvirði	Bókfært virði
Fjáreignir:					
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	-	111.779	-	111.779	111.779
Útlán til lánastofnana	-	44.078	-	44.078	44.078
Útlán til viðskiptavina	-	-	556.068	556.068	554.741
Aðrar fjáreignir	-	9.036	-	9.036	9.036
Fjáreignir samtals	-	164.893	556.068	720.961	719.634

Fjárskuldir:

Innlán Seðlabanka Íslands	-	63	-	63	63
Innlán lánastofnana	-	29.626	-	29.626	29.626
Innlán viðskiptavina	-	489.430	-	489.430	489.331
Lántaka	33.049	56.674	-	89.723	89.193
Víkjandi lán	-	21.880	-	21.880	21.890
Aðrar fjárskuldir	-	22.561	-	22.561	22.561
Fjárskuldir samtals	33.049	620.234	-	653.283	652.664

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Jöfnun fjáreigna og fjárskulda

11. Jöfnun fjáreigna og fjárskulda

Taflan hér fyrir neðan inniheldur yfirlit yfir fjáreignir og fjárskuldir sem eru tækar til skuldajöfnunar skv. rammasamningum um afleiðuviðskipti (ISDA), jafnvel þótt þær hafi ekki verið jafnaðar í efnahagsreikningi.

a) Fjáreignir sem falla undir jöfnunarsamninga eða sambærilega samninga sem beita má án skilyrða

	Fjáreignir sem falla undir jöfnunarsamninga			Ójafnaðar fjárhæðir sem falla undir jöfnunarsamninga og aðra áþekka samninga			Nettó fjárhæðir að teknu tilliti til áhrifa jöfnunarsamninga	Fjáreignir sem uppfylla ekki skilyrði um skuldajöfnun	Heildareignir í efnahagsreikningi
	Fjárskuldir Fjáreign fyrir jöfnun í efnahagsreikningi	jafnaðar á móti eignum í efnahag	Hreinar fjáreignir í efnahagsreikningi	Fjárskuldir ójafnaðar í efnahag	Reiðufé - mótteknar veðtryggingar	Fjármálagerningar - mótteknar veðtryggingar			
31. desember 2014									
Afleiður	1.810	-	1.810	(306)	(48)	(18)	1.438	-	1.810
Samtals eignir	1.810	-	1.810	(306)	(48)	(18)	1.438	-	1.810
31. desember 2013									
Afleiður	843	-	843	(60)	(98)	(152)	534	-	843
Samtals eignir	843	-	843	(60)	(98)	(152)	534	-	843

b) Fjárskuldir sem falla undir jöfnunarsamninga eða sambærilega samninga sem beita má án skilyrða

	Fjárskuldir sem falla undir jöfnunarsamninga			Ójafnaðar fjárhæðir sem falla undir jöfnunarsamninga og aðra áþekka samninga			Nettó fjárhæðir að teknu tilliti til áhrifa jöfnunarsamninga	Fjárskuldir sem uppfylla ekki skilyrði um skuldajöfnun	Heildarfjárskuldir í efnahagsreikningi
	Fjárskuld fyrir jöfnun í efnahagsreikningi	Fjáreignir jafnaðar á móti eignum í efnahag	Hreinar fjárskuldir í efnahagsreikningi	Fjáreignir ójafnaðar í efnahag	Reiðufé - mótteknar veðtryggingar	Fjármálagerningar - mótteknar veðtryggingar			
31. desember 2014									
Afleiðusamningar og skortstöður	3.277	-	3.277	(306)	-	(1.899)	1.072	686	3.963
Samtals skuldir	3.277	-	3.277	(306)	-	(1.899)	1.072	686	3.963
31. desember 2013									
Afleiðusamningar og skortstöður	1.714	-	1.714	(60)	-	-	1.654	9.462	11.176
Samtals skuldir	1.714	-	1.714	(60)	-	-	1.654	9.462	11.176

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Hreinar vaxtatekjur

12. Hreinar vaxtatekjur sundurliðast þannig:

	2014	2013
Vaxtatekjur:		
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	6.671	4.639
Útlán	40.521	46.764
Veltufjáreignir	1.957	948
Fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning	1.672	1.790
Aðrar eignir	185	192
Vaxtatekjur samtals	51.006	54.333
Vaxtagjöld:		
Innlán lánaðstofnana og Seðlabanka Íslands	(479)	(505)
Innlán viðskiptavina	(16.919)	(18.174)
Lántaka	(4.940)	(5.753)
Víkjandi lán	(911)	(951)
Aðrar fjárskuldir	(295)	(367)
Önnur vaxtagjöld	(357)	(153)
Vaxtagjöld samtals	(23.901)	(25.903)
Hreinar vaxtatekjur	27.105	28.430
Vaxtamunur (hlutfall hreinna vaxtatekna af meðaleignum)	3,0%	3,4%

Hreinar þóknatekjur

13. Hreinar þóknatekjur sundurliðast þannig:

	2014	2013
Þóknatekjur:		
Eignastýring	1.683	1.564
Fjárfestingarbanki og verðbréfavíðskipti	1.833	2.005
Greiðslumiðlun	11.627	10.484
Útlán og ábyrgðir	1.267	1.141
Aðrar þóknatekjur	1.574	1.501
Þóknatekjur samtals	17.984	16.695
Þóknagjöld:		
Millibankagjöld	(157)	(331)
Verðbréfavíðskipti	(128)	(126)
Uppgjör viðskipta	(6.179)	(5.702)
Önnur þóknagjöld	(37)	(103)
Þóknagjöld samtals	(6.501)	(6.262)
Hreinar þóknatekjur	11.483	10.433

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Hreinar fjármunatekjur

14. Hreinar fjármunatekjur sundurliðast þannig:

	2014	2013
Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum	7	891
Hreinn hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði í gegnum rekstur	1.786	3.721
Tap við lok yfirráða yfir dótturfélagi	(225)	-
Hreinar fjármunatekjur	1.568	4.612

Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum

15. Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum sundurliðast þannig:

	2014	2013
Hlutabréf og tengdar afleiður	(274)	498
Arðstekjur af veltufjáreignum	185	115
Skuldabréf og tengdar afleiður	(176)	(71)
Afleiðusamningar	272	349
Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum	7	891

Hreinn hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði í gegnum rekstur

16. Hreinn hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði í gegnum rekstur sundurliðast þannig:

	2014	2013
Hlutabréf	1.821	3.799
Skuldabréf	(35)	(78)
Hreinn hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði í gegnum rekstur	1.786	3.721

Hreinn gengismunur

17. Hreinn gengismunur sundurliðast þannig:

	2014	2013
Eignir:		
Sjóður og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	(42)	(145)
Veltufjáreignir	(1.314)	3.246
Útlán	1.989	(15.321)
Aðrar eignir	754	(32)
Samtals	1.387	(12.252)
Skuldir:		
Innlán	(2.246)	7.582
Víkjandi lán	584	1.576
Lántaka	1.106	(74)
Aðrar skuldir	(666)	188
Samtals	(1.222)	9.272
Óleiðréttur gengishagnaður (tap)	165	(2.980)
Gjaldfærður gengishagnaður (tap) af lánnum til viðskiptavina með sjóðstreymi í ISK*	-	557
Hreinn gengismunur	165	(2.423)

*Nánari umfjöllun er að finna í skýringu 24

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Aðrar rekstrartekjur

18. Aðrar rekstrartekjur sundurliðast þannig:

	2014	2013
Þjónustusamningar	269	338
Leigutekjur af fasteignum	143	145
Leigutekjur af fullnustueignum	282	349
Lögfræðiþjónusta	148	192
Innleystur hagnaður af varanlegum rekstrarfjármunum	242	556
Aðrar rekstrartekjur (rekstrargjöld)	1.011	(38)
Aðrar rekstrartekjur	2.095	1.542

Rekstrarkostnaður

19. Rekstrarkostnaður sundurliðast þannig:

	2014	2013
Laun og launatengd gjöld	13.307	13.361
Annar stjórnunarkostnaður	8.631	11.118
Afskriftir	819	946
Afskriftir óefnislegra eigna	144	126
Rekstrarkostnaður	22.901	25.551

Laun og launatengd gjöld

20. Laun og launatengd gjöld sundurliðast þannig:

	2014	2013
Laun	10.193	10.220
Mótframlag í lífeyrissjóð	1.491	1.409
Tryggingagjald og fjársýsluskattur	1.460	1.589
Annað	163	143
Laun og launatengd gjöld	13.307	13.361

Bankinn gjaldfærði 358 milljónir króna (2013: 271 milljónir króna) sem skuldbindingu vegna frammistöðutengdra greiðslna. Í samræmi við reglur FME nr. 700/2011 frestast hluti greiðslunnar í 3 ár hið minnsta, sjá skýringu 22. Launatengd gjöld eru innifalin í fjárhæðinni.

21. Fjöldi starfsmanna skiptist þannig:

	31. desember 2014		31. desember 2013	
	Móðurfélag	Bankinn	Móðurfélag	Bankinn
Meðalfjöldi starfsmanna	990	1.253	1.056	1.265
Stöðugildi í árslok	945	1.206	988	1.201

Í meðalfjölda starfsmanna bankans árið 2014 eru 114 starfsmenn (2013: 84 starfsmenn) vegna aflagðrar starfsemi. Laun þeirra eru ekki hluti af launum og launatengdum gjöldum.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Starfskjör stjórnenda

22. Launakjör til stjórnenda bankans sundurliðast þannig:

2014	Laun
Friðrik Sophusson, stjórnarformaður	7,5
John E. Mack, varaformaður	5,4
Árni Tómasson, stjórnarmaður	5,4
Helga Valfells, stjórnarmaður	5,8
Marianne Økland, stjórnarmaður	5,4
Neil Graeme Brown, stjórnarmaður	5,4
Póranna Jónsdóttir, stjórnarmaður	5,8
Daniel Levin, stjórnarmaður	3,6
María E. Ingvadóttir, stjórnarmaður	4,1
Samtals	48,4

Frammistöðu-
tengdar
greiðslur

	Laun	
Birna Einarsdóttir, bankastjóri	38,6	4,8
8 framkvæmdastjórar	198,7	22,4

2013	Laun
Friðrik Sophusson, stjórnarformaður	7,5
John E. Mack, varaformaður	5,8
Árni Tómasson, stjórnarmaður	5,4
Daniel Levin, stjórnarmaður	5,7
Helga Valfells, stjórnarmaður	1,4
Marianne Økland, stjórnarmaður	5,7
María E. Ingvadóttir, stjórnarmaður	5,4
Neil Graeme Brown, stjórnarmaður	5,7
Póranna Jónsdóttir, stjórnarmaður	1,4
Varamenn í stjórn	0,2
Samtals	44,2

Frammistöðu-
tengdar
greiðslur

	Laun	
Birna Einarsdóttir, bankastjóri	36,4	3,6
7 framkvæmdastjórar	180,7	18,2

Launatengd gjöld og önnur hlunnindi bankastjóra, stjórnar og framkvæmdastjórnar á árinu 2014 námu 42,5 milljónum króna (2013: 51,8 milljónum króna). Engir kaupréttarsamningar voru gerðir árin 2014 og 2013.

Laun byggð á frammistöðu eru byggð á reglum Fjármálaeftirlitsins um kaupaukakerfi fjármálfyrirtækja nr. 700/2011. Reglurnar endurspeglar varfærnislega umgjörð fyrir starfskjarasamninga innan fjármálageirans. Kaupaukakerfi skal miða að því að kaupaukar hvetji ekki til óhóflegrar áhættutöku, né vinni gegn langtímahagsmunum fyrirtækisins og stöðugleika fjármálakerfisins. Kaupaukakerfið skal samræmast sjónarmiðum um vernd viðskiptavina fyrirtækisins, kröfuhafa og hluthafa eða stofnfjáreigenda og samræmast að öðru leyti eðlilegum og heilbrigðum viðskiptaháttum. Í reglunum er kveðið á um að samtala veitts kaupauka til starfsmanns, að meðtöldum þeim hluta greiðslu sem er frestað, megi á ársgrundvelli ekki nema hærri fjárhæð en 25% af árslaunum viðkomandi án kaupauka. Fresta skal greiðslu á a.m.k. 40% af kaupauka um að lágmarki þrjú ár ef kaupauki nemur hærri fjárhæð en 10% af árslaunum viðkomandi án kaupauka. Áhættustýring, regluvarsla og innri endurskoðandi skulu endurmeta og greina hvort kaupaukakerfi samræmist starfskjarastefnu fyrirtækisins og reglum Fjármálaeftirlitsins. Samkvæmt reglunum er óheimilt að greiða starfsmönnum í þessum deildum árangurstengd laun.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Þóknun til endurskoðenda

23. Þóknun endurskoðenda er eftirfarandi:

	2014	2013
Endurskoðun ársreiknings samstæðu	94	104
Könnun árshlutareiknings	27	33
Önnur þjónusta	42	31
Þóknun til endurskoðenda	163	168

Virðisrýrnun og virðisbreyting útlána

24. Virðisrýrnun og virðisbreyting útlána sundurliðast þannig:

	2014	2013
Gjaldfærð virðisrýrnun:		
Sértæk virðisrýrnun	(2.822)	(6.438)
Gjaldfærð virðisrýrnun vegna gengismunar	-	557
Hrein sértæk virðisrýrnun	(2.822)	(5.881)
Almenn virðisrýrnun	967	(1.940)
Gjaldfærð virðisrýrnun (sjá skýringu 34)	(1.855)	(7.821)
Virðisrýrnun og virðisbreyting útlána:		
Tekjur vegna endurmetins greiðslufæðis útlána	10.665	24.677
Sértæk virðisrýrnun	(2.822)	(5.881)
(Tap) hagnaður gengismunar (sjá skýringu 17)	-	(557)
Virðisrýrnun og virðisbreyting útlána	7.843	18.239
Almenn virðisrýrnun	967	(1.940)
Virðisrýrnun og virðisbreyting útlána	8.810	16.299

* Árið 2013 var gengishagnaður vegna viðskiptavina með erlend útlán og sjóðstreymi í íslenskum krónum virðisrýrður og honum jafnað á móti heildargengishagnaði sjá skýringu 17.

Hagnaður af aflagðri starfsemi, að frádragnum tekjuskatti

25. Hagnaður af aflagðri starfsemi, að frádragnum tekjuskatti:

	2014	2013
Hagnaður af sölu fullnustueigna	1.589	785
Hrein hlutdeild í afkomu aflagðrar starfsemi	(941)	(822)
Hagnaður af sölu dóttur- og hlutdeildarféлага	3.488	964
Hagnaður af aflagðri starfsemi, að frádragnum tekjuskatti	4.136	927

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Virkur tekjuskattur

26. Tekjuskattur á lögaðila á árinu 2014 er 20%. Sérstakur fjársýsluskattur, sem reiknast 6% af tekjuskattsstofni yfir 1 milljarð króna. Virkur tekjuskattur bankans árið 2014 er 25,1%. Munurinn sundurliðast þannig:

	2014	2013
Tekjuskattur til greiðslu	4.423	6.496
Sérstakur fjársýsluskattur	1.275	1.833
Mismunur á álogðum og reiknuðum tekjuskatti fyrra árs	(103)	(52)
Breyting á tímabundnum mismun skatteigna	644	(411)
Samtals	6.239	7.866

Virkt tekjuskattshlutfall greinist þannig:

	2014		2013	
Hagnaður fyrir skatta	24.853		30.008	
Reiknaður 20% tekjuskattur af hagnaði ársins	4.971	20,0%	6.002	20,0%
Sérstakur fjársýsluskattur	1.275	5,1%	1.833	6,1%
Tekjur undanþegnar sköttum	(976)	(3,9%)	(938)	(3,1%)
Ófrádráttarbær kostnaður	471	1,9%	667	2,2%
Aðrir liðir	498	2,0%	302	1,0%
Virkur tekjuskattur	6.239	25,1%	7.866	26,2%

Bankinn er samskattaður með dótturfélagi sínu Íslandssjóðum hf. Skattskyldum tekjum dótturfélagsins er því bætt við skattskyldar tekjur móðurfélagsins og þau skattlögð sem einn aðili. Aðeins er hægt að beita samsköttun við útreikning tekjuskatta. Ekki er hægt að nýta yfirfæranlegt skattalegt tap sem var tilkomið áður en skattayfirvöld veittu heimild til samsköttunar nema til að nýta á móti sköttum þeirra aðila sem það varð til í.

Hagnaður á hlut

27. Hagnaður á hlut sundurliðast þannig:

Grunnhagnaður á hlut

Hagnaður ársins sem tilheyrir hluthöfum bankans	2014	2013
Hagnaður hluthafa Íslandsbanka, samkvæmt yfirliti um heildarafkomu	21.740	22.977
Meðaltal hlutafjár: Vegið meðaltal útistandandi hluta á árinu, í milljónum	10.000	10.000
Af hagnaði ársins	2,17	2,30

Þynntur hagnaður á hlut

Þynntur hagnaður sem tilheyrir almennum hluthöfum		
Vegið meðaltal hlutafjár til útreiknings á þynntum hagnaðarhlut	10.000	10.000
Þynnt heildarhlutafé í lok árs, í milljónum	10.000	10.000
Af hagnaði ársins	2,17	2,30

Ekki hafa verið nein viðskipti með almenna hluti milli útgáfudags skýrslunnar og þeirrar dagsetningar þegar reikningsskilum var lokið sem myndu krefjast endurákvörðunar hagnaðar á hlut.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands

28. Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands sundurliðast þannig:

	31.12.2014	31.12.2013
Sjóður	2.256	2.472
Innstæður hjá Seðlabanka Íslands aðrar en bindiskylda	10.738	6.619
Bundnar innstæður	80.843	-
Innstæðubréf	-	99.085
Handbært fé og bundnar innstæður	93.837	108.176
Bindiskylda við Seðlabanka Íslands	9.552	3.603
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	103.389	111.779

Meðalinnstæða á reikningnum í hverjum mánuði, sem má ekki vera lægri en ákvæði laga um bindiskyldu kveða á um, nam 9.629 milljónum króna fyrir desember 2014 (desember 2013: 8.153 milljónum króna).

Útboðum Seðlabankans á 28 daga innstæðubréfum hefur verið hætt. Þess í stað eru fjármálastofnunum sem eiga í viðskiptum við Seðlabankann boðnar tvær tegundir af bundnum innstæðum sem hægt er að nota sem veð í veðlánaviðskiptum við Seðlabanka Íslands.

Veðsettar eignir

	31.12.2014	31.12.2013
29. Fjáreignir sem hafa verið veðsettar sem trygging fyrir skuldum	96.633	106.062

Bankinn hefur gefið út sértryggð skuldabréf samkvæmt íslenskum lögum, til allt að 12 ára, og hefur hluti af veðlánasafni bankans til viðskiptavina verið veðsettur sem trygging fyrir þeim. Lánasafnið þarf að standast vikuleg álagspróf hvað varðar vaxtakjör og gengisbreytingar. Bankinn hefur einnig veðsett safn lána til viðskiptavina sem tryggingu fyrir eignavörðu skuldabréfi sem gefið var út af Seðlabanka Íslands. Þá hefur bankinn veðsett safn lána til viðskiptavina vegna gjaldmiðlaskiptasamnings við Seðlabanka Íslands til að draga úr gjaldeyrisójöfnuði bankans og hefur einnig veðsett eignir í erlendri mynt sem tryggingu fyrir afleiðuviðskiptum við erlendar fjármálastofnanir sem byggja á alþjóðlegum skipta- og afleiðusamningum.

Afleiðusamningar og skortstöður

30. Afleiðusamningar og skortstöður:

31. desember 2014	Eignir	Nafnverð tengt eignum	Skuldir	Nafnverð tengt skuldum
Vaxtaskiptasamningar	360	10.800	1.027	18.950
Gjaldmiðlavaxtaskiptasamningar	886	34.369	1.926	24.252
Framvirkir hlutabréfasamningar	144	1.605	117	1.482
Framvirkir gjaldeyrisamningar	16	1.468	97	3.695
Gjaldeyrisskiptasamningar	306	4.744	2	963
Framvirkir skuldabréfasamningar	98	4.371	15	1.100
Valréttir skuldabréfa	-	-	93	25.000
Afleiðusamningar	1.810	57.357	3.277	75.442
Skortstöður í skráðum skuldabréfum	-	-	686	-
Samtals	1.810	57.357	3.963	75.442

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

30. (framhald)

31. desember 2013

	Eignir	Nafnverð tengt eignum	Skuldir	Nafnverð tengt skuldum
Vaxtaskiptasamningar	21	2.000	1.364	19.500
Gjaldmiðla vaxtaskiptasamningar	525	28.240	28	6.585
Framvirkir hlutabréfasamningar	21	7	182	104
Framvirkir gjaldeyrissamningar	197	6.498	34	712
Gjaldeyrisskiptasamningar	42	1.176	7	3.193
Framvirkir skuldabréfasamningar	37	1.987	14	2.065
Valréttir skuldabréfa	-	-	85	25.000
Afleiðusamningar	843	39.908	1.714	57.159
Skortstöður í skráðum skuldabréfum	-	-	9.462	-
Samtals	843	39.908	11.176	57.159

Bankinn notar afleiðusamninga til að verja sig gegn gjaldeyrisáhættu, vaxtaáhættu og verðbólguáhættu. Bankinn ber tiltölulega litla óbeina áhættu vegna skuldsettra viðskipta viðskiptavina þar sem hann hefur tekið veð vegna hugsanlegs taps. Aðrir afleiðusamningar bankans vegna tilfallandi viðskipta nema óverulegum fjárhæðum.

Skortstöður eru í skráðum ríkisskuldabréfum. Bankinn hefur aðgang að lánaheimildum, sem aðalmiðlari í tengslum við verðbréf, sem veittar eru af Seðlabanka Íslands og Íbúðalánasjóði. Flestar skortstöður gjaldfalla innan árs og er hægt að gera þær upp með peningum á gjalddaga.

Útlán

31. Útlán til lánastofnana	31.12.2014	31.12.2013
Peningamarkaðslán	10.889	13.821
Bankareikningar	24.183	30.257
Útlán til lánastofnana	35.072	44.078
32. Útlán til viðskiptavina:	31.12.2014	31.12.2013
Útlán til viðskiptavina á afskrifuðu kostnaðarverði	634.799	554.741
Útlán til viðskiptavina	634.799	554.741

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

33. Útlán til viðskiptavina á afskrifuðu kostnaðarverði:

	Heildar- fjárhæð	Sértæk virðisrýrnun	Útlán að fráðreginni virðisrýrnun
31. desember 2014			
Útlán til viðskiptavina:			
Einstaklingar	268.053	(5.205)	262.848
Verslun og þjónusta	83.590	(3.932)	79.658
Byggingariðnaður	21.472	(2.721)	18.751
Orkuiðnaður	7.315	-	7.315
Fjármálastarfsemi	121	-	121
Iðnaður og flutningar	63.019	(1.141)	61.878
Fjárfestingarfélag	15.531	(1.620)	13.911
Opinberir aðilar og félagasamtök	12.234	(18)	12.216
Fasteignafélög	100.774	(1.234)	99.540
Sjávarútvegur	82.449	(1.037)	81.412
Útlán til viðskiptavina fyrir almenna virðisrýrnun			637.650
Almenn virðisrýrnun			(2.851)
Útlán til viðskiptavina	654.558	(16.908)	634.799

	Heildar- fjárhæð	Sértæk virðisrýrnun	Útlán að fráðreginni virðisrýrnun
31. desember 2013			
Útlán til viðskiptavina:			
Einstaklingar	263.446	(8.402)	255.044
Verslun og þjónusta	85.340	(3.818)	81.522
Byggingariðnaður	20.656	(2.016)	18.640
Orkuiðnaður	3.614	-	3.614
Fjármálastarfsemi	34	-	34
Iðnaður og flutningar	48.224	(1.791)	46.433
Fjárfestingarfélag	13.839	(3.533)	10.306
Opinberir aðilar og félagasamtök	6.943	(49)	6.894
Fasteignafélög	69.732	(3.085)	66.647
Sjávarútvegur	70.829	(1.540)	69.289
Útlán til viðskiptavina fyrir almenna virðisrýrnun			558.423
Almenn virðisrýrnun			(3.682)
Útlán til viðskiptavina	582.657	(24.234)	554.741

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

34. Fjáreignir - virðisrýrnun

Taflan hér að neðan sýnir breytingar á framlagi til virðisrýrnunar útlána.

	Sértæk virðisrýrnun	Almenn virðisrýrnun	Samtals
Staða 1. janúar 2014	24.234	3.682	27.915
Leiðrétting vegna fyrri tímabila 1. janúar	(137)	137	-
Endanlegar afskriftir	(9.745)	-	(9.745)
Endurheimtur áður afskrifaðra fjáreigna	934	-	934
Höfuðstólsleiðrétting	(1.200)	-	(1.200)
Gjaldfærð virðisrýrnun	2.822	(967)	1.855
Staða 31. desember 2014	16.908	2.851	19.759

	Sértæk virðisrýrnun	Almenn virðisrýrnun	Samtals
Staða 1. janúar 2013	45.191	1.738	46.929
Endanlegar afskriftir	(19.254)	4	(19.251)
Endurheimtur áður afskrifaðra fjáreigna	1.240	-	1.240
Höfuðstólsleiðrétting	(8.824)	-	(8.824)
Gjaldfærð virðisrýrnun	5.881	1.940	7.821
Staða 31. desember 2013	24.234	3.682	27.915

	2014	2013
Virðisrýrnun gjaldfærð í rekstrarreikningi:		
Útlán til viðskiptavina	1.855	7.821
Virðisrýrnun gjaldfærð í rekstrarreikningi	1.855	7.821

Sértækt framlag til virðisrýrnunar nær yfir virðisrýrnun sem er metin sértækt. Almenn framlag nær yfir áætlað tap vegna virðisrýrnunar sem orðið hefur, en ekki hefur verið tilgreind á reikningstímanum fyrir flokk lána með svipaða útlánaáættu.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum

	31.12.2014	31.12.2013
35. Breytingar á fjárfestingum í hlutdeildarfélögum:		
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum í byrjun árs	1.563	503
Viðbætur á árinu	62	37
Endurflokkanir	-	1.020
Endurmat	(20)	-
Afkoma hlutdeildarfélaga	27	3
Lækkun hlutafjár	(1.062)	-
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	570	1.563

36. Eignarhlutir bankans í helstu hlutdeildarfélögum eru eftirfarandi:

	Eignarhlutur 31.12.2014
FAST GP ehf., Kirkjusandi 2, 155 Reykjavík	35,0%
Atorka Group hf., Túngötu 14, 101 Reykjavík	26,8%
Reiknistofa bankanna hf., Katrínartúni 2, 105 Reykjavík	30,8%
Auðkenni hf., Borgartúni 31, 105 Reykjavík	20,9%

Fjárhagsupplýsingar vegna hlutdeildarfélaga bankans eru eftirfarandi:

	31.12.2014	31.12.2013
Heildareignir	8.644	12.046
Heildarskuldir	(5.352)	(7.517)
Hrein eign	3.292	4.529
Hreinn eignarhlutur bankans í hlutdeildarfélögum	570	1.563

	2014	2013
Samtals tekjur	4.620	3.979
Samtals tap hlutdeildarfélaga á árinu	(1.232)	(78)

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Fjárfestingar í dótturfélögum

37. Mikilvæg dótturfélög:

	Staðsetning	Eignarhlutur
Borgun hf., Ármúla 30, 108 Reykjavík	Ísland	63,5%
Íslandssjóðir hf., Kirkjusandi 2, 155 Reykjavík	Ísland	100,0%
Miðengi ehf., Lækjargötu 12, 155 Reykjavík	Ísland	100,0%
Hringur eignarhaldsfélag ehf., Digranesvegi 1, 200 Kópavogur	Ísland	100,0%
Allianz Ísland hf., Digranesvegi 1, 200 Kópavogur	Ísland	100,0%
D-1 ehf., Kirkjusandi 2, 105 Reykjavík	Ísland	100,0%
Geysir Green Investment Fund slhf., Kirkjusandi 2, 105 Reykjavík	Ísland	100,0%
Fergin ehf., Hesthálsi 6-8, 110 Reykjavík	Ísland	80,0%
Frumherji hf., Hesthálsi 6-8, 110 Reykjavík	Ísland	100,0%
23 önnur dótturfélög (LMF)		

38. Heildarafkoma í dótturfélögum

Eftirfarandi tafla sýnir upplýsingar tengdum dótturfélagi bankans sem hefur veruleg áhrif á heildarafkomu

Borgun hf.

Hlutur minnihluta	36,5%	36,5%
	2014	2013
Lán og kröfur	4.118	3.897
Aðrar eignir	24.818	21.092
Skuldir	24.571	21.939
Hrein eign	4.365	3.050
Bókfært virði heildarafkomu	1.593	1.113
Tekjur	4.212	3.615
Hagnaður	1.316	994
Samtals heildarafkoma	1.316	994
Hagnaður minnihluta	480	363
Rekstrarhreyfingar	3.300	2.993
Fjárfestingarhreyfingar	(485)	(1.295)
Fjármögnunarhreyfingar	-	-
Aukning handbærs fjár og ígildi þess	2.815	1.698

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Upplýsingar um tengda aðila

39. Raunveruleg yfirráð

Bankinn hefur skilgreint ISB Holding ehf. sem þann aðila sem fer með raunveruleg yfirráð yfir bankanum, en GLB Holding ehf. hefur veruleg áhrif. Þetta endurspeglast í viðskiptum tengdra aðila.

Félögum sem er stjórnad, lúta sameiginlegri stjórn eða eru undir miklum áhrifum af stjórnvöldum (félög sem lúta opinberri stjórn) eru ekki talin vera tengdir aðilar ef hvorugur aðili hefur raunveruleg áhrif á hinn og ef stjórnvöld hafa ekki raunveruleg áhrif á hvorn aðila fyrir sig í viðskiptum þeirra á milli. Viðskipti bankans við aðila sem lúta opinberri stjórn á árinu voru gerð á grundvelli almennra viðskiptakjara í bankanum.

Viðskipti tengdra aðila

Bankinn hefur stöðu tengds aðila gagnvart hlutdeildarfélögum sínum, stjórn móðurfélagsins, framkvæmdastjórn bankans og nánum fjölskyldumeðlimum þeirra aðila sem hér eru taldir upp, sem og aðilum með yfirráð og veruleg áhrif sem stærstu hluthafar bankans.

Öll lán til starfsmanna eru veitt á grundvelli almennra viðskiptakjara í bankanum. Lán til lykilstjórnenda eru hluti af heildareignum bankans.

Tengdir aðilar hafa átt viðskipti við bankann á reikningstímabilinu sem hér segir:

	31.12.2014			31.12.2013		
	Eignir	Skuldir	Samtals	Eignir	Skuldir	Samtals
Bankastjóri og frkv.stjórn (þ.m.t. félög í þeirra eigu)	253	(130)	123	178	(285)	(107)
Stjórnarmenn (þ.m.t. félög í þeirra eigu)	8.658	(1.133)	7.525	462	(2.393)	(1.931)
Hlutdeildarfélög og aðrir tengdir aðilar	553	(1.316)	(763)	288	(3.824)	(3.536)
Samtals	9.464	(2.579)	6.885	928	(6.502)	(5.574)

	31.12.2014	31.12.2013
Ábyrgðir	544	478
Lánalínur, yfirdráttarheimildir og greiðslukortahæmildir	609	124

Framlag til virðisrýrnunar sem nemur 165 milljónum króna (2013: tekjufærsla að fjárhæð 70 milljónum króna) var fært á árinu á móti útstandandi viðskiptakröfum á hlutdeildarfélög. Engir kaupréttarsamningar voru gerðir árið 2014. Starfskjör tengdra aðila eru tilgreind í skýringu 22.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Rekstrarfjármunir

40. Rekstrarfjármunir sundurliðast þannig:

Staða 31. desember 2014	Fasteignir og lóðir	Vélar, áhöld og bifreiðar	Samtals
Upphaflegt kostnaðarverð			
Staða í byrjun árs	7.843	4.402	12.245
Viðbætur á árinu	376	382	758
Selt á árinu og niðurfært	(1.466)	(251)	(1.717)
Staða 31. desember 2014	6.753	4.533	11.286
Uppsafnaðar afskriftir			
Staða í byrjun árs	(1.386)	(2.087)	(3.473)
Afskrifað á árinu	(120)	(512)	(632)
Selt á árinu og niðurfært	66	155	221
Staða 31. desember 2014	(1.440)	(2.444)	(3.884)
Bókfært virði 31. desember 2014	5.313	2.089	7.402
Afskriftarhlutföll	0-2%	8-33%	
Fasteignamat bygginga og lóða			4.091
Tryggingavirði bygginga 31. desember 2014			5.848
Tryggingavirði innréttinga, áhalda og bifreiða 31. desember 2014			2.300
Staða 31. desember 2013	Fasteignir og lóðir	Vélar, áhöld og bifreiðar	Samtals
Upphaflegt kostnaðarverð			
Staða í byrjun árs	3.198	4.117	7.315
Breyting vegna fyrra árs	1.004	-	1.004
Viðbætur á árinu	233	625	858
Viðbætur frá keyptum dótturfélögum	4.100	-	4.100
Selt á árinu og niðurfært	(692)	(340)	(1.032)
Staða 31. desember 2013	7.843	4.402	12.245
Uppsafnaðar afskriftir			
Staða í byrjun árs	(51)	(1.685)	(1.736)
Breyting vegna fyrra árs	(1.004)	-	(1.004)
Afskrifað á árinu	(135)	(630)	(765)
Virðisyrnun ársins	(214)	-	(214)
Selt á árinu og niðurfært	18	228	246
Staða 31. desember 2013	(1.386)	(2.087)	(3.473)
Bókfært virði 31. desember 2013	6.457	2.315	8.772
Afskriftarhlutföll	0-2%	8-33%	
Fasteignamat bygginga og lóða			4.383
Tryggingavirði bygginga 31. desember 2013			7.523
Tryggingavirði innréttinga, áhalda og bifreiða 31. desember 2013			2.086

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Óefnislegar eignir

41. Óefnislegar eignir sundurliðast þannig:

Staða 31. desember 2014	Keyptur hugbúnaður	Próun hugbúnaðar	Samtals
Upphaflegt kostnaðarverð			
Staða í byrjun árs	478	200	678
Viðbætur á árinu	462	-	462
Innri þróun	-	2	2
Staða 31. desember 2014	940	202	1.142
Uppsafnaðar afskriftir og virðisrýrnunartap			
Staða í byrjun árs	(246)	(133)	(379)
Afskrift á árinu	(94)	(50)	(144)
Staða 31. desember 2014	(340)	(183)	(523)
Bókfært virði 31. desember 2014	600	19	619
Afskriftarhlutfall	25%	25%	
Staða 31. desember 2013	Keyptur hugbúnaður	Próun hugbúnaðar	Samtals
Upphaflegt kostnaðarverð			
Staða í byrjun árs	314	200	514
Viðbætur á árinu	164	-	164
Staða 31. desember 2013	478	200	678
Uppsafnaðar afskriftir og virðisrýrnunartap			
Staða í byrjun árs	(170)	(83)	(253)
Afskrift á árinu	(76)	(50)	(126)
Staða 31. desember 2013	(246)	(133)	(379)
Bókfært virði 31. desember 2013	232	67	299
Afskriftarhlutfall	25%	25%	

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi

42. Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi sundurliðast þannig:

	31.12.2014	31.12.2013
Fullnustueignir	8.592	10.722
Eignir vegna aflagðrar starfsemi	13.057	36.384
Samtals	21.649	47.106

Fullnustueignir:

	31.12.2014	31.12.2013
Lóðir og íbúðarhúsnæði	8.176	8.544
Iðnaðartæki og atvinnubifreiðar	51	34
Hlutabréf og eiginfjárgæringar	365	2.144
Samtals	8.592	10.722

Bankinn skilgreinir eignir og skuldir eftirtalinna dótturfélaga: Fastengi ehf., Hafnargata 7 ehf., IG Invest ehf., Fjárvari ehf., Bréfabær ehf., Smyrlaheiði ehf., LT lóðir ehf., Geysir Green Investment Fund slhf., Gráhella ehf., ÍSB fasteignir ehf., Fergin ehf., Frumherji hf., og Manston Properties Ltd. sem eignir og skuldir aflagðrar starfsemi í sölumeðferð.

Hlutabréf og eiginfjárgæringar eru hlutir í hlutdeildarfélagum sem flokkuð eru sem fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi.

Eignir vegna aflagðrar starfsemi:

	31.12.2014	31.12.2013
Sjóður	150	535
Hlutabréf	775	775
Viðskiptakröfur	1.050	785
Skatteign	78	225
Fasteignir og land	6.820	29.256
Tækjabúnaður	411	379
Aðrar eignir	3.773	4.429
Samtals	13.057	36.384

Skuldir vegna aflagðrar starfsemi:

Skammtímaskuldir	80	502
Tekjuskattsskuldbinding	76	644
Ógreiddir skattar	45	416
Lántaka	2.284	7.148
Aðrar skuldir	305	746
Samtals	2.790	9.456

Aðrar eignir

43. Aðrar eignir sundurliðast þannig:

	31.12.2014	31.12.2013
Aðrar kröfur	4.845	4.816
Óuppgerð verðbréfaviðskipti	1.660	5.099
Áfallinn kostnaður	606	731
Fyrirframgreidd gjöld	213	200
Aðrar eignir	295	313
Aðrar eignir	7.619	11.159

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Innlán Seðlabanka Íslands og lánastofnana

	31.12.2014	31.12.2013
44. Innlán Seðlabanka Íslands og lánastofnana sundurliðast þannig:		
Endurhverf verðbréfavíðskipti við Seðlabanka Íslands	69	63
Innlán lánastofnana	25.727	29.626
Innlán Seðlabanka Íslands og lánastofnana	25.796	29.689

Innlán viðskiptavina

	31.12.2014	31.12.2013
45. Innlán viðskiptavina sundurliðast þannig:		
Óbundin innlán	421.332	394.345
Bundin innlán	108.115	94.986
Innlán viðskiptavina	529.447	489.331

Óbundin innlán innihalda innlán sem eru laus til útborgunar innan þriggja mánaða.

46. Innlán viðskiptavina sundurliðast eftir eigendum þannig:

	31.12.2014		31.12.2013	
	Fjárhæð	Hlutfall	Fjárhæð	Hlutfall
Ríki og fyrirtæki í ríkiseign	11.437	2%	5.086	1%
Sveitarfélög	6.810	1%	4.193	1%
Önnur félög	310.317	59%	292.792	60%
Einstaklingar	200.883	38%	187.260	38%
Innlán viðskiptavina	529.447	100%	489.331	100%

Lántaka

	31.12.2014	31.12.2013
47. Lántaka sundurliðast þannig:		
Útgefin óskráð skuldabréf	27.810	46.758
Útgefin skráð skuldabréf	66.460	41.006
Lán frá lánastofnunum	2	2
Önnur lántaka	2.617	1.427
Lántaka	96.889	89.193

Meðal óskráðra skuldabréfa er eignavarið skuldabréf sem gefið var út til Seðlabanka Íslands (SÍ) með gjalddaga í júlí 2019 og hefur hluti af lánum til viðskiptavina verið veðsettur sem trygging fyrir því. Skráð skuldabréf bankans eru sértryggt skuldabréf sem hluti af húsnæðislánum bankans er veðsettur sem trygging fyrir, stutt óveðtryggt skuldabréf (vixlar) og skuldabréf gefin út samkvæmt GMTN áætlun bankans. Bankinn átti engin endurhverf víðskipti önnur en við SÍ á árinu 2014.

Í byrjun árs 2014 voru skráðir sértryggðir skuldabréfaflokkar bankans fimm talsins, þrjú verðtryggðir og tveir óverðtryggðir. Í verðtryggðu flokkunum voru útistandandi samtals 19,1 ma. kr. en 4,2 ma. kr. í þeim óverðtryggðu. Í heildina voru haldin sjö útboð á árinu og boðin út bæði verðtryggð og óverðtryggð bréf á hverjum ársfjórðungi nema þeim þriðja þegar aðeins voru boðin út verðtryggð bréf. Tveir nýir skuldabréfaflokkar voru stofnaðir á árinu, verðtryggði flokkurinn ISLA CBI 20 og óverðtryggði flokkurinn ISLA CB 19. Samtals voru seld sértryggð skuldabréf fyrir 8,8 milljarða til fjárfesta árið 2014, þar af voru 4,7 ma. kr. óverðtryggðir og 4,1 ma. kr. verðtryggðir. Í lok árs 2014 voru útistandandi sértryggð skuldabréf því 32,1 ma. kr.

Bankinn hélt áfram útgáfu sinni á stuttum skráðum óveðtryggðum skuldabréfum (vixlum) og voru haldin tíu útboð á þeim árið 2014. Í hvert sinn var boðinn til sölu nýr sex mánaða flokkur en einnig var reglulega bætt í styttri flokka ef rými var til. Heildarfjárhæð útistandandi óveðtryggðra skuldabréfa í lok árs var 4,4 ma. kr.

Á árinu voru tvær útgáfur á skráðum óveðtryggðum skuldabréfum samkvæmt GMTN áætlun bankans. Í mars gaf bankinn út skuldabréf að fjárhæð 300 milljónir sænskra króna en sú útgáfa var viðbót við útgáfu bankans í sænskum krónum til fjögurra ára frá því í desember 2013. Báru bréfin 330 punkta álag ofan á þriggja mánaða Stibor en það er 70 punktum lægra álag en var á fyrri útgáfunni. Í maí var svo fyrsta útgáfa bankans í evrum. Gefið var út skuldabréf til tveggja ára að fjárhæð 100 milljónir evra og bar bréfið 3% fasta vexti.

Bankinn hefur ekki lent í neinum vanskilum með afborganir af höfuðstól og vaxtagreiðslur eða gert sig sekan um aðrar vanefndir vegna lántöku.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Víkjandi lán

48. Víkjandi lán sundurliðast þannig:

	Mynt	Vextir	Gjalddagi	Bókfært virði 31.12.2014
Lán sem teljast til eiginfjárbáttar B				
Víkjandi lán - óskráð	EUR	4,1%	31.12.2019	21.306
Eiginfjárbáttur B				21.306
<hr/>				
Víkjandi lán				21.306
<hr/>				
	Mynt	Vextir	Gjalddagi	Bókfært virði 31.12.2013
Lán sem teljast til eiginfjárbáttar B				
Víkjandi lán - óskráð	EUR	4,2%	31.12.2019	21.890
Eiginfjárbáttur B				21.890
<hr/>				
Víkjandi lán				21.890

Víkjandi lán er lán frá ríkissjóði sem telst meðal eiginfjár í eiginfjárbætti B að fjárhæð 138 milljóna evra.

Víkjandi lán eru fjárskuldbindingar bankans sem samanstanda af skuldum í formi víkjandi lánsfjár sem, ef til slita bankans kæmi hvort sem er að eigin frumkvæði eða ekki, verða ekki endurgreiddar fyrr en eftir að kröfur almennra kröfuhafa hafa verið greiddar. Við útreikning eiginfjárlutfalls eru skuldabréfin talin sem hluti af eiginfjárbætti B. Víkjandi lán eru yfirleitt til 10 ára eða meira og til að tryggja að útistandandi heildar eigið fé bankans falli ekki skyndilega í kjölfar uppgreiðslu lánsins, gera eftirlitsaðilar kröfu um að eiginfjárbættir B séu afskrifaðir um 20% síðustu 5 árin fram að gjalddaga.

Skatteign og skattskuldir

49. Skattar í efnahagsreikningi:

	31.12.2014		31.12.2013	
	Eign	Skuld	Eign	Skuld
Skattskuldir	-	8.386	-	10.806
Skatteign og tekjuskattsskuldbinding	521	2	1.275	20
Skattar í efnahagsreikningi	521	8.388	1.275	10.826

Skatteign er aðallega tilkomin vegna virðisryrnunar viðskiptavildar í tengslum við yfirtöku Byrs í desember 2011. Viðskiptavildin er afskrifuð skattalega yfir fimm ára tímabil.

50. Breytingar á skatteign og tekjuskattsskuldbindingu á árinu eru eftirfarandi:

	Eignir	Skuldir
Skatteign og tekjuskattsskuldbinding 1.1.2013	864	20
Færsla frestaðra skattaskuldbindinga yfir á skattainneign 1.1.2013	(20)	(20)
Reiknaður tekjuskattur vegna ársins 2013	(6.170)	46
Tekjuskattur til greiðslu 2014	6.626	(26)
Leiðréttingar frá fyrra ári	(25)	-
Skatteign og tekjuskattsskuldbinding 31.12.2013	1.275	20
Reiknaður tekjuskattur vegna ársins 2014	(5.331)	67
Tekjuskattur til greiðslu 2015	4.659	(66)
Leiðréttingar frá fyrra ári	(82)	(19)
Skatteign og tekjuskattsskuldbinding 31.12.2014	521	2

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

51. Breytingar á tímabundnum mismun á árinu voru eftirfarandi:

2014	Staða 31. desember				
	Staða 1. janúar	Fært í rekstrar- reikning	Staða í árslok	Skatteign	Tekjuskatts- skuldbinding
Varanlegir rekstrarfjármunir	(212)	8	(204)	-	(204)
Gengistryggðar eignir og skuldir	(156)	(31)	(187)	-	(187)
Aðrar óefnislegar eignir	1.433	(740)	693	693	-
Frestaður gengismunur	127	90	217	218	(1)
Yfirfæranlegt skattalegt tap	63	(63)	-	-	-
	1.255	(736)	519	911	(392)
Jöfnun skatteigna á móti tekjuskattsskuldbindingu sömu eignarhluta			-	(390)	390
Skatteign (skuld)	1.255	(736)	519	521	(2)

2013	Staða 31. desember				
	Staða 1. janúar	Fært í rekstrar- reikning	Staða í árslok	Skatteign	Tekjuskatts- skuldbinding
Varanlegir rekstrarfjármunir	(225)	13	(212)	-	(212)
Gengistryggðar eignir og skuldir	(159)	3	(156)	-	(156)
Aðrar óefnislegar eignir	2.154	(721)	1.433	1.433	-
Frestaður gengismunur	(973)	1.100	127	134	(7)
Yfirfæranlegt skattalegt tap	47	16	63	63	-
	844	411	1.255	1.630	(375)
Jöfnun skatteigna á móti tekjuskattsskuldbindingu sömu eignarhluta			-	(355)	355
Skatteign (skuld)	844	411	1.255	1.275	(20)

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Aðrar skuldir

52. Aðrar skuldir sundurliðast þannig:

	31.12.2014	31.12.2013
Áfallinn kostnaður	3.250	3.163
Skuldir til smásala vegna greiðslukorta	22.639	20.563
Skuldbinding vegna dómsmála*	2.808	4.699
Skuldbinding vegna ábyrgða og fleira**	1.629	2.211
Fjármagnstekjuskattur	1.623	1.816
Óuppgerð verðbréfavíðskipti	1.798	840
Frestaðar tekjur	192	206
Ýmsar skuldir	3.323	3.632
Aðrar skuldir	37.262	37.130

Skuldbinding:	*Skuldbinding vegna dómsmála	**Skuldbinding vegna ábyrgða og fleira	Samtals
Staða 1. janúar 2014	4.699	2.211	6.910
Skuldbindingar nýttar á árinu	(1.891)	-	(1.891)
Nýjar skuldbindingar og bakfærðar skuldbindingar ársins	-	(582)	(582)
Staða 31. desember 2014	2.808	1.629	4.437

*Skuldbindingin að ofan endurspeglar fjárhæðir sem bankinn skuldar viðskiptavinum með uppgreidd lán vegna dómsúrskurða og endurútreikninga á ólögætum gengistryggðum lánum.

Eigið fé

53. Hlutfé

Bankanum er heimilt að gefa út að hámarki 10 milljarða almennra hluta þar sem hver hlutur er jafnvirði einnar krónu. Þann 31.12.2014 nam innbogað hlutfé 65 milljörðum króna sem er heildarútgæfið hlutfé bankans.

Útgæfið hlutfé

	31.12.2014	31.12.2013
Innbogað hlutfé, 1 króna á hlut	10.000	10.000
Hlutfé	10.000	10.000

Bankinn er með einn flokk almenns hlutfjár sem bera engin réttindi til fastra tekna.

Yfirverðsreikningur hlutfjár

	31.12.2014	31.12.2013
Yfirverðsreikningur vegna útgáfu hlutfjár	55.000	55.000
Yfirverðsreikningur hlutfjár	55.000	55.000

Samtals hlutfé

	31.12.2014	31.12.2013
Hlutfé	10.000	10.000
Yfirverðsreikningur hlutfjár	55.000	55.000
Samtals hlutfé	65.000	65.000

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

54. Annað eigið fé sundurliðast þannig:

	Annað eigið fé
Annað eigið fé 1.1.2013	2.834
Þýðingarmunur	(363)
Annað eigið fé 31. desember 2013	2.471
Þýðingarmunur	64
Annað eigið fé 31. desember 2014	2.535

Skuldbindingar vegna rekstrarleigusamninga

55. Framtíðargreiðslur vegna rekstrarleigusamninga sundurliðast þannig eftir gjalddaga:

	31.12.2014	31.12.2013
Allt að 1 ári	240	199
1 - 5 ár	760	828
Síðar en 5 ár	493	365
Skuldbindingar vegna rekstrarleigusamninga	1.493	1.392

Bankinn leigir fjölmargar húseignir undir útibú og skrifstofur samkvæmt rekstrarleigu. Dæmigerður leigutími er 20 ár með framlengingarákvæði. Í sumum tilfellum er leigan byggð á vísitölu neysliverðs og breytist í samræmi við hana.

Eignir í vörslu

56. Eignir í vörslu:

	31.12.2014	31.12.2013
Eignir í vörslu	666.715	754.166

Eignum í vörslu er ekki stýrt af bankanum.

Óvissuþættir

57. Verðtryggt lán

Þrjú dómsmál hafa verið höfðuð, eitt gegn bankanum og hin gegn Íbúðalánasjóði og Landsbankanum þar sem véfengt er lögmati þess að binda höfuðstól veðláns við vísitölu neysliverðs. Slík vísitölubinding hefur verið viðtekin venja í lánaviðskiptum í rúmlega 30 ár. Aðferðin við að reikna út vísitöluna hefur þó breyst í árunna rás og var síðasta breytingin innleidd árið 1995. Dómstólarnir hafa farið að tilmælum stefnanda í tveimur málanna um að leita álits EFTA-dómstólsins á nokkrum lyklatríðum.

Málið á hendur bankanum byggist á því að vísitölubinding brjóti í bága við tilskipun Evrópusambandsins nr. 93/13/EBE um óréttmæta skilmála í neytendasamningum. Tilskipunin bannar ekki bindingu við vísitölu neysliverðs, svo framarlega sem neytandinn sé nægilega vel upplýstur um þá aðferð sem notuð er við útreikning vísitölnnar og þá þætti sem valda breytingum á vísitölunni. Í málinu á hendur bankanum er því vísitölubinding ekki véfengd sem slík, heldur aðeins það samhengi þar sem henni er beitt. Það mun ekki hafa áhrif á stærri fyrirtæki í hópi viðskiptavina þar sem tilskipun Evrópusambandsins takmarkast við neytendalán. Þar sem með tilskipuninni er ekki krafist fullrar samræmingar, var hún ekki tekin upp á Íslandi í heild. Þess í stað voru gerðar breytingar á gildandi samningalögum með því að bæta við fjórum nýjum greinum. Hæstiréttur féllst á tilmæli stefnanda um að leita álits EFTA-dómstólsins um hvaða ályktanir megji draga af muninum á tilskipuninni og innlendri löggjöf. Málið var tekið fyrir 9. apríl 2014 og álitid var birt 28. ágúst 2014. Í stuttu máli komst dómstóllinn að þessari niðurstöðu:

1. Tilskipun nr. 93/13/EBE leggur ekki almennt bann við skilmálum um verðtryggingu veðlána í samningum milli veitanda og neytanda. Það er landsdómstólsins að leggja mat á það hvort umræddur skilmáli sé óréttmætur.
2. Tilskipunin takmarkar ekki svigrúm EES-ríkis til þess að ákveða með lögum eða stjórnvaldsfyrirmælum hvaða þættir geti valdið breytingum á fyrirfram ákveðinni vísitölu, á borð við hina íslensku vísitölu neysliverðs, og eftir hvaða aðferðum þær breytingar skuli mældar, að því gefnu að þeim sé lýst með skýrum hætti í samningnum.
3. Það er valdbæra dómstólsins að taka afstöðu til þess hvort samið hafi verið sérstaklega um tiltekinn samningsskilmála í skilningi tilskipunarinnar.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

57. (framhald)

4. Það er valdbæra dómstólsins að meta hvort samningsskilmáli um verðtryggingu afborgana af láni til fjármögnunar á fasteignakaupum skuli teljast hafa verið lýst fyrir neytandanum með skýrum og skiljanlegum hætti.

5. 1. mgr. 6. gr. tilskipunarinnar verður að túlka með þeim hætti að í þeim tilvikum þar sem landsdómstóll kemst að þeirri niðurstöðu að tiltekinn samningsskilmáli sé óréttmætur samkvæmt tilskipuninni beri þeim dómstól að tryggja að slíkur skilmáli sé óskuldbindandi fyrir neytandann að því gefnu að samningurinn geti haldið gildi sínu að öðru leyti án hins óréttmæta skilmála að því marki sem reglur landsréttar leyfa.

Almenn niðurstaða EFTA-dómstólsins er því sú að verðtrygging sé heimil í samningum um neytendalán, en að íslenskir dómstólar verði að úrskurða hvort henni sé rétt beitt og rétt lýst fyrir neytandanum.

Héraðsdómstóll Reykjavíkur dæmdi í málinu gegn Íslandsbanka (og málinu gegn Íbúðalánasjóði) 6. febrúar 2015. Hann komst að þeirri niðurstöðu að verðtrygging bryti hvorki í bága við tilskipun Evrópusambandsins nr. 93/13/EBE né íslensku samningalögin.

Þótt það hefði ekki verið lagt fram sem röksemd af hálfu sækjanda við upphaf réttarhaldanna, úrskurðaði héraðsdómur einnig um það hvort það samrýmdist greiðsluáætlun að miða við núll-verðbólguþá við útreikning árlegrar hlutfallstölu kostnaðar. Líkt og EFTA-dómstóllinn og Neytendastofa (sjá hér á eftir), komst dómurinn að þeirri niðurstöðu að þótt slík spá væri ekki fullnægjandi með hliðsjón af lögum um neytendalán frá 1994, væri hækkun höfuðstöls engu að síður framfylgjanleg. Dómurinn úrskurðaði að sækjandi hefði ekki með neinum hætti sýnt fram á að hækkunin væri meiri en hann hefði mátt búast við, í ljósi þess hve beiting verðtryggingar hefur verið útbreidd og algeng síðustu áratugi. Dómurinn í máli Íbúðalánasjóðs var byggður á sömu rökum.

Málið á hendur Landsbanka Íslands hefur breyst í dómsmeðferðinni og er orðið mjög svipað því sem höfðað hefur verið á hendur Íslandsbanka að frátöldu því atriði að gera ráð fyrir engri verðbólgu við útreikning árlegrar hlutfallstölu kostnaðar. Álit EFTA-dómstólsins í málinu á hendur Landsbankanum var birt 24. nóvember 2014. Á líti dómsins segir að: „Þótt dómstóllinn telji verðtryggt lán til neytenda lögleg, komst hann þó að þeirri niðurstöðu að það verklag sem Landsbankinn, og fyrirrennari hans, viðhafði við útreikning árlegrar hlutfallstölu kostnaðar í greiðsluáætlun, brjóti í bága við 12. grein laga nr. 121/1994 um neytendalán og mögulega 6. grein sömu laga og ennfremur 5. grein laga nr. 57/2005 um eftirlit með óréttmætum viðskiptaháttum og gagnsæi markaðarins. Dómstóllinn áleit brotið hafa átt sér stað þegar bankinn gaf sér að forsendu við útreikning árlegrar hlutfallstölu kostnaðar að vísitala neysluverðs héldist óbreytt til loka lánstímans. Dómstóllinn álitur að beita hefði átt hinu þekktu vísitölustigi við útreikning árlegrar hlutfallstölu kostnaðar og þar af leiðandi greiðsluáætlunina.“

Neytendastofa birti í febrúar 2014 ákvörðun í máli er varðar skilmála og upplýsingar í tengslum við veitingu verðtryggðs veðláns Íslandsbanka á árinu 2005. Í stuttu máli byggðist ákvörðunin á þeim rökum sem síðar voru sett fram af hálfu EFTA-dómstólsins. Væntanlega mun áfrýjunarnefnd neytendamála ákvarða í málinu í samræmi við þær niðurstöður sem íslenskir dómstólar hafa nú kynnt. Viðkomandi verklag hefur verið endurbætt í kjölfarið á gildistöku hinna nýju laga um neytendalán.

Lán með breytilegum vöxtum

Neytendastofa birti í september 2014 ákvörðun sína um mál vegna skilmála og upplýsinga sem tengjast veitingu neytandaveðláns með vaxtaendurskoðun af hálfu bankans árið 2005. Neytendastofa komst að þeirri niðurstöðu að þeir skilmálar sem bankinn, og fyrirrennari hans, bauð, varðandi aðferð og aðstæður við endurskoðun vaxta, brjóti í bága við ákvæði 6. og 9. gr. laga nr. 121/1994 um neytendalán (sem leyst voru af hólmi með nýjum lögum í nóvember 2013). Neytendastofa álitur að skilmálarnir veiti ófullnægjandi skýringu á því með hvaða hætti vextir séu breytilegir og við hvaða aðstæður þeir breytist. Ákvörðun sinni til stuðnings vitnar Neytendastofa meðal annars í úrskurð áfrýjunarnefndar neytendamála frá 2009. Bankinn hefur lýst yfir því opinberlega að hann sé ósammála ákvörðun Neytendastofu um það atriði að lögin kalli á svo ítarlegar skýringar á niðurstöðu vaxtabreytingar. Í skilmálanum er skýrt kveðið á um það tímabil þegar bankinn getur breytt vöxtunum (á 5 ára fresti) og ennfremur að lántakandinn geti gert upp lánið án uppgreiðslugjalds ef hann er ósáttur við breytinguna. Fordæmið sem Neytendastofa vitnaði í fól ekki í sér slíka skilmála.

Eins og áður var getið er leyfilegt samkvæmt 12. grein hinna eldri laga um neytendalán að reikna út árlega hlutfallstölu kostnaðar miðað við þá forsendu að verðlag, vextir og önnur gjöld verði óbreytt til loka lánstímans. Þess vegna tilkynnti bankinn hverjum lánþega um áhrifin af breytilegum vöxtum, til dæmis var tekið fram í greiðsluáætlunarskjalinu: „Vinsamlegast athugið að þessi áætlun er byggð á núgildandi vísitölu neysluverðs, vöxtum og lista yfir þjónustgjöld sem er í gildi í Íslandsbanka á útgáfutíma“.

Ekki leikur nokkur vafi á því að svipuðum skilmálum var beitt af hálfu allra helstu fjármálastofnana sem þjónuðu húsnæðislanamarkaðnum, þar á meðal Íbúðalánasjóðs. Bankinn hefur til þessa ekki framfylgt viðkomandi skilmálum í mörgum tilvikum og hefur ákveðið að fresta næstu áformaðri vaxtabreytingu. Viðskiptavinir eiga þess kost að fá betri skilmála með því að endurskipuleggja lán sín með viðeigandi skjölum sem hafa að fullu verið samræmd hinum nýju lögum um neytendalán. Ákvörðun stofnunarinnar hefur verið áfrýjað til áfrýjunarnefndar neytendamála.

Erlend lán

Nokkrir hæstaréttardómar á árunum 2010 til 2014 í tengslum við lán í erlendum gjaldmiðli hafa haft áhrif á bankann. Veigamestur þeirra er dómur í júní 2010 þar sem Hæstiréttur Íslands úrskurðaði um að óheimilt væri að tengja höfuðstól í íslenskum krónum við erlenda gjaldmiðla. Lán sem féllu undir þennan dóm gátu þar af leiðandi ekki borið Libor/Euribor-vexti. Áhrif þessara dómsúrskurða og leiðréttinga í kjölfarið á endurútreikningum ólögmetra gengistryggðra lána endurspeglast í verðmæti lánanna í samstæðureikningskilum bankans.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

57. (framhald)

Dómsúrskurðirnir hafa í heild verulega dregið úr óvissunni um það hvaða lán í erlendum gjaldeyri eru ólögleg og hvernig beri að endurútreikna þau. Bankinn hefur lýst því yfir að hann muni endurútreikna ólöglegt gengistryggð lán, útistandandi sem og uppgreidd lán, í samræmi við þau fyrirmæli sem gefin eru í dómsúrskurðunum. Þetta ferli er á lokastigum, síðasti stóri endurútreikningurinn sem unnið er að nær til samninga um fjármögnunarleigu við stærri fyrirtæki.

Varðandi frekari þróun þá byggðust sumir fyrri úrskurðir á því að bankinn væri ráðandi aðili með sérþekkingu í sambandi samningsaðila. Nýlegir dómar benda til þess að fyrri úrskurðir eigi ekki endilega við um aðrar fjármálastofnanir eða stór fyrirtæki sem mótaðila, sérstaklega ef þau stunda viðskipti erlendis að hluta eða eiga reglulega viðskipti með samningum í erlendum gjaldmiðlum. Ennfremur dæmdi Hæstiréttur banka í vil í máli þar sem viðskiptavinur stóð ekki í skilum með afborganir með reglubundnum hætti og brá verulega út af upphaflegri greiðsluáætlun. Af þessum sökum endurskoðaði bankinn flokkun sína á því hvaða lán skyldu endurútreiknuð. Niðurstaðan leiddi aðeins til óverulegrar breytingar frá fyrri flokkun.

Tvö þýðingarmikil dómsmál þar sem sækjendur véfengdu lögmati þriggja lánasamninga Glitnis/Íslandsbanka við fyrirtæki voru til lykta leidd í febrúar 2015. Þótt slíkir samningar séu ekki margir, eru þetta þeir fjármálagerningar sem bera hæstu fjárhæðirnar. Fordæmisgildið var því verulegt (um það bil 3-5 milljarðar króna í dómsmálunum tveimur). Bankinn hélt því fram í héraðsdómi að samningarnir væru ólíkir þeim samningum sem áður var úrskurðað um hvað varðar aðferðina við að greiða út lánið. Ef samningurinn kveður á um að skuldarinn geti með skýrum hætti óskað eftir greiðslu í hvaða gjaldmiðli sem er og samningnum er framfylgt á þann hátt, er hægt að setja hámarksfjárhæð samningsins fram í krónum án þess að það komi í veg fyrir að samningurinn hafi gildi sem gengislán. Héraðsdómur dæmdi bankanum í vil í báðum málum og komst að þeirri niðurstöðu að viðkomandi samningar væru í gildi og að fullu framfylgjanlegir sem lán í erlendum gjaldmiðli. Hæstiréttur staðfesti dóm héraðsdóms í báðum málum með dómum 15. janúar 2015 og 12. febrúar 2015. Í ljósi þessara fordæma er þess vænst að sækjendur falli frá öðru af tveimur dómsmálum til viðbótar sem snúast um lægri fjárhæðir.

Uppgjör vegna yfirtöku á Byr árið 2011

Bankinn yfirtók Byr (fyrir sparisjóð) árið 2011 af skilanevnd sparisjóðsins („nefndinni“) og efnahags- og viðskiptaráðuneyti Íslands („ráðuneytinu“). Samkvæmt viðtekinni venju áskildi bankinn sér rétt til að endurmeta virði eigna sem yfirteknar höfðu verið og krefjast í kjölfarið endurgreiðslu ef virði eignanna var ekki í samræmi við það sem fram kom í opinberu bókhaldi fyrirtækisins. Krafa var sett fram á hendur nefndinni í júní 2013 sem nam 6.943 milljónum króna auk vaxta. Krafan er lögð inn sem forgangskrafa, samkvæmt 110. grein laga nr. 21/1991, sem jafna skal upp gagnvart skuldabréfi sem bankinn gaf út til Byr að fjárhæð 5.834 milljónir króna (á gjalddaga í nóvember 2014 og 2015). Afborganir af skuldabréfinu hafa verið, og verða, inntar af hendi með fyrirvara. Nefndin hafnaði kröfunni með bréfi dagsettu 30. september 2013. Ákveðið var á fundi kröfuhafa í desember 2013 að nefndin skyldi vísa deilunni til Héraðsdóms Reykjavíkur. Formleg krafa að fjárhæð 911 milljónir króna auk vaxta var sett fram á hendur ráðuneytinu 24. september 2014. Báðar kröfur, gagnvart ráðuneytinu og gagnvart nefndinni, hafa verið teknar fyrir í Héraðsdómi Reykjavíkur. Ennfremur hefur Héraðsdómur skipað tvo óháða matsmenn, að beiðni Íslandsbanka, til að leggja formlegt mat á kröfu bankans gagnvart ráðuneytinu og nefndinni. Þess er vænst að lokið verði við matið fyrir lok annars ársfjórðungs 2015. Engar tekjur sem tengjast þessari kröfu hafa verið færðar í samstæðureikning bankans.

Formleg rannsókn Samkeppniseftirlitsins vegna meints brots Íslandsbanka á samkeppnislögum

Samkeppniseftirlitið („SKE“) hefur hafið rannsókn vegna meintra brota bankans á samkeppnislögum. Efni rannsóknarinnar er ennþá trúnaðarmál.

SKE hefur óskað eftir og fengið upplýsingar frá Íslandsbanka og hefur, í kjölfar endurskoðunar sinnar, sent bankanum andmælaskjal. SKE álitur að brotin séu viðtæk, að þau hafi staðið yfir um alllangt skeið og að þau varði mikilvæga markaði. Andmælaskjalið er eitt stig í meðferð málsins og felur ekki í sér endanlega stjórnvaldsákvörðun.

Bankinn er ósammála niðurstöðum SKE og hefur kynnt athugasemdir sínar og vinnur nú með SKE að lausn málsins. Ef niðurstöður SKE reynast endanlegar, kunna þó veruleg viðurlög að koma til álita, samkvæmt 37. grein samkeppnislaganna. Bankinn hefur gert samkomulag við SKE um tiltekna framkvæmd á greiðslukortamarkaðnum. Bankinn varð fyrstur til að ná samkomulagi við SKE en rannsóknin náði einnig til Arionbanka, Landsbankans, Borgunar og Valitors. Í samkomulaginu við SKE er tekið fram að bankinn hafi sýnt mikinn samstarfsvilja og þar með stýtt rannsóknartímann en bankinn álitur að gott samstarf við SKE sé mikilvægt til að stuðla að heilbrigðum viðskiptaháttum á innlendum fjármálamörkuðum.

Formleg beiðni um upplýsingar frá Eftirlitsstofnun EFTA vegna meintrar ólögætrar ríkisaðstoðar til Íslandsbanka hf.

Þann 22. október 2013 fór Eftirlitsstofnun EFTA (EFTA Surveillance Authority, „ESA“), í kjölfar kvörtunar sem ESA hafði borist þann 23. september 2013, formlega fram á upplýsingar um meinta ólögætra ríkisaðstoð til Íslandsbanka með langtímafjármögnun á hagstæðum kjörum af hálfu Seðlabanka Íslands. Íslensk stjórnvöld og bankinn hafa sent allar viðeigandi upplýsingar og athugasemdir sínar samkvæmt beiðni ESA, til að hægt sé að ákvarða hvort ráðstafanirnar sem kvartað er yfir feli í sér ríkisaðstoð eða ekki í skilningi 61. greinar EES-samningsins eða heyri undir undantekningu samkvæmt grein 61(2) eða (3) í EES-samningnum. Báðir aðilar staðhæfa að ráðstafanirnar, sem kvörtunin snýst um, geti ekki talist ríkisaðstoð í skilningi greinar 61(1) í EES-samningnum, þar sem umrædd fjármögnun var veitt á vöxtum sem verða að teljast markaðsvextir á þeim tíma og voru raunar hagstæðir Seðlabankanum. Fallist ESA ekki á það, verði þó að líta á ráðstafanirnar sem ríkisaðstoð sem samræmist framkvæmd EES-samningsins samkvæmt grein 61(3) (b) í EES-samningnum.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

57. (framhald)

Tryggingarsjóður innstæðueigenda og fjárfesta

Árið 2010 bar bankanum samkvæmt fyrri löggjöf að gefa Tryggingarsjóði innstæðueigenda og fjárfesta ábyrgðaryfirlýsingu sem heimilt var að ganga að ef eignir sjóðsins dygðu ekki fyrir tilskilinni lágmarksfjárhæð. Í samræmi við þetta gaf bankinn út ábyrgðaryfirlýsingu árið 2010 um framtíðarskuldbindingar sem námu 3.724 milljónum króna. Bankinn viðurkenndi ekki skuldbindingu í yfirlýsingu sinni um fjárhagsstöðu vegna þessarar yfirlýsingar sem er nú álitin ógild. Í núgildandi lögum er ekki kveðið á um að gefa þurfi út slíka ábyrgðaryfirlýsingu. Þó ríkir áfram nokkur óvissa um gildi ábyrgðaryfirlýsingarinnar frá 2010, í tengslum við töp sem urðu á tímabilinu frá október 2008 til júní 2012.

Atburðir eftir reikningsskiladag

58. Engir atburðir hafa átt sér stað eftir lok reikningsskiladags sem kalla á leiðréttingar eða viðbótarupplýsingar í ársreikningi samstæðu 2014.

Áhættustýring

59. Áhættustýring og innra eftirlit

Viðskipti Íslandsbanka með fjármálagerninga fela í sér margvíslega áhættu. Áhættustýring er óaðskiljanlegur hluti af starfsemi bankans.

Stjórnskipulag Íslandsbanka er tvískipt þar sem stjórn bankans ber ábyrgð á eftirliti með því að starfsemi og skipulag bankans sé í samræmi við innri og ytri reglur en bankastjóri ber ábyrgð á daglegum rekstri.

Stjórn bankans ber ábyrgð á að innviðir áhættustýringar bankans séu fullnægjandi. Stjórn skilgreinir áhættuvilja bankans sem er útfærður nánar í stefnuskjölum um áhættustýringu sem eru samþykkt af stjórn.

Bankastjóri ber ábyrgð á að þróa og viðhalda fullnægjandi og skilvirkri áhættustýringu og innra eftirliti hjá Íslandsbanka. Að auki skipar bankastjóri framkvæmdastjórn, þar með talið framkvæmdastjóra áhættustýringar, áhættunefnd, efnahagsnefnd og fjárfestingarráð.

Innri endurskoðandi er ráðinn af stjórn og stýrir Innri endurskoðun í umboði hennar. Innri endurskoðandi er ábyrgur fyrir málefnum sem tengjast innri endurskoðun hjá samstæðu bankans, móðurfélagi og dótturfélögum, þar með talið útviðaðri þjónustu. Innri endurskoðun veitir bankanum óháða og hlutlæga staðfestingu og ráðgjöf sem ætlað er að vera virðisaukandi og bæta rekstur bankans. Hún leggur mat á og stuðlar að bættri virkni áhættustýringar, eftirlits og stjórnarháttanna.

Regluvarsla bankana ber ábyrgð á eftirliti með að bankinn viðhaldi stefnuskjölum og verkferlum sem tryggja hæfi og skilvirkni bankans varðandi verðbréfa viðskipti. Stefna Regluvörslu er að tryggja að stjórn og starfsmenn bankans hlíti lögum, reglum og innri stefnuskjölum á þann veg sem samræmist stefnu bankans. Stjórn bankans er heimilt að fela Regluvörslu aukin verkefni svo fremi sem þau samræmist lögbundnu verkefni hennar.

Framkvæmdastjóri áhættustýringar situr í framkvæmdastjórn. Hann skilgreinir dagleg verkefni áhættustýringar og metur hvort fagkunnátta starfsmanna sviðsins sé fullnægjandi. Framkvæmdastjóri áhættustýringar skipuleggur áhættustýringu innan bankans og tryggir að skipulag og úrræði bankans til að stýra áhættu séu viðunandi. Ábyrgð framkvæmdastjóra áhættustýringar nær einnig til áhættustýringar í útibúum og dótturfélögum.

Áhættustýring ber ábyrgð á að þróa umgjörð og viðhalda stefnuskjölum í tengslum við áhættustýringu og innra eftirlit. Áhættustýring ber ábyrgð á að setja hæfnisstaðla, fræða starfsfólk um stefnuskjöl og reglur bankans og að veita yfirmönnum viðskiptaeyninga stuðning varðandi atriði tengd áhættustýringu.

Áhættustýring veitir ráðgjöf varðandi áhættu og áhættumat og ber ábyrgð á þróun og viðhaldi áhættumatslíkana bankans sem og öðrum umbótum sem tengjast áhættustýringu og innra eftirliti innan bankans.

Áhættustýring sér um skýrslugjöf um áhættuþætti og stöðu áhættumælikvarða til innri og ytri hagsmunaaðila og tryggir viðeigandi viðbrögð við brotum á áhættumörkum.

Áhættustýring er óháð öðrum starfseiningum bankans. Tilvist sérstakrar áhættustýringardeildar leysir stjórnendur bankans þó ekki undan þeirri ábyrgð að stýra áhættu sem tengist starfseiningum þeirra.

60. Nefndir um áhættustýringu

Framkvæmdastjórn, áhættunefnd, efnahagsnefnd og fjárfestingarráð bera ábyrgð á framkvæmd áhættustýringar og innra eftirlits í umboði stjórnar. Í krafti þess umboðs gefa nefndirnar út ítarlegar leiðbeiningar um áhættumat og einstök áhættumörk í samræmi við skilgreindan áhættuvilja bankans. Skipan nefnda er ákveðin af bankastjóra og umboð þeirra og starfsreglur eru skjalfestar og kynntar fyrir stjórn.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

60. (framhald)

Framkvæmdastjórn bankans útfærir stefnu bankans varðandi rekstraráhættu og leggur til samþykktar í stjórn bankans í formi stefnuskjals um rekstraráhættu. Stefna um rekstraráhættu fjallar um hvernig rekstraráhætta er skilgreind, metin og mæld, hvernig eftirliti með rekstraráhættu er háttáð og hvernig hún er takmörkuð. Auk þessa hefur framkvæmdastjórn eftirlit með orðsporsáhættu, viðskiptaáhættu og stefnumótunaráhættu. Samþykkt framkvæmdastjórnar á hugmyndum að nýjum vörum sem er forsenda frekari vöruþróunar samkvæmt formlegu vörusamþykktarferli bankans.

Áhættunefnd fer með stjórn og eftirlit útlánamála og annarrar mótaðilaáhættu þar með talið samþjöppunaráhættu vegna útlána. Áhættunefnd hefur yfirumsjón með stefnuskjali bankans um útlánaáhættu og öðrum reglum og ferlum sem tengjast útlánaáhættu. Áhættunefnd getur falið undirnefndum valdheimildir er varða útlánamál auk þess sem nefndin ákvarðar útlánaheimildir einstakra starfsmanna.

Áhættunefnd eða undirnefndir hennar taka afstöðu til einstakra mála sem varða útlán eða mótaðilaáhættu í samræmi við heimildir viðkomandi nefndar. Ákvörðunum um áhættuskuldbindingar umfram heimildir hvorrar nefndar er vísað til nefndar sem er ofar í skipuritinu. Stjórn tekur afstöðu til mála er felur í sér áhættu umfram heimildir áhættunefndar.

Áhættunefnd ber einnig ábyrgð á að samþykkja vörur og þjónustu samkvæmt formlegu vörusamþykktarferli innan bankans.

Efnahagsnefnd hefur umsjón og eftirlit með annarri fjárhagslegri áhættu en útlánaáhættu, þ.e. markaðsáhættu, lausafjáráhættu og vaxtaáhættu í fjárfestingarbók. Efnahagsnefnd setur viðmið fyrir þessa áhættuþætti, útfærir stefnuskjöl bankans varðandi markaðsáhættu, lausafjáráhættu og mat á eiginfjárförf og leggur fyrir stjórn til samþykktar. Nefndin hefur einnig yfirumsjón með innri verðlagningu bankans.

Fjárfestingarráð tekur ákvarðanir um kaup eða sölu hluta í fyrirtækjum sem og aðrar tegundir fjárfestinga, t.d. í fjárfestingarsjóðum og fasteignum.

Útlánaáhætta

61. Útlánaáhætta er skilgreind sem áhættan á tapi fyrir bankann ef viðskiptamaður eða mótaðili í fjármálagerningi stendur ekki við samningsbundnar skuldbindingar sínar.

Í þessu felst hættan á að viðskiptavinur lendi í greiðsluþroti, að endurheimtur verði minni en vænst er, landfræðileg áhætta, uppgjörsáhætta og áhætta vegna samþjöppunar í lánasafni.

Samþjöppunaráhætta er heiti á þeirri áhættu sem skapast þegar sameiginlegir áhættuþættir einkenna marga viðskiptavini bankans, svo sem atvinnugrein, efnahagslíf, landfræðileg staðsetning, tegund fjármálagerninga eða vegna innbyrðis tengsla mótaðila. Stórar áhættuskuldbindingar til einstakra aðila eða til hóps tengdra viðskiptavina þar sem greiðsluþrot eins eykur verulega líkur á greiðsluþroti annarra aðila í hópnum eru meðhöndlaðar sem samþjöppunaráhætta.

Útlánaáhætta skapast fyrst og fremst vegna útlána bankans og fyrirgreiðslu til viðskiptavina og lánastofnana en einnig vegna innstæðna hjá Seðlabanka Íslands og liða utan efnahagsreiknings eins og ábyrgða, lánsloforða og afleiðusamninga.

Íslandsbanki hefur markað sér stefnu varðandi útlánaáhættu og komið á fót ferli til þess að mæla áhættuna og stýra henni. Markmið útlánaáhættustýringar bankans er að ná jafnvægi milli áhættu og arðsemi og lágmarka neikvæð áhrif útlánaáhættu á fjárhagslega afkomu bankans.

Grunnurinn að öllum ákvörðunum í lánamálum hvílir á ítarlegri greiningu á fjárhagsstöðu mótaðila, greiningu á núverandi greiðsluflæði og mati á framtíðargreiðsluflæði ásamt almennri getu lántaka til þess að endurgreiða skuldbindingar sínar. Bankinn stýrir útlánaáhættu með því að setja mörk sem miðast við einstaka lántakendur, hópa lántakenda, lönd og atvinnugreinar. Bankinn mælir útlánaáhættu fyrir hvern mótaðila eða hóp tengdra viðskiptavina í samræmi við innri og ytri viðmið um tengda aðila.

Bankinn beitir margvíslegum reglum og verklagi til að draga úr útlánaáhættu. Hefðbundna leiðin er að taka veð í eignum lántakanda. Helstu tegundir trygginga fyrir lánunum eru fasteignir, farartæki, tæki, skip og verðbréf. Þegar það á við er öðrum ráðum beitt til að draga úr útlánaáhættu.

62. Hámarksútlánaáhætta

Bæði eignir sem koma fram á efnahagsreikningi og liðir utan efnahags skapa útlánaáhættu fyrir bankann. Hámark útlánaáhættu vegna eigna sem fram koma á efnahagsreikningi er mælt með því að líta á bókfært virði eignanna áður en almenn virðisýrning hefur verið dregin frá, sjá skýringu 33. Hámark útlánaáhættu vegna skuldbindinga utan efnahags er mælt með því að líta til hámarksfjárhæðar sem bankinn er skuldbundinn til að lána sé eftir því óskað, eða greiða vegna ábyrgða, að frádregnum varúðarfærslum vegna þeirra. Hámarksútlánaáhætta vegna afleiðusamnings er reiknuð út með því að bæta framtíðar útlánaáhættu við markaðsvirði samningsins eins og lýst er í viðauka III tilskipunar Evrópuþingsins nr. 2006/48/EB (Basel II).

Útlánaáhætta er sundurliðuð eftir atvinnugreinum hér fyrir neðan. Bankinn notar innri atvinnugreinaflokkun sem er byggð á ISAT2008 atvinnugreinaflokkuninni en hún er byggð á atvinnugreinaflokkun Evrópusambandsins (NACE rev. 2).

Útlánaáhætta bankans, áður en tekið hefur verið mið af tryggingum eða öðrum þáttum sem draga úr útlánaáhættu, er sem hér segir:

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Útlánaáhætta

62. Hámarksútlánaáhætta:

Hámarksútlánaáhætta 31.12.2014

	Einstaklingar	Ríkisstofnanir	Verslun og þjónusta	Byggingar- iðnaður	Orkuiðnaður	Fjármála- starfsemi	Iðnaður og flutningar	Fjárfestingar- félög	Opinberir aðilar og félagasamtök	Fasteigna- félög	Sjávarútvegur	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka	-	103.389	-	-	-	-	-	-	-	-	-	103.389
Afleiðusamningar	28	-	423	17	805	2.644	28	16	121	49	-	4.131
Skuldabréf og skuldagerningar	-	79.834	-	-	291	5.785	-	890	251	296	-	87.347
Útlán til lánastofnana	-	-	-	-	-	35.072	-	-	-	-	-	35.072
Útlán til viðskiptavina	262.848	-	79.658	18.751	7.315	121	61.878	13.911	12.216	99.540	81.412	637.650
Yfirdráttarlán	12.751	-	10.075	3.432	34	60	4.762	549	1.343	2.164	2.058	37.228
Greiðslukort	15.583	-	1.334	156	4	23	355	29	132	43	31	17.690
Húsnæðislán	186.583	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	186.583
Eignaleigusamningar	10.241	-	15.559	2.581	-	1	5.960	213	196	1.249	231	36.231
Önnur lánsform	37.690	-	52.690	12.582	7.277	37	50.801	13.120	10.545	96.084	79.092	359.918
Liðir utan efnahags:												
Fjárhagslegar ábyrgðir	1.444	-	2.318	2.281	-	1.170	1.134	39	39	166	533	9.124
Óáðregnar lánalínur	-	-	996	8.248	5.816	-	2.639	1.400	7.247	4.234	443	31.023
Ónýttar yfirdráttarheimildir	9.216	-	7.459	1.618	23	3.673	2.561	187	1.874	975	1.361	28.947
Ónýttar greiðslukortahæðir	23.183	-	3.455	477	31	167	906	166	818	197	144	29.544
Hámarksútlánaáhætta	296.719	183.223	94.309	31.392	14.281	48.632	69.146	16.609	22.566	105.457	83.893	966.227

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

62. (framhald)

Hámarksútlánaáhætta 31.12.2013

	Einstaklingar	Ríkisstofnanir	Verslun og þjónusta	Byggingar- iðnaður	Orkuiðnaður	Fjármála- starfsemi	Iðnaður og flutningar	Fjárfestingar- félög	Opinberir aðilar og félagasamtök	Fasteigna- félög	Sjávarútvegur	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka	-	111.779	-	-	-	-	-	-	-	-	-	111.779
Afleiðusamningar	10	1.036	53	-	520	434	131	43	-	4	137	2.368
Skuldabréf og skuldagerningar	-	67.268	-	-	58	6.326	-	967	116	451	-	75.186
Útlán til lánastofnana	-	-	-	-	-	44.078	-	-	-	-	-	44.078
Útlán til viðskiptavina	255.044	-	81.522	18.640	3.614	34	46.433	10.306	6.894	66.647	69.289	558.423
Yfirdráttarlán	14.885	-	9.862	4.109	1	20	4.000	290	1.746	2.208	2.318	39.439
Greiðslukort	16.008	-	1.265	154	4	14	369	28	140	51	47	18.080
Húsnæðislán	176.421	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	176.421
Eignaleigusamningar	9.586	-	14.244	2.451	8	-	5.227	213	304	1.475	228	33.736
Önnur lánsform	38.144	-	56.151	11.926	3.601	-	36.837	9.775	4.704	62.913	66.696	290.747
Liðir utan efnahags:												
Fjárhagslegar ábyrgðir	1.299	-	2.559	2.343	-	1.500	1.298	24	11	48	492	9.574
Óádreagnar lánalínur	-	-	392	879	9.069	-	3.880	-	-	4.995	186	19.401
Ónýttar yfirdráttarheimildir	9.646	-	5.634	1.013	202	1.102	2.125	195	1.704	726	1.324	23.671
Ónýttar greiðslukortaheimildir	22.594	-	3.267	408	12	91	800	124	887	160	144	28.487
Hámarksútlánaáhætta	288.593	180.083	93.427	23.283	13.475	53.565	54.667	11.659	9.612	73.031	71.572	872.967

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

63. Útlánaáhætta tryggð með veði

Tryggingar og aðrar útlánavarnir eru mismunandi eftir tegundum lántaka og lánsforma. Lán til lánastofnana eru venjulega ótryggð. Helsta trygging fyrir lánveitingum til einstaklinga er veði í íbúðarhúsnæði. Skammtímalán einstaklinga eins og yfirdrættir og kredittkort eru oftast ótryggð. Þegar um fyrirtæki er að ræða tekur bankinn veði í fasteignum, fiskiskipum, reiðufé og verðbréfum sem og öðrum eignum þar á meðal viðskiptakröfum, birgðum, farartækjum og tækjum. Lán til ríkisstofnana og sveitarfélaga eru oftast en ekki ótryggð. Afleiðusamningar eru almennt gerðir samkvæmt ISDA rammisamningi með CSA-viðauka eða samsvarandi skilmálum með handveði í reiðufé eða verðbréfum.

Bankinn notar í sumum tilfellum ábyrgðir til að draga úr útlánaáhættu, en þar sem ábyrgðir lækka ekki hámarksútlánaáhættu heldur flytja hana frá einum mótaðila til annars eru þær ekki taldar hafa fjárhagsleg áhrif hér. Kvaðir í lánasamningum eru einnig mikilvægar en lækka ekki hámarksútlánaáhættu.

Mat á tryggingum byggir á markaðsverði, opinberu mati Fasteignamatís ríkisins eða áliti sérfræðinga bankans, eftir því hvað er tiltækt hverju sinni. Þegar um er að ræða fiskiskip eru aflaheimildir þess taldar með í matinu á fjárhagslegum áhrifum trygginga. Tryggingum er úthlutað samkvæmt fjárhæðum lánakrafanna, ekki bókfærðu virði, og eru metnar án áhrifa tryggingaþekju umfram lánsfjárhæð. Þetta þýðir að ef virði trygginga tiltekinnna lána er hærra en fjárhæð kröfu, er mismunurinn undanskilinn til að endurspegla raunverulega áhættu bankans gagnvart útlánaáhættu.

Mat á tryggingum sem bankinn hefur til að vega á móti útlánaáhættu er sýnt að neðan:

31. desember 2014

	Fasteignir	Fiskiskip	Handbært fé og verðbréf	Bifreiðar og tæki	Aðrar tryggingar	Útlánaáhætta tryggð með veði
Afleiðusamningar	-	-	2.500	-	-	2.500
Útlán til viðskiptavina:	391.139	74.032	5.991	33.473	24.174	528.809
Einstaklingar	213.550	41	469	9.901	12	223.973
Verslun og þjónusta	40.484	290	472	14.525	8.838	64.609
Byggingariðnaður	13.217	269	59	2.473	1.592	17.610
Orkuiðnaður	1.260	-	411	1	152	1.824
Fjármálastarfsemi	39	-	32	1	-	72
Iðnaður og flutningar	16.487	-	148	5.760	7.914	30.309
Fjárfestingarfélag	4.973	-	3.434	248	2.642	11.297
Opinberir aðilar og félagasamtök	1.510	-	11	179	-	1.700
Fasteignafélög	94.859	-	650	143	564	96.216
Sjávarútvegur	4.760	73.432	305	242	2.460	81.199
Samtals	391.139	74.032	8.491	33.473	24.174	531.309

31. desember 2013

	Fasteignir	Fiskiskip	Handbært fé og verðbréf	Bifreiðar og tæki	Aðrar tryggingar	Útlánaáhætta tryggð með veði
Afleiðusamningar	-	-	1.820	-	-	1.820
Útlán til viðskiptavina:	321.247	59.488	6.895	31.053	14.603	433.286
Einstaklingar	202.593	26	1.410	8.791	5	212.825
Verslun og þjónusta	30.764	217	1.098	12.998	5.193	50.270
Byggingariðnaður	8.912	143	84	3.961	1.418	14.518
Orkuiðnaður	3.242	-	87	-	122	3.451
Fjármálastarfsemi	4	-	-	-	-	4
Iðnaður og flutningar	18.161	-	98	4.682	5.029	27.970
Fjárfestingarfélag	4.108	-	2.783	44	55	6.990
Opinberir aðilar og félagasamtök	1.438	3	3	223	-	1.667
Fasteignafélög	47.377	25	445	155	21	48.023
Sjávarútvegur	4.648	59.074	887	199	2.760	67.568
Samtals	321.247	59.488	8.715	31.053	14.603	435.106

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

64. Útlánagæði fjáreigna

Lán eru flokkuð sem virðisrýrð ef hlutlægt mat gefur til kynna að virðisrýrnun hafi átt sér stað. Þá er virðisrýrnunarsjóður notaður til að lækka bókfært virði lánanna niður í núvirði af væntu sjóðstreymi þeirra. Sjóðstreymið er núvirt með virkum vöxtum lánanna.

Bókfært heildarvirði allra útlána sem gefa tilefni til virðisrýrnunar er undir virðisrýrð lán, jafnvel þótt hluti fjárhæðarinnar sé tryggður með veði. Almenna virðisrýrnunin hefur ekki verið dregin frá bókfærða virðinu hér.

	Hvorki í van- skilum né sérstaklega virðisrýrð	Í vanskilum en ekki sérstaklega virðisrýrð	Sérstaklega virðisrýrð	Samtals
31. desember 2014				
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands.....	103.389	-	-	103.389
Afleiðusamningar	4.131	-	-	4.131
Skuldabréf og skuldagerningar.....	87.347	-	-	87.347
Útlán til lánastofnana	35.072	-	-	35.072
Útlán til viðskiptavina:	595.903	27.619	14.128	637.650
Einstaklingar	237.253	18.752	6.843	262.848
Verslun og þjónusta	75.572	2.253	1.833	79.658
Byggingariðnaður	17.319	914	518	18.751
Orkuiðnaður	7.315	-	-	7.315
Fjármálastarfsemi	84	37	-	121
Iðnaður og flutningar	60.295	881	702	61.878
Fjárfestingarfélag	12.500	766	645	13.911
Opinberir aðilar og félagasamtök	12.165	51	-	12.216
Fasteignafélög	96.905	1.969	666	99.540
Sjávarútvegur	76.495	1.996	2.921	81.412
Samtals	825.842	27.619	14.128	867.589

	Hvorki í van- skilum né sérstaklega virðisrýrð	Í vanskilum en ekki sérstaklega virðisrýrð	Sérstaklega virðisrýrð	Samtals
31. desember 2013				
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands.....	111.779	-	-	111.779
Afleiðusamningar	2.368	-	-	2.368
Skuldabréf og skuldagerningar.....	75.186	-	-	75.186
Útlán til lánastofnana	44.078	-	-	44.078
Útlán til viðskiptavina:	496.705	34.618	27.100	558.423
Einstaklingar	222.791	23.944	8.309	255.044
Verslun og þjónusta	71.177	3.759	6.586	81.522
Byggingariðnaður	16.780	1.005	855	18.640
Orkuiðnaður	3.614	-	-	3.614
Fjármálastarfsemi	34	-	-	34
Iðnaður og flutningar	43.175	1.318	1.940	46.433
Fjárfestingarfélag	9.293	506	507	10.306
Opinberir aðilar og félagasamtök	6.818	52	24	6.894
Fasteignafélög	58.694	2.356	5.597	66.647
Sjávarútvegur	64.329	1.678	3.282	69.289
Samtals	730.116	34.618	27.100	791.834

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

65. Lán sem eru hvorki í vanskilum né virðisrýrð

Bankinn notar eigin líkön til að meta vanefndarlíkur viðskiptavina. Líkönin úthluta hverjum viðskiptavini einn af tíu áhættuflokkum. Áhættuflokkur 10 er fyrir viðskiptavini í vanefndum en áhættuflokkar 1-9 eru fyrir viðskiptavini sem eru ekki í vanefndum.

Áhættumat stærri fyrirtækja er byggt á fjárhagsupplýsingum fyrirtækisins ásamt mati bankans á stjórnendum þess, markaðsstöðu og atvinnugrein. Fyrir einstaklinga og smærri fyrirtæki með heildarlán frá bankanum innan við 150 milljónir króna notar bankinn tölfraðileg áhættumatslíkön. Þessi líkön styðjast við upplýsingar um greiðslusögu viðskiptavinar, skuldsetningu, innlán og lýðfræðilegar breytur til að meta líkindi þess að viðskiptavinir lendi í vanefndum á næstu 12 mánuðum.

Taflan hér að neðan gerir grein fyrir lánnum sem eru hvorki í vanskilum né sérstaklega virðisrýrð eftir áhættuflokkum viðskiptavina. Flokkar 1-4 tákna litla áhættu, flokkar 5-6 miðlungsáhættu, flokkar 7-8 meiri áhættu, flokkur 9 mikla áhættu og áhættuflokkur 10 stendur fyrir viðskiptavini sem eru í vanefndum. Óflokkuð eru lán hjá viðskiptavinum dótturfélaga Íslandsbanka sem hafa ekki sín eigin áhættumatslíkön, lán hjá viðskiptavinum sem á enn eftir að flokka eða lán hjá viðskiptavinum með útrunninn áhættuflokk.

Athugið að sami viðskiptavinur getur verið með eitt lán í meira en 90 daga vanskilum en annað lán sem á sama tíma er í skilum. Þar sem áhættuflokkur er úthlutað á viðskiptavini en ekki lán fyrir lán eru einhver lán í töflunni að ofan til viðskiptavina í áhættuflokki 10 þótt lánin sjálf séu í skilum.

	Áhættu- flokkur 1-4	Áhættu- flokkur 5-6	Áhættu- flokkur 7-8	Áhættu- flokkur 9	Áhættu- flokkur 10	Óflokkuð lán	Samtals
31. desember 2014							
Útlán til viðskiptavina:							
Einstaklingar	10.432	91.744	84.838	43.101	3.659	3.479	237.253
Verslun og þjónusta	15.240	35.903	18.182	3.891	1.873	483	75.572
Byggingariðnaður	381	6.698	7.032	846	2.321	41	17.319
Orkuíðnaður	3.877	3.396	42	-	-	-	7.315
Fjármálastarfsemi	50	13	19	1	-	1	84
Iðnaður og flutningar	21.850	30.334	6.822	1.128	161	-	60.295
Fjárfestingarfélag	1.143	7.013	2.604	1.450	25	265	12.500
Opinberir aðilar og félagasamtök	7.094	4.815	248	6	-	2	12.165
Fasteignafélög	31.145	46.626	14.369	2.686	2.012	67	96.905
Sjávarútvegur	39.777	28.171	6.176	746	1.625	-	76.495
Samtals	130.989	254.713	140.332	53.855	11.676	4.338	595.903

	Áhættu- flokkur 1-4	Áhættu- flokkur 5-6	Áhættu- flokkur 7-8	Áhættu- flokkur 9	Áhættu- flokkur 10	Óflokkuð lán	Samtals
31. desember 2013							
Útlán til viðskiptavina:							
Einstaklingar	8.388	77.267	82.203	44.295	7.609	3.029	222.791
Verslun og þjónusta	14.544	20.982	27.505	2.751	2.768	2.627	71.177
Byggingariðnaður	-	4.279	10.864	606	601	430	16.780
Orkuíðnaður	2.150	1.445	19	-	-	0	3.614
Fjármálastarfsemi	6	1	19	5	-	3	34
Iðnaður og flutningar	13.909	16.431	8.796	3.278	410	351	43.175
Fjárfestingarfélag	837	3.220	3.654	924	142	516	9.293
Opinberir aðilar og félagasamtök	1.756	3.060	1.804	93	3	102	6.818
Fasteignafélög	127	35.019	11.140	1.470	8.093	2.845	58.694
Sjávarútvegur	21.363	29.347	11.719	300	1.339	261	64.329
Samtals	63.080	191.051	157.723	53.722	20.965	10.164	496.705

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

66. Lán í vanskilum en ekki sérstaklega virðisýrð

Lán teljast vera í vanskilum en ekki sérstaklega virðisýrð ef samningsbundnar vaxta- eða höfuðstólsgreiðslur eru gjaldfallnar en bankinn telur að ekki sé tilefni til sérstakrar virðisýrnunar. Ástæðan er venjulega sú að líklegt er talið að samningsbundnar greiðslur verði inntar af hendi eða að þau lán verði endurskipulögð án taps fyrir bankann vegna afsláttar eða fullnægjandi trygginga.

Fjárhæðir sem hér eru tilgreindar sýna heildareftirstöðvar lána sem eru í vanskilum án virðisýrnunar en ekki aðeins gjaldfallnar greiðslur. Lán þar sem greiðslur hafa ekki skilað sér í allt að þrjú daga eru ekki talin í vanskilum hér og er því sleppt. Lán í vanskilum sem ekki hafa verið sérstaklega virðisýrð eru sem hér segir:

	Vanskil 4-30 dagar	Vanskil 31-60 dagar	Vanskil 61-90 dagar	Vanskil yfir 90 daga	Vanskil útlána
31. desember 2014					
Utlán til viðskiptavina:					
Einstaklingar	8.331	3.458	680	6.283	18.752
Verslun og þjónusta	1.144	516	256	337	2.253
Byggingariðnaður	429	116	76	293	914
Orkuiðnaður	-	-	-	-	-
Fjármálastarfsemi	37	-	-	-	37
Iðnaður og flutningar	390	156	104	231	881
Fjárfestingarfélög	145	363	47	211	766
Opinberir aðilar og félagasamtök	38	6	7	-	51
Fasteignafélög	914	602	179	274	1.969
Sjávarútvegur	1.203	162	37	594	1.996
Samtals	12.631	5.379	1.386	8.223	27.619

	Vanskil 4-30 dagar	Vanskil 31-60 dagar	Vanskil 61-90 dagar	Vanskil yfir 90 daga	Vanskil útlána
31. desember 2013					
Útlán til viðskiptavina:					
Einstaklingar	8.615	4.181	786	10.362	23.944
Verslun og þjónusta	1.349	1.000	335	1.075	3.759
Byggingariðnaður	330	279	24	372	1.005
Orkuiðnaður	-	-	-	-	-
Fjármálastarfsemi	-	-	-	-	-
Iðnaður og flutningar	375	203	45	695	1.318
Fjárfestingarfélög	181	35	137	153	506
Opinberir aðilar og félagasamtök	38	6	1	7	52
Fasteignafélög	1.040	460	109	747	2.356
Sjávarútvegur	790	107	78	703	1.678
Samtals	12.718	6.271	1.515	14.114	34.618

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

67. Endurskipulagning og greiðsluúrræði

Fjárhagsleg endurskipulagning á skuldum viðskiptavina hefur verið eitt af meginverkefnum bankans frá október 2008. Þetta hefur verið krefjandi verkefni þar sem stór hluti viðskiptavina hefur þurft á greiðsluúrræðum að halda. Lagaleg álitamál, stjórn málaáhætta og efnahagsumhverfið hafa aukið flækjustigið og óvissu í þessum málum. Stjórnendur bankans eru vel upplýstir um framgang endurskipulagningarinnar.

Bankinn hefur á undanförunum árum boðið viðskiptavinum sínum ýmis endurskipulagningarúrræði. Má þar nefna höfuðstólslækkun og endurútreikning gengistryggðra lána, greiðsluaðlögun fyrir einstaklinga og fyrirtæki, 110% leið húsnæðislána, afskriftir, leiðréttingu fasteignaveðlána og sérsniðnar lausnir í flóknum málum þar sem almennar lausnir duga ekki til.

Önnur greiðsluúrræði sem bankinn getur boðið eru meðal annars tímabundin hlé á greiðslum, lenging lána, viðbætur vanskila við höfuðstól og undanþága vegna brota á ákvæðum samningsskilmála. Í mörgum tilfellum eru þessi úrræði undanfarar formlegs endurskipulagningarferlis.

68. Fullnustueignir

Upplýsingar um ófjárhagslegar eignir sem bankinn eignaðist á árinu með því að taka til sín veð sem var sett til tryggingar lánnum.

	2014	2013
Fasteignir og land	5.307	7.941
Lönaðartæki	47	120
Bífreiðar	210	305

Bankinn innleysir veðið samkvæmt settum reglum. Bankinn notar almennt ekki fullnustueignir í eigin rekstri. Starfsfólki bankans er ekki heimilt að kaupa fullnustueignir.

69. Stórar áhættuskuldbindingar

Þegar heildaráhættuskuldbindingar hóps tengdra viðskiptavina gagnvart bankanum nema 10% eða meira af eiginfjárgrunni bankans er um stóra áhættuskuldbindingu að ræða. Eins og reglur FME 625/2013 kveða á um eru allir fjármálagerningar, bæði þeir sem fram koma á efnahagsreikningi og liðir utan efnahags taldir með þegar fjárhæðir stórra áhættuskuldbindinga eru metnar. Bankinn notar eigin aðferð til að skilgreina tengsl milli viðskiptavina. Aðferðin endurspeglar túlkun bankans á a-lið 1. gr. laga 161/2002 um fjármálafyrirtæki þar sem hópar tengdra viðskiptavina eru skilgreindir.

Stærð áhættuskuldbindinga er mæld bæði fyrir og eftir frádráttarliði skv. reglum FME. Á uppgjörstími er ein stór áhættuskuldbinding sem er 12% af eiginfjárgrunni eftir frádráttarliði. Engin stór áhættuskuldbinding er umfram 25% af eiginfjárgrunni sem er hámarkið sem kveðið er á um í lögnum.

Taflan hér að neðan sýnir stórar áhættuskuldbindingar sem hlutfall af eiginfjárgrunni bankans, með og án leyfilegs frádrags. Númer hóps getur breyst milli uppgjörstímabila, t.d. er hópur 1 mögulega ekki sami hópur í báðum töflum.

	31.12.2014	
Hópar tengdra viðskiptamanna	Brúttó	Nettó
Áhættuskuldbinding 1	69%	0%
Áhættuskuldbinding 2	12%	12%

	31.12.2013	
Hópar tengdra viðskiptamanna	Brúttó	Nettó
Áhættuskuldbinding 1	78%	0%

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Lausafjánhætta

70. Bankinn skilgreinir lausafjánhættu sem áhættuna af því að geta ekki fjármagnað fjárhagslegar skuldbindingar sínar eða fyrirhugaðan vöxt, eða geta einungis gert það gegn kjörum sem eru umtalsvert hærrí en gengur og gerist á markaði á hverjum tíma.

Stýring lausafjánhættu

Bankinn er að stærstum hluta fjármagnaður í gegnum innlán frá viðskiptavinum. Fjárstýring bankans ber ábyrgð á fjármögnun bankans og lausafjánhættu. Dagleg umsýsla lausafjár bankans er í höndum millibankamarkaða.

Áhættustýring og lánaeftirlit mælir og hefur eftirlit með lausafjárstöðu bankans og gefur um hana skýrslur til viðeigandi aðila.

Stefna bankans um stýringu lausafjánhættu gerir ráð fyrir að laust fé bankans skuli á hverjum tíma duga til að mæta skuldbindingum næstu 12 mánaða.

Töflurnar hér að neðan sýna samningsbundnar vaxta- og höfuðstólsgreiðslur vegna fjárhagslegra skuldbindinga bankans. Samtölur fyrir hverja tegund skuldbindinga eru því hærrí en samsvarandi tölur á efnahagsreikningi bankans. Greiðslufæði skuldbindinga sem ekki er fyrirfram ákveðið, t.d. vegna breytilegra vaxta, verðtryggingar eða gengistryggingar, er áætlað út frá spá um þróun undirliggjandi þátta.

Fyrir samningsbundnar skuldbindingar eru fjárhæðir brotnar niður á tímabil eftir því hvenær samningsbundnar höfuðstólsgreiðslur og áætlaðar greiðslur á vöxtum falla til. Óbundnar innstæður og aðrar skuldbindingar sem ekki hafa samningsbundinn gjalddaga eru flokkaðar miðað við að viðskiptavinur krefji bankann um greiðslu við fyrsta tækifæri.

Í töflunni hér að neðan er fjárhæð útlána til viðskiptavina hærrí en í ársreikningnum þar sem hér er ekki tekið tillit til almennrar virðisrýmnunar lánanna. Töflur sem sýna greiðslufæði eigna telja eingöngu höfuðstólsgreiðslur en hins vegar telur greiðslufæði skulda bæði höfuðstól og vexti.

Tímagraeining samningsbundinna gjalddaga 31. desember 2014

Fjárskuldir	Laust til útgreiðslu	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjaldtagi	Samtals	Bókfært virði
Skortstöður	686	-	-	-	-	-	686	686
Innlán frá Seðlabanka Íslands	69	-	-	-	-	-	69	69
Innlán lánastofnana	22.262	3.054	434	-	-	-	25.750	25.727
Innlán viðskiptavina	341.454	80.037	72.685	20.602	28.342	-	543.120	529.447
Lántaka	2	4.255	18.940	71.141	14.365	-	108.703	96.889
Víkjandi lán	-	-	837	27.292	-	-	28.129	21.306
Aðrar fjárhagslegar skuldbindingar .	32.715	5.108	7.868	(296)	-	-	45.395	45.395
Fjárskuldir samtals	397.188	92.454	100.764	118.739	42.707	-	751.852	719.519

Skuldbindingar utan efnahags sýna samningsbundnar skuldbindingar bankans gagnvart viðskiptavinum, annað hvort vegna loforða um lánveitingar eða vegna ábyrgða sem veittar hafa verið þriðja aðila. Fjárhæðirnar eru hámarksfjárhæðir og er ekki tekið tillit til þess að bankinn gæti lækkað yfirdráttarheimildir og greiðslukortarheimildir áður en þær verða fullnýttar. Þessar skuldbindingar tilheyra fyrsta gjalddagatímabilinu þar sem bankinn gæti, í hverju tilfelli fyrir sig, verið krafinn um að mæta þeim samningsbundnu skuldbindingum strax.

Liðir utan efnahags	Laust til útgreiðslu	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjaldtagi	Samtals
Fjárhagslegar ábyrgðir	9.124	-	-	-	-	-	9.124
Óádretnar lánalínur	31.023	-	-	-	-	-	31.023
Ónýttar yfirdráttarheimildir	28.947	-	-	-	-	-	28.947
Ónýttar greiðslukortarheimildir	29.544	-	-	-	-	-	29.544
Samtals	98.638	-	-	-	-	-	98.638

Heildarskuldbindingar aðrar en afleiður og

liðir utan efnahags	495.826	92.454	100.764	118.739	42.707	-	850.490
---------------------------	---------	--------	---------	---------	--------	---	---------

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

70. (framhald)

Taflan hér að neðan sýnir greiðslufæði þeirra afleiðuskuldbindinga bankans sem hafa neikvætt markaðsvirði í árslok 2014. Afleiðusamningar með jákvætt markaðsvirði í árslok 2014 eru sundurliðaðir sérstaklega. Fyrir afleiður sem gerðar eru upp án nettunar er greiðslufæði fyrir báða leggina sýnt þar sem ekki er hægt að beita skuldajöfnun við uppgjör.

Afleiður - skuldir	Laust til útgreiðslu	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjaldtagi	Samtals
Afleiður gerðar upp brúttó							
Innstreymi	-	2.371	7.758	56.798	-	-	66.927
Útstreymi	-	(2.292)	(8.165)	(60.437)	-	-	(70.894)
Samtals	-	79	(407)	(3.639)	-	-	(3.967)
Afleiður gerðar upp nettó	-	(133)	-	-	-	-	(133)
Samtals	-	(54)	(407)	(3.639)	-	-	(4.100)

Flokkun eigna eftir gjalddaga byggir á samningsbundnum gjalddaga. Fyrir lán sem voru tekin yfir með miklum afslætti við stofnun bankans og hafa ekki enn verið endurskipulögð þá er samningsbundin greiðsla lækkuð til samræmis við bókfært virði kröfunnar. Fyrir skuldabréf og skuldagerninga í fjárfestingarbók er flokkun eftir gjalddögum byggð á samningsbundnum gjalddögum, en þegar um skuldabréf og skuldagerninga í veltubók er að ræða er byggt á þeim tíma sem áætlað er að þurfi til að selja eignina.

Fjáreignir	Laust til útgreiðslu	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjaldtagi	Samtals	Bókfært virði
Handbært fé og innstæður hjá Sí	22.546	80.843	-	-	-	-	103.389	103.389
Skuldabréf og skuldag.	1.076	20.645	25.298	35.209	5.119	-	87.347	87.347
Hlutabréf og eiginfjárg.	-	-	-	-	-	10.531	10.531	10.531
Útlán til lánastofnana	23.185	11.837	50	-	-	-	35.072	35.072
Útlán til viðskiptavina	5.481	73.629	55.235	176.402	326.903	-	637.650	634.799
Aðrar fjáreignir	1.703	825	1.865	54	27	3.144	7.619	7.619
Fjáreignir samtals	53.991	187.779	82.448	211.665	332.049	13.675	881.607	878.757

Afleiður - eignir

Afleiður gerðar upp brúttó								
Innstreymi	-	6.387	11.738	35.515	1.710	-	55.350	
Útstreymi	-	(5.885)	(11.063)	(34.724)	(1.975)	-	(53.647)	
Samtals	-	502	675	791	(265)	-	1.703	
Afleiður gerðar upp nettó	-	242	-	-	-	-	242	
Samtals	-	744	675	791	(265)	-	1.945	

Töflurnar hér að neðan sýna samanburðartölur fyrir eignir og skuldir miðað við árslok 2013.

Tímagreining samningsbundinna gjalddaga 31. desember 2013

Fjárskuldir	Laust til útgreiðslu	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjaldtagi	Samtals	Bókfært virði
Skortstöður	9.462	-	-	-	-	-	9.462	9.462
Innlán frá Seðlabanka Íslands	63	-	-	-	-	-	63	63
Innlán lánastofnana	26.804	2.457	413	-	-	-	29.674	29.626
Innlán viðskiptavina	346.352	47.265	52.685	29.918	29.429	-	505.649	489.331
Lántaka	2	6.765	15.988	52.993	28.397	-	104.145	89.193
Víkjandi lán	-	-	749	6.869	24.919	-	32.537	21.890
Aðrar fjárhagslegar skuldbindingar .	33.576	4.874	9.196	-	74	-	47.720	47.720
Fjárskuldir samtals	416.259	61.361	79.031	89.780	82.819	-	729.250	687.285

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

70. (framhald)	Laust til útgreiðslu	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjaldldagi	Samtals
Liðir utan efnahags							
Fjárhagslegar ábyrgðir	9.574	-	-	-	-	-	9.574
Óáðregnar lánalínur	19.401	-	-	-	-	-	19.401
Ónýttar yfirdráttarheimildir	23.671	-	-	-	-	-	23.671
Ónýttar greiðslukortahæmildir	28.487	-	-	-	-	-	28.487
Samtals	81.133	-	-	-	-	-	81.133

Samtals fjárskuldir aðrar en afleiður og liðir utan efnahags 497.392 61.361 79.031 89.780 82.819 - 810.383

Afleiður - skuldir	Laust til útgreiðslu	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjaldldagi	Samtals
Afleiður gerðar upp brúttó							
Innstreymi	-	3.865	8.742	65.955	-	-	78.562
Útstreymi	-	(3.906)	(8.321)	(71.328)	-	-	(83.555)
Samtals	-	(41)	421	(5.373)	-	-	(4.993)
Afleiður gerðar upp nettó	-	(195)	-	-	-	-	(195)
Samtals	-	(236)	421	(5.373)	-	-	(5.188)

Fjáreignir	Laust til útgreiðslu	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjaldldagi	Samtals	Bókfært virði
Handbært fé og innstæður hjá Sí	12.695	99.084	-	-	-	-	111.779	111.779
Skuldabréf og skuldageringar	5.503	35.250	67	26	31.805	2.535	75.186	75.186
Hlutabréf og eiginfjárgeringar	46	-	9	344	-	8.986	9.385	9.208
Útlán til lánastofnana	29.420	14.497	161	-	-	-	44.078	44.078
Útlán til viðskiptavina	932	75.481	42.852	150.591	289.067	-	558.923	554.741
Aðrar fjáreignir	7.102	1.541	102	1.658	-	3.169	13.572	11.159
Fjáreignir samtals	55.698	225.853	43.191	152.619	320.872	14.690	812.923	806.151

Afleiður - eignir

Afleiður gerðar upp brúttó							
Innstreymi	-	4.793	3.732	10.508	2.523	-	21.556
Útstreymi	-	(4.605)	(3.584)	(10.265)	(2.813)	-	(21.267)
Samtals	-	188	148	243	(290)	-	289
Afleiður gerðar upp nettó	-	58	-	-	-	-	58
Samtals	-	246	148	243	(290)	-	347

Liður í því að stýra lausafjánhættu bankans felst í því að eiga safn auðseljanlegra eigna til þess að mæta óvæntu útstreymi fjármagns eða tímabundnum takmörkunum í aðgengi að nýrri fjármögnun. Þessar eignir lúta ströngum skilyrðum varðandi útlánaáhættu, seljanleika og næmi fyrir verðsveiflum á markaði. Taflan hér að neðan sýnir heildarfjánhæð og samsetningu lausafjárshafnsins í árslok 2014 og 2013.

Lausafjárstaða	31.12.2014	31.12.2013
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	103.455	111.779
Óveðsett verðbréf sem eru hæf sem veð í viðskiptum við Seðlabanka Íslands	29.478	20.873
Erlend ríkisskuldabréf	46.593	34.618
Skammtíamastöður við lánastofnanir	34.006	41.192
Varasjóður lausafjár	213.532	208.462

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Markaðsáhætta

71. Markaðsáhætta er sú áhætta að verðbreytingar á mörkuðum, svo sem breytingar á vöxtum, hlutabréfaverði, hrávöruverði og gengi gjaldmiðla, hafi óhagstæð áhrif á fjármálagerninga bankans og þar með afkomu hans og eigið fé.

Stýring markaðsáhættu

Vilji bankans til að taka markaðsáhættu er ákvarðaður af stjórn bankans. Efnahagsnefnd ákveður mörk fyrir einstök eignasöfn og einstaka fjármálagerninga í samræmi við stefnu bankans um stýringu markaðsáhættu sem samþykkt er af stjórn. Áhættustýring ber ábyrgð á eftirliti með markaðsáhættu og gefur viðeigandi aðilum skýrslur þar um með tilliti til þeirra áhættumarka sem ákveðin hafa verið. Markmið markaðsáhættustýringar er að stýra markaðsáhættu bankans þannig að hún sé innan fyrirframskilgreindra og ásættanlegra marka.

Bankinn gerir greinarmun á markaðsáhættu í veltubók annars vegar og fjárfestingarbók hins vegar. Markaðsáhætta í veltubók er aðallega til komin af opnum stöðum í hlutabréfum, skuldabréfum og erlendum gjaldmiðlum. Eignir og skuldbindingar í veltubók eru bókfærðar á gangvirði og allar gangvirðisbreytingar endurspeglast strax í rekstrarreikningi. Markaðsáhætta í fjárfestingarbók stafar einkum af misræmi í vaxtaskilmálum og myntsamsetningu eigna og skulda. Skýr mörk eru sett varðandi slíkt misræmi bæði með innri reglum bankans og í lögum og reglugerðum og er framkvæmdastjórn gerð grein fyrir þessu misræmi í innri skýrslum.

Vaxtaáhætta

72. Vaxtaáhætta er skilgreind sem þau neikvæðu áhrif sem óhagstæðar hreyfingar á vöxtum geta haft á eigið fé eða afkomu bankans.

Bankinn beitir næmismælingum eins og punktvirði til þess að mæla og stýra vaxtaáhættu bankans. Punktvirði segir til um hvernig gangvirði undirliggjandi stöðu breytist ef vaxtaferlar hliðrast upp um 0,01 prósentustig (einn punkt).

73. Vaxtaáhætta í veltubók

Veltubók fjárfestir aðallega í ríkisskuldabréfum og íbúðabréfum en þau eru með ríkisábyrgð. Þessar stöðutökur geta falið í sér skortstöður.

Ríkisskuldabréf eru annaðhvort verðtryggð eða óverðtryggð og með allt að 10 ára binditíma. Íbúðabréf eru hins vegar verðtryggð og með allt að 13 ára binditíma. Allar skuldabréfastöður eru takmarkaðar með punktvirðismörkum sem gilda jafnt innan dags og í dagslok. Að auki setur bankinn mörk á gnóttstöður og skortstöður í hverjum skuldabréfaflokki. Áhættustýring hefur eftirlit með mörkum veltubókar og eru öll markabrot tilkynnt til efnahagsnefndar bankans.

Hafa ber í huga að heildarvirði gnótt- og skortstaða í töflunni hér að neðan þarf ekki nauðsynlega að stemma við samsvarandi tölur í skýringu 8. Ástæðan er sú að í skýringu 8 er sýnd samtala hreinnar stöðu allra skuldabréfa en taflan hér að neðan sýnir samtölu áður en hrein staða í hverju bréfi er reiknuð. Að auki eru varnir afleiðusamninga undanskildar hér.

Skuldabréf og skuldagerningar veltubókar, gnóttstaða	31.12.2014			31.12.2013		
	Markaðs- virði	Binditími	Punktvirði	Markaðs- virði	Binditími	Punktvirði
Verðtryggð	1.772	8,03	(1,42)	3.282	7,41	(2,43)
Óverðtryggð	48.260	0,41	(1,96)	35.848	0,32	(1,13)
Samtals	50.032	0,68	(3,38)	39.130	0,91	(3,56)

Skuldabréf og skuldagerningar veltubókar, skortstaða	31.12.2014			31.12.2013		
	Markaðs- virði	Binditími	Punktvirði	Markaðs- virði	Binditími	Punktvirði
Verðtryggð	-	-	-	291	6,39	0,19
Óverðtryggð	73	7,39	0,05	2.878	2,23	0,64
Samtals	73	7,39	0,05	3.169	2,61	0,83

Hrein staða veltubókar skuldabréfa	49.959	0,67	(3,33)	35.961	0,76	(2,73)
---	---------------	-------------	---------------	---------------	-------------	---------------

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

73. (framhald)

Í lausafjár safni bankans er umtalsvert magn erlendra ríkisvíxla og er stærsti hluti þeirra gefinn út af ríkjum með lánsþæfiseinkunnina Aa1 en stefnan er að lágmarkslánsþæfiseinkunn útgefendanna sé Aa3 samkvæmt langtímalánsþæfismati frá Moody's. Bankinn fjárfestir í þessum víxlum til að ávaxta laust fé og eru þeir auðseljanlegir. Binditími víxlanna er allt að 7 mánuðir og var punktvirði þeirra -1,3 milljónir króna í árslok 2014 (2013: -0,8 milljónir króna).

Erlend ríkisskuldabréf	31.12.2014		31.12.2013	
	Markaðsvirði	Punktvirði	Markaðsvirði	Punktvirði
Útgáfuríki				
Kanada	1.094	(0,02)	-	-
Danmörk	1.036	(0,02)	1.063	(0,02)
Frakkland	6.944	(0,30)	1.585	(0,01)
Þýskaland	15.434	(0,41)	4.755	(0,09)
Holland	6.944	(0,18)	2.377	(0,02)
Noregur	1.708	(0,04)	3.760	(0,13)
Svíþjóð	4.109	(0,14)	5.375	(0,13)
Bretland	-	-	1.902	(0,02)
Bandaríkin	9.323	(0,24)	14.433	(0,44)
Samtals	46.592	(1,35)	35.250	(0,86)

74. Vaxtanæmi í veltubók

Til að greina næmi veltubókar fyrir vaxtabreytingum gerir bankinn ráð fyrir að bæði verðtryggðir og óverðtryggðir innlendir vextir breytist um 100 punkta en að vextir í erlendri mynt breytist minna í samræmi við minna flökt. Eftirfarandi tafla sýnir hvaða áhrif raunhæfar breytingar á vöxtum hafa á eigið fé bankans og rekstrarreikning að öllu öðru óbreyttu.

Næmisgreining á skuldabréfum og öðrum skuldagerningum í veltubók		31.12.2014		31.12.2013	
Mynt	Samsíða hliðrun vaxtaferils (punktar)	Hagnaður eða (tap)			
		Hliðrun niður	Hliðrun upp	Hliðrun niður	Hliðrun upp
ISK, verðtryggð	100	142	(142)	243	(243)
ISK, óverðtryggð	100	59	(59)	28	(28)
CHF	40	-	-	-	-
EUR	20	18	(18)	2	(2)
GBP	40	-	-	1	(1)
JPY	20	-	-	-	-
USD	40	10	(10)	18	(18)
Aðrar myntir samtals	40	-	-	-	-
Samtals		229	(229)	292	(292)

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

75. Vaxtaáhætta í fjárfestingarbók

Vaxtaáhætta í fjárfestingarbók er afleiðing af kjarnastarfsemi bankans. Þessi vaxtaáhætta er aðallega í tengslum við hættu á tapi vegna sveiflna í framtíðargreiðsluflæði eða gangvirði fjármálagerninga vegna vaxtabreytinga en það endurspeglar þá staðreynd að eignir og skuldir bankans hafa mismunandi gjalddaga og eru verðlagðar miðað við mismunandi vaxtastig.

Bankinn á í flokki ríkisskuldabréfa, sem metin eru á gangvirði, að fjárhæð 30,6 milljarðar króna í árslok 2014 (2013: 30,8 milljarðar króna). Bréfin eru á breytilegum vöxtum og er vaxtaáhættan því tiltölulega lítil

Bankinn notar hefðbundna mælikvarða til að meta vaxtanæmi fjáreigna, fjárskulda og tekna.

Í töflunni hér að neðan er fjárhæð útlána til viðskiptavina ekki sú sama og í ársreikningnum þar sem hér er ekki tekið tillit til almennrar virðisrýrnunar lánanna. Lán með sértæka virðisrýrnun hafa verið sett í flokkinn „0-3 mánuðir“ þar sem þau bera enga vexti nema ef til vill eftir endurskipulagningu.

Vaxtaendurskoðunartímabil í fjárfestingarbók miðað við 31. desember 2014:

Eignir	3-12						Samtals
	0-3 mánuðir	mánuðir	1-2 ár	2-5 ár	5-10 ár	Yfir 10 ár	
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka	103.389	-	-	-	-	-	103.389
Skuldabréf og skuldagerningar	31.119	-	67	1.230	291	367	33.074
Útlán til lánastofnana	35.072	-	-	-	-	-	35.072
Útlán til viðskiptavina	451.191	47.768	29.963	97.052	1.868	9.809	637.651
Eignir samtals	620.771	47.768	30.030	98.282	2.159	10.176	809.186
Liðir utan efnahags	68.186	7.508	21.649	112	-	-	97.455
Skuldir							
Skortstöður	-	-	-	-	-	-	-
Innlán Seðlabanka Íslands	69	-	-	-	-	-	69
Innlán lánastofnana	25.306	421	-	-	-	-	25.727
Innlán viðskiptavina	514.898	3.643	1.030	2.383	7.493	-	529.447
Lántaka	17.723	9.403	22.760	34.421	12.582	-	96.889
Víkjandi lán	21.306	-	-	-	-	-	21.306
Skuldir samtals	579.302	13.467	23.790	36.804	20.075	-	673.438
Liðir utan efnahags	77.732	3.272	7.701	17.850	-	-	106.555
Hreinn vaxtajöfnuður							
31. desember 2014	31.923	38.537	20.188	43.740	(17.916)	10.176	126.648

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

75. (framhald)

Vaxtaendurskoðunartímabil í fjárfestingarbók miðað við 31. desember 2013:

Eignir	3-12						Samtals
	0-3 mánuðir	mánuðir	1-2 ár	2-5 ár	5-10 ár	Yfir 10 ár	
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka	111.779	-	-	-	-	-	111.779
Skuldabréf og skuldagerningar	31.302	632	20	1.275	154	493	33.876
Útlán til lánastofnana	43.917	161	-	-	-	-	44.078
Útlán til viðskiptavina	401.397	46.565	57.552	38.803	1.586	12.516	558.419
Eignir samtals	588.395	47.358	57.572	40.078	1.740	13.009	748.152
Liðir utan efnahags	19.191	30.980	1.001	4.733	-	-	55.905
Skuldir							
Skortstöður	2.439	399	-	832	-	-	3.670
Innlán Seðlabanka Íslands	63	-	-	-	-	-	63
Innlán lánastofnana	29.225	401	-	-	-	-	29.626
Innlán viðskiptavina	476.312	2.944	-	2.885	7.190	-	489.331
Lántaka	20.518	4.369	2.450	45.263	7.208	9.386	89.194
Víkjandi lán	21.890	-	-	-	-	-	21.890
Skuldir samtals	550.447	8.113	2.450	48.980	14.398	9.386	633.774
Liðir utan efnahags	20.046	23.638	5.338	8.195	-	-	57.217
Hreinn vaxtajöfnuður							
31. desember 2013	37.093	46.587	50.785	(12.364)	(12.658)	3.623	113.066

76. Vaxtanæmi í fjárfestingarbók

Til að greina næmi fjárfestingarbókar fyrir vaxtabreytingum gerir bankinn ráð fyrir að óverðtryggðir innlendir vextir breytist um 100 punkta. Gert er ráð fyrir minni breytingum á erlendum vöxtum á sama hátt og í næmisgreiningunni í veltubókinni. Þá er gert ráð fyrir að verðtryggðir innlendir vextir breytist minna en óverðtryggðir innlendir vextir þar sem þeir eru miðsæknari. Taflan hér að neðan sýnir hvaða áhrif þessar vaxtabreytingar hefðu á gangvirði fjárfestingarbókar bankans.

Næmisgreining á skuldabréfum og öðrum skuldagerningum í fjárfestingarbók	31.12.2014		31.12.2013		
	Samsíða hliðrun vaxtaferils (punktar)	Hagnaður eða (tap)			
		Hliðrun niður	Hliðrun upp	Hliðrun niður	Hliðrun upp
Mynt					
ISK, verðtryggð	40	891	(891)	113	
ISK, óverðtryggð	100	(82)	82	206	
CHF	40	(5)	5	(2)	
EUR	20	(7)	7	(6)	
GBP	40	1	(1)	1	
JPY	20	0	(0)	1	
USD	40	5	(5)	14	
Aðrar myntir samtals	40	4	(4)	(4)	
Samtals		807	(807)	323	

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Gjaldeyrissáhætta

77. Gjaldeyrissáhætta er áhættan af því að afkoma eða eigið fé verði fyrir neikvæðum áhrifum vegna gengissveiflna í erlendum gjaldmiðlum, vegna viðskipta í erlendum gjaldmiðlum eða vegna misræmis í samsetningu eigna eða skulda í erlendum myntum.

Greiningin á gjaldeyrissáhættunni hér að neðan byggir á samningsbundnum gjaldmiðli sérhvers undirliggjandi efnahagsliðar. Að auki eru liðir utan efnahagsreiknings, sem bera gjaldeyrissáhættu, taldir með í heildargjaldeyrissjöfnuði bankans. Fjárhæðir liða utan efnahagsreiknings endurspeglar nafnverðisfjárhæðir afleiðna og stundarsamninga. Töflurnar hér að neðan sýna gjaldeyrissáhættu bankans 31. desember 2014 og 31. desember 2013 eftir samningsmyntum og liðum utan efnahags. Þá eru fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi undanskilin.

Eignir og skuldir eftir myntum 31. desember 2014

Eignir	EUR	USD	GBP	CHF	JPY	Aðrar myntir	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka	263	168	95	30	9	202	767
Skuldabréf og skuldagerningar	29.322	9.323	-	-	-	7.948	46.593
Hlutabréf og eiginfjárgæringar	203	257	-	1	-	-	461
Útlán til lánastofnana	9.092	12.091	2.137	3.911	1.238	5.131	33.600
Útlán til viðskiptavina	62.131	25.654	6.124	7.869	7.206	10.990	119.974
Aðrar eignir	318	1.672	132	1	37	111	2.271
Eignir samtals	101.329	49.165	8.488	11.812	8.490	24.382	203.666

Skuldir

Innlán lánastofnana	140	16	13	-	13	1	183
Innlán viðskiptavina	39.200	26.309	5.385	2.364	1.586	10.962	85.806
Lántaka	15.572	-	-	-	-	13.212	28.784
Víkjandi lán	21.306	-	-	-	-	-	21.306
Aðrar skuldir	3.704	5.792	763	-	117	510	10.886
Skuldir samtals	79.922	32.117	6.161	2.364	1.716	24.685	146.965

Brúttógjaldeyrissjöfnuður á efnahag	21.407	17.048	2.327	9.448	6.774	(303)	56.701
---	--------	--------	-------	-------	-------	-------	--------

Liðir utan efnahags

Eignir utan efnahags	19.202	21.345	662	-	-	12.677	53.886
Skuldir utan efnahags	29.552	34.234	79	8.979	6.468	4.694	84.006
Hreinn gjaldeyrissjöfnuður utan efnahags	(10.350)	(12.889)	583	(8.979)	(6.468)	7.983	(30.120)

Hreinn gjaldeyrissjöfnuður 31. desember 2014	11.057	4.159	2.910	469	306	7.680	26.581
---	--------	-------	-------	-----	-----	-------	--------

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

77. (framhald)

Eignir og skuldir eftir myntum 31. desember 2013

Eignir	EUR	USD	GBP	CHF	JPY	Aðrar myntir	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka	326	194	108	29	10	252	919
Skuldabréf og skuldagerningar	8.757	14.779	1.902	-	-	10.206	35.644
Hlutabréf og eiginfjárgæringar	377	261	11	1	-	-	650
Útlán til lánastofnana	5.494	18.566	817	2.967	267	13.869	41.980
Útlán til viðskiptavina	56.060	10.813	4.661	6.486	6.834	4.665	89.519
Aðrar eignir	4.261	1.801	152	-	33	66	6.313
Eignir samtals	75.275	46.414	7.651	9.483	7.144	29.058	175.025

Skuldir

Innlán lánastofnana	189	504	-	-	13	-	706
Innlán viðskiptavina	38.627	28.978	5.153	1.419	876	9.483	84.536
Lántaka	-	-	-	-	-	8.937	8.937
Víkjandi lán	21.890	-	-	-	-	-	21.890
Aðrar skuldir	1.911	5.839	875	2	33	156	8.816
Skuldir samtals	62.617	35.321	6.028	1.421	922	18.576	124.885

Brúttógjalddeyrisjöfnuður á efnahag	12.658	11.093	1.623	8.062	6.222	10.482	50.140
---	--------	--------	-------	-------	-------	--------	--------

Liðir utan efnahags

Eignir utan efnahags	12.838	17.024	533	-	519	613	31.527
Skuldir utan efnahags	17.022	24.558	437	7.582	4.651	3.689	57.939
Hreinn gjalddeyrisjöfnuður utan efnahags	(4.184)	(7.534)	96	(7.582)	(4.132)	(3.076)	(26.412)

Hreinn gjalddeyrisjöfnuður 31. desember 2013	8.474	3.559	1.719	480	2.090	7.406	23.728
---	-------	-------	-------	-----	-------	-------	--------

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

78. Næmisgreining á gjaldeyrisáhættu

Taflan hér að neðan sýnir hvaða áhrif veiking eða styrking hvers gjaldmiðils hefur á gjaldeyrisjöfnuð bankans að því gefnu að öðrum áhættuþáttum sé haldið óbreyttum. Breytingin sem sýnd er tekur mið af því að í mesta lagi 1% líkur séu á því að áhrif breytingar verði meiri en taflan gefur til kynna á hverju 10 daga tímabili og er miðað við gengishreyfingar síðustu 365 daga. Notuð er óhagstæð hreyfing í hverjum gjaldmiðli til að meta áhrif á rekstur og eigið fé bankans.

Næmisgreining á gjaldeyrisáhættu 31. desember 2014

Gjaldmiðill (breyting)	Áhrif breytingar
EUR (1%)	(111)
USD (2%)	(83)
CHF (2%)	(9)
GBP (2%)	(58)
JPY (4%)	(12)
Aðrar (3%)	(211)
Samtals	(484)

Næmisgreining á gjaldeyrisáhættu 31. desember 2013

Gjaldmiðill (breyting)	Áhrif breytingar
EUR (6%)	(508)
USD (5%)	(178)
CHF (5%)	(24)
GBP (5%)	(86)
JPY (9%)	(188)
Aðrar (6%)	(444)
Samtals	(1.428)

Hlutafjáraháætta

79. Hlutafjáraháætta í veltubók bankans er til komin af flæðiviðskiptum og viðskiptavakt með skráð hlutabréf í Kauphöll Íslands. Mörk eru sett á heildarmarkaðsvirði bæði eignasafna og einstakra félaga í því augnamiði að draga úr hlutafjáraháættu og samþjöppunaráhættu í eignum bankans. Hlutabréf og eiginfjárgerningar í fjárfestingarbók eru annaðhvort metin á gangvirði í rekstrarreikningi eða teljast vera fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi.

80. Næmisgreining á hlutafjáraháættu

Taflan hér að neðan sýnir hvaða áhrif raunhæfar breytingar á verðmæti hlutabréfa í eigu bankans gætu haft á eigið fé hans og hreinar fjármunatekjur. Gert er ráð fyrir 20% breytingu á verði eigna í veltubók og 40% breytingu á verði eigna í fjárfestingarbók.

Næmisgreining á hlutafjáraháættu

Eignasafn	Breyting á verðmæti	Hagnaður eða (tap)			
		31.12.2014		31.12.2013	
		Hliðrun niður	Hliðrun upp	Hliðrun niður	Hliðrun upp
Veltubók	20%	(349)	349	(233)	233
Fjárfestingarbók	40%	(2.366)	2.366	(2.792)	2.792
Samtals		(2.715)	2.715	(3.025)	3.025

Afleiðusamningar

81. Bankinn notar afleiðusamninga til að verja sig gegn gjaldeyrisáhættu, vaxtaáhættu og verðbólguáhættu. Bankinn ber tiltölulega litla óbeina áhættu vegna viðskipta viðskiptavina þar sem hann hefur tekið veð vegna hugsanlegs taps. Aðrir afleiðusamningar bankans vegna tilfallandi viðskipta nema óverulegum fjárhæðum.

Verðbólguáhætta

82. Bankinn ber áhættu vegna verðbólgu þar sem virði verðtryggðra eigna er meira en virði verðtryggðra skulda. Virði þessara eigna og skulda breytist í samræmi við breytingar á vísitölu neysluverðs á hverjum tíma og allar breytingar á neysluverðsvísitölunni hafa áhrif á afkomu bankans. Hinn 31. desember 2014 var heildarvirði verðtryggðra eigna 57,5 milljörðum króna meira en heildarvirði verðtryggðra skulda (31. desember 2013: 6,4 milljörðum króna meira). Þannig leiðir 1% hækkun á vísitölunni til 575 milljóna króna nettóhækkunar á efnahagsreikningi bankans og 1% lækkun leiðir til samsvarandi lækkunar þegar aðrir áhættuþættir eru óbreyttir.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Eiginfjárstýring

83. Áhætta og eiginfjárgrunnur

Heildar eiginfjárlutfall bankans, reiknað samkvæmt lögum um fjármálafyrirtæki, var 29,6% og hlutfall eiginfjárpáttar A var 26,5% í árslok 2014.

Líkt og kveðið er á um í Basel II-reglunum hefur stjórn Íslandsbanka sett markmið um lágmarkseiginfjárlutfall fyrir bankann. Núverandi lágmark er 18% af áhættugrunni og byggist á innra mati bankans á eiginfjárpörf að teknu tilliti til ábendinga Fjármálaeftirlitsins í gegnum könnunar -og matsferli síðasta árs. Eiginfjármarkmiðinu er ætlað að styðja við viðskiptaáætlun bankans að teknu tilliti til þeirrar óvissu sem ríkir um innleiðingu Basel III-reglnanna hér á landi og annarra óvissupátta í rekstrarumhverfi bankans. Ólíkt lögbundinni 8% eiginfjárkröfu má búast við að eiginfjármarkmið bankans taki breytingum eftir því sem rekstur bankans og ytra umhverfi breytast. Fari eiginfjárlutfall bankans undir eiginfjármarkmið kallar það ekki sjálfkrafa á inngrip eftirlitsaðila en slík lækun á eiginfjárlutfalli getur hins vegar leitt til takmarkana á arðgreiðslum eða afkomutengdum greiðslum til starfsmanna.

Bankinn notar staðalaðferð til að reikna eiginfjárpörf vegna útlánaáhættu og markaðsáhættu. Eiginfjárpörf vegna rekstraráhættu er reiknuð með grundvallaraðferð.

Taflan hér að neðan sýnir eiginfjárgrunn bankans, áhættuvegnar eignir og eiginfjárlutfall þann 31. desember 2014 og 31. desember 2013.

	2014	2013
Eiginfjárpáttur A		
Hlutfé	10.000	10.000
Yfirverðsreikningur	55.000	55.000
Annað eigið fé	2.535	2.471
Óráðstafað eigið fé	116.288	98.548
Hlutdeild minnihluta	1.664	1.299
Skatteign	(521)	(1.275)
Óefnislegar eignir	(619)	(299)
Aðrir lögbundnir frádráttarliðir	-	(159)
Eiginfjárpáttur A	184.347	165.585
Eiginfjárpáttur B		
Aðrir lögbundnir frádráttarliðir	-	(160)
Vikjandi lán	21.306	21.890
Eiginfjárgrunnur samtals	205.653	187.315
Áhættugrunnur		
- Vegna útlánaáhættu	583.375	551.938
- Vegna markaðsáhættu	33.326	28.849
Markaðsáhætta, veltubók	6.594	5.105
Gjaldeyrisáhætta	26.732	23.744
- Vegna rekstraráhættu	78.401	78.970
Áhættugrunnur samtals	695.102	659.757
Eiginfjárlutföll		
Eiginfjárlutfall A	26,5%	25,1%
Eiginfjárlutfall	29,6%	28,4%

Í 86. grein laga um fjármálafyrirtæki (161/2002) er kveðið á um aðgerðir vegna ónógs eiginfjár fjármálafyrirtækis. Hafi stjórn eða framkvæmdastjórn fjármálafyrirtækis ástæðu til að ætla að eiginfjárgrunnur þess sé undir lögbundnu lágmarki ber þeim þegar í stað að tilkynna það Fjármálaeftirlitinu. Fjármálaeftirlitinu er heimilt að veita hlutaðeigandi fjármálafyrirtæki frest í allt að sex mánuði til þess að auka eiginfjárgrunn til að uppfylla lögbundið lágmark. Séu úrræði fjármálafyrirtækisins ekki fullnægjandi að mati Fjármálaeftirlitsins eða líði frestur án þess að til viðeigandi aðgerða sé gripið skal afturkalla starfsleyfi fjármálafyrirtækisins.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Rekstraráhætta

84. Bankinn styðst við skilgreiningu á rekstraráhættu í tilskipun Evrópusambandsins nr. 2006/48/EB, þar sem rekstraráhætta er skilgreind sem „hættan á tapi sem er afleiðing af ófullnægjandi innri verkferlum, misbrestri á að verkferlum sé fylgt, starfsmönnum og kerfum eða vegna ytri atburða í rekstrarumhverfi“. Bankinn skilgreinir lagalega áhættu, hlífingaráhættu og orðsporsáhættu sem hluta af rekstraráhættu.

Stjórn bankans hefur samþykkt Rekstraráhættustefnu sem gildir fyrir bankann og dótturfélög hans. Í stefnunni er umgjörð rekstraráhættustýringar í bankanum skilgreind. Umgjörðinni er lýst nánar í nokkrum undirskjölum, svo sem Stefnu um samfelldan rekstur, Öryggisstefnu og Áætlun um samskiptamál í áfallastjórnun, sem öll hafa verið samþykkt af framkvæmdastjórn bankans.

Samkvæmt Rekstraráhættustefnu ber framkvæmdastjórn ábyrgð á umgjörð um rekstraráhættu og ber Áhættueftirlit, sem er hluti af Áhættustýringu, ábyrgð á innleiðingu og framkvæmd stefnunnar innan bankans.

Bankinn notar grundvallaraðferð (e. Basic Indicator Approach) tilskipunar um eiginfjárkröfur til að reikna út lágmarks eiginfjárkröfur Stoðar 1 vegna rekstraráhættu, í samræmi við reglur FME nr. 215/2007 um eiginfjárkröfur og áhættugrunn fjármálafyrirtækja.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Reikningskilareglur

85. Grundvöllur ársreiknings

Ársreikningur samstæðunnar er gerður á grundvelli kostnaðarverðs, að undanskildum eftirfarandi eignum og skuldum sem færðar eru á gangvirði: skuldabréf og skuldageringar, hlutabréf og eiginfjárgæringar, skortstöður í skráðum skuldabréfum og afleiðusamningum.

Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi eru færð á bókfærðu virði eða gangvirði að frádregnum sölukostnaði, hvort sem lægra reynist.

86. Breytingar á framsetningu

Bankinn hefur breytt framsetningu sinni í rekstrarreikningi samstæðunnar sem hér segir:

- a) Bankinn notar ekki lengur hugtakið virðisrýrnun á áhættuflokka og setur nú fram framlag til virðisrýrnunar í tveimur flokkum, sértæku framlagi og almennu framlagi. Sértækt framlag til virðisrýrnunar nær yfir virðisrýrnun sem er metin sértækt. Almenn framlag nær yfir áætlað tap vegna virðisrýrnunar sem orðið hefur, en hefur ekki verið tilgreind á reikningstímanum fyrir flokk lána með svipaða útlánaáhættu.
- b) Bankinn hefur breytt framsetningu sinni í skýringu 65, Lán sem eru hvorki í vanskilum né virðisrýrð, þannig að bætt hefur verið við sérstökum dálki þar sem sýnd eru óflokkuð lán. Þetta eru lán án formlegs áhættumats eða með útrunnið mat sem voru áður færð í áhættuflokk níu. Sambærilegum tölum hefur verið breytt til samræmis.
- c) Bankinn hefur breytt framsetningu sinni í skýringu 70, Lausafjárahætta, þar sem bætt hefur verið við sérstökum dálki þar sem sýnt er bókfært verð fjáreigna og skuldbindinga. Sambærilegri upplýsingagjöf hefur verið breytt til samræmis.
- d) Samanburðarfjárhæðum í skýringu 75, Vaxtaáhætta í fjárfestingarbók, hefur verið breytt þannig að útlán til viðskiptavina hafa samtals hækkað úr 554.741 milljónum króna í 558.419 milljónir króna svo að heildareignir verða 748.152 milljónir króna.
- e) Samanburðarfjárhæðum í skýringu 5, Starfspættir, hefur verið breytt þannig að rekstrartekjur (gjöld) starfspáttar frá ytri viðskiptavinum hafa breyst úr 58.896 milljónum króna í 42.597 milljónir króna vegna breytingar á framsetningu Heildarafkomu samstæðunnar fyrir árið 2013 þegar virðisrýrnun og virðisbreyting útlána var ekki lengur flokkuð sem hluti af heildarrekstrartekjum.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

87. Helstu reikningsskilaaðferðir

Neðangreindum reikningsskilaaðferðum hefur verið beitt með samræmdum hætti af öllum félögum bankans á öll tímabil sem fjallað er um í þessum ársreikningi.

Hér fyrir neðan er efnisyfirlit skýringa á helstu reikningsskilaaðferðum sem fjallað er um á næstu blaðsiðum.

Efnisyfirlit	Bls.
1 Grundvöllur samstæðu	76
2 Erlendir gjaldmiðlar	78
3 Fjáreignir	78
4 Fjárskuldir	79
5 Ákvörðun um gangvirði fjáreigna og fjárskulda	80
6 Skráning og afskráning fjáreigna og fjárskulda	81
7 Jöfnun fjáreigna og fjárskulda	82
8 Afleiðusamningar	82
9 Hlutdeildarfélög	82
10 Leigusamningar	83
11 Rekstrarfjármunir	83
12 Óefnislegar eignir	83
13 Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi	84
14 Fjárhagslegar ábyrgðir	84
15 Lánsloforð	85
16 Skuldbindingar	85
17 Starfskjör	85
18 Hlutfé	85
19 Handbært fé og ígildi þess	86
20 Vaxtatekjur og vaxtagjöld	86
21 Hreinar þóknatekjur (gjöld)	86
22 Hreinar fjármunatekjur (gjöld)	87
23 Hreinn gengismunur	87
24 Rekstrarkostnaður	87
25 Virðisrýrnun ófjárhagslegra eigna	87
26 Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	88
27 Virðisrýrnun og virðisbreyting útlána	88
28 Tekjuskattur	90
29 Aflögð starfsemi	90
30 Jöfnun tekna og gjalda	90
31 Hagnaður á hlut	90
32 Starfsþættir	91
33 Upphafleg beiting nýrra reikningsskilastaðla og breytinga á reikningsskilastaðlum sem hafði áhrif á samstæðureikning bankans	91
34 Nýir reikningsskilastaðlar og breytingar á reikningsskilastaðlum sem bankinn hefur innleitt fyrir gildistöku þeirra	91
35 Nýir reikningsskilastaðlar og breytingar á reikningsskilastaðlum sem taka gildi fyrir bankann fyrir reikningsár sem hefjast 1. janúar 2015 eða síðar sem ekki hafa verið innleiddir af bankanum fyrir gildistöku þeirra	91

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

87. (framhald)

1. *Grundvöllur samstæðu*

a) *Sameining félaga*

Við sameiningu félaga er kaupaðferð (e. acquisition method) beitt við reikningsskilin á kaupdegi, þegar yfirráð flytjast til bankans, með skilgreiningu á kaupanda, því félagi sem öðlast yfirráð yfir keyptri rekstrareiningu og skráningu og mati á aðgreinanlegum eignum sem keyptar eru, yfirteknum skuldum og hlutdeild minnihluta í keyptri rekstrareiningu.

Aðgreinanlegar eignir, skuldir og óvissar skuldir hins yfirtekna félags sem uppfylla skilyrði samkvæmt IFRS 3 Sameining félaga eru færðar á gangvirði á kaupdegi nema:

- Frestaðar tekjuskattseignir eða tekjuskattsskuldbindingar eru færðar og metnar í samræmi við IAS 12 Tekjuskattur;
- Eignir og skuldbindingar sem tengjast réttindum starfsmanna eru færðar og metnar í samræmi við IAS 19 Starfskjör;
- Skuldir og eiginfjárgerningar tengdir skiptum bankans á eignarhlutatengdri greiðslu til hins yfirtekna félags eru metnir samkvæmt IFRS 2 Eignarhlutatengd greiðsla;
- Eignir sem flokkaðar eru til sölu á kaupdegi í samræmi við IFRS 5 Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi, eru metnar í samræmi við þann staðal.

Endurgjaldið sem bankinn hefur afhent er metið á gangvirði sem er reiknað sem gangvirði á kaupdegi á eignum sem bankinn hefur afhent, skuldbindingum sem bankinn hefur stofnað til við fyrrverandi eigendur keyptu rekstrareiningarinnar og eiginfjárgerningum útgefnum af bankanum, ef einhverjir eru. Kaupverðið felur ekki í sér fjárhæðir sem tengjast uppgjöri fyrri skuldbindinga. Slíkar fjárhæðir eru yfirleitt færðar í rekstrarreikning.

Þar sem það á við felur kaupverðið í sér allar eignir eða skuldir sem eru tilkomnar vegna skilyrts endurgjalds, metið á gangvirði kaupdags. Síðari breytingar á gangvirði skilyrts endurgjalds sem flokkað er sem eign eða skuld eru færðar í samræmi við viðkomandi reglur IFRS. Ekki eru færðar breytingar á gangvirði skilyrts endurgjalds sem skilgreint er sem eigið fé.

Viðskiptavild sem til verður við yfirtökuna er metin á hverju ári með tilliti til virðisrýrnunar. Allur hagnaður af kjarakaupum er tekjufærður strax í rekstri. Allur viðskiptakostnaður er færður í rekstrarreikning þegar til hans er stofnað, nema hann tengist útgáfu skulda- eða hlutabréfa. Viðskiptakostnaður, annar en sá sem tengist útgáfu skulda- eða hlutabréfa, sem bankinn stofnar til í tengslum við samruna félaga er færður í rekstrarreikning þegar til hans er stofnað.

Þar sem sameining félaga á sér stað í áföngum er sú hlutdeild sem bankinn átti fyrir í keypta félaginu endurmetin á gangvirði á kaupdegi og hagnaður og tap sem af því hlýst fært í rekstur. Fjárhæðir vegna hlutdeildar í hinu yfirtekna félagi fyrir kaupdag, sem áður hafa verið færðar í rekstur, eru endurflokkaðar, eins og um sölu hefði verið að ræða.

Ef reikningsskilum félaga fyrir sameiningu er ólokið í lok þess reikningstímabils sem sameiningin á sér stað, skráir bankinn bráðabirgðatölur fyrir þá liði sem ekki eru gerð fullnægjandi reikningsskil á. Þessar bráðabirgðafjárhæðir eru leiðréttar á matstímabilinu, eða viðbótar eignir eða skuldbindingar eru færðar, til að endurspeglar nýjar upplýsingar um staðreyndir og kringumstæður sem voru til staðar á kaupdegi og hefðu haft áhrif á fjárhæðir á þeim degi. Matstímabilið er tímabilið frá kaupdegi að þeim degi sem bankinn fær allar upplýsingar um staðreyndir og kringumstæður sem voru til staðar frá og með kaupdegi. Matstímabilið er að hámarki eitt ár.

b) *Hlutdeild minnihluta*

Hlutdeild minnihluta er sá hluti afkomu og hreinnar eignar sem bankinn á ekki, hvorki beint né óbeint.

Við hverja sameiningu félaga metur bankinn stöðu hlutdeildar minnihluta í hinu yfirtekna félagi á yfirtökudegi sem telst til núverandi eignarhalds og veitir handhöfunum hlutfallslegan skerf af hreinum eignum félagsins ef til slita kemur, annaðhvort á:

- gangvirði; eða
- hlutfallslegum eignarhlut núverandi eigenda í aðgreinanlegum hreinum eignum hins yfirtekna félags.

Allar aðrar stöður hlutdeildar minnihluta eru metnar á gangvirði á kaupdegi þeirra, nema kveðið sé á um annað mat samkvæmt IFRS.

Þegar hlutfall af eigin fé í eigu minnihluta breytist, er bókfært verð hlutdeildar meirihluta og minnihluta leiðrétt svo að það endurspeglar breytingarnar á hlutfallslegri hlutdeild þeirra í dótturfélaginu. Allur mismunur á þeirri fjárhæð sem hlutdeild minnihluta er leiðrétt með og gangvirði þess endurgjalds sem bankinn hefur afhent eða móttekið er færður beint meðal eigin fjár og tilheyrir eigendum móðurfélagsins. Engar leiðrétingar eru gerðar á viðskiptavild og ekki er færður hagnaður eða tap í rekstur.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

87. (framhald)

Bankinn sýnir hlutdeild minnihluta meðal eigin fjár í efnahagsreikningi samstæðunnar, aðskilda frá því eigin fé sem tilheyrir eigendum bankans. Hagnaður eða tap og hver liður í sérstökum eiginfjárreikningi sem tilheyrir eigendum móðurfélagsins og hlutdeild minnihluta eru sýnd sérstaklega í yfirliti um heildarafkomu samstæðunnar jafnvel þó að það valdi því að hlutdeild minnihluta sýni tap. Það hlutfall sem móðurfélaginu og hlutdeild minnihlutans er úthlutað ákvarðast á grundvelli hlutdeildar núverandi eignarhalds.

c) Dótturfélög

Dótturfélög eru félög þar sem bankinn fer með yfirráð. Yfirráð eru fyrir hendi þegar bankinn hefur áhættu af eða rétt til breytilegrar arðsemi af aðkomu sinni að hlutdeildarfélaginu með yfirráðum sínum yfir hlutdeildarfélaginu. Yfirráð eru alla jafna fyrir hendi þegar bankinn fer beint eða óbeint með meira en 50% atkvæðisréttar í dótturfélaginu eða hefur á annan hátt veruleg áhrif á fjárhags- og rekstrarlegar ákvarðanir. Hægt er að hafa áhrif á rekstrarstefnu með samningum um starfsemi fyrirtækisins.

Bankinn endurmetur hvort hann hafi yfirráð ef breytingar verða á einum eða fleiri þáttum yfirráðanna. Meðal þeirra eru aðstæður þar sem veðréttindi sem bankinn hefur, t.d. þau sem stafa af tengslum vegna útlána, verða efnisleg og leiða til þess að bankinn öðlast vald yfir hlutdeildarfélagi.

Við mat á því hvort fjárfestir hefur yfirráð yfir hlutdeildarfélagi ákvarðar fjárfestir með rétt til ákvarðanatöku hvort hann gegnir hlutverki umbjóðanda eða fulltrúa annarra aðila. Fjölmargir þættir, svo sem laun þess sem tekur ákvarðanir, koma til álita við gerð þessa mats.

Dótturfélög sem bankinn eignast eingöngu í því augnamiði að selja aftur, oft gegnum endurskipulagningu eða endurnýjað eignarhald í kjölfar gjaldþrots viðskiptavinar þegar bankinn væntir þess að bókfært verð þeirra verði endurheimt að mestu leyti gegnum sölu, eru flokkuð sem Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi og metin samkvæmt IFRS 5 (sjá skýringu 87.13).

Breytingar á eignarhlutdeild bankans í dótturfélagi sem leiða ekki til þess að bankinn missir yfirráð yfir dótturfélaginu eru færðar sem viðskipti með hlutafé, þ.e. viðskipti við eigendur í hlutverki sínu sem eigendur.

d) Yfirráðum lýkur

Þegar bankinn hefur skuldbundið sig við söluáætlun sem felur í sér að yfirráðum ljúki yfir dótturfélagi og skilyrðum fyrir flokkuninni til sölu er fullnægt (sjá skýringu 87.13), eru allar eignir og skuldir þess dótturfélags flokkaðar til sölu í ársreikningi bankans. Þetta er án tillits til þess hvort bankinn muni halda eftir hlutdeild í dótturfélaginu eftir sölu.

Þegar bankinn missir yfirráð yfir dótturfélagi, færir hann eignir og skuldir félagsins út úr samstæðureikningi sem og eign minnihluta og aðrar stöður innan eigin fjár sem tengjast dótturfélaginu. Mismunur sem myndast við þessar færslur færir í rekstrarreikning undir liðinn Hreinar fjármunatekjur (gjöld). Ef bankinn heldur eftir hlut í félaginu er sá hlutur endurmetinn á gangvirði á þeim degi sem bankinn missir yfirráð. Þessi áframhaldandi eignarhlutdeild er síðan færð sem fjárfesting í hlutdeildarfélagum eða í samræmi við reikningsskilareglur bankans um fjármálagerninga, eftir því hve bankinn hefur áfram mikil ítök.

Þegar sala dótturfélaga samræmist skilgreiningunni á aflagðri starfsemi (sjá skýringu 87.29), setur bankinn hagnaðinn eða tapið af söluinni fram í rekstrarreikningi undir liðnum Hagnaður (tap) af aflagðri starfsemi, að frádrögnum tekjuskatti.

e) Færslur sem felldar eru niður við sameiningu

Reikningsskil dótturfélaga eru færð í ársreikning bankans frá þeim degi sem yfirráð hefjast þar til yfirráðum lýkur.

Við gerð ársreiknings samstæðunnar eru reikningsskil dótturfélaganna sameinuð reikningsskilum móðurfélagsins, lið fyrir lið, þar sem lagðar eru saman sams konar eignir, skuldir, eigið fé, tekjur og gjöld, og beitt við það aðferðum samstæðureikningsskila. Viðskiptastöður innan samstæðu og allar óinnleystar tekjur og gjöld vegna viðskiptafærslna innan samstæðu eru felldar út, nema hagnaður eða tap af gjaldeyrisviðskiptum. Óinnleyst tap er fellt niður á sama hátt og óinnleystur hagnaður, en aðeins að því marki að ekki séu neinar vísbendingar um virðisrýrnun.

Ef dótturfélag beitir öðrum reikningsskilaaðferðum en þeim sem beitt er í ársreikningi bankans fyrir sambærileg viðskipti og í öðrum tilvikum við svipaðar aðstæður, gerir bankinn viðeigandi leiðréttingar á reikningsskilum þess félags við gerð ársreiknings bankans.

Þegar tekin eru með í samstæðureikningsskil dótturfélög sem eingöngu eru yfirtekin með það fyrir augum að verða seld síðar, er beitt kaupaðferð í reikningsskilum (sjá skýringu 87.1(c)).

f) Stýring sjóða

Bankinn stýrir og annast eignir og verðbréf í verðbréfasjóðum fyrir hönd fjárfesta. Reikningsskil þessara félaga eru ekki færð í samstæðureikningsskilum nema þegar bankinn hefur yfirráð yfir félaginu.

Þegar metið er hvort taka skuli verðbréfasjóð með í samstæðureikningsskilum, leggur bankinn mat á allar staðreyndir og kringumstæður, þar á meðal tilgang hans og fyrirkomulag, til að ákvarða hvort bankinn, sem sjóðsstjóri, gegni hlutverki fulltrúa eða umbjóðanda. Bankinn telst vera umbjóðandi þegar bankinn gegnir hlutverki sjóðsstjóra og ekki er hægt að víkja honum án ástæðu, hefur breytilega arðsemi af umtalsverðu eignarhaldi og getur haft áhrif á tekjur sjóðanna með því að beita áhrifum sínum. Eignarhald þar sem allar tekjur tilheyra viðskiptavinum er ekki álitð bera áhættu af breytilegri arðsemi.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

87. (framhald)

2. Erlendir gjaldmiðlar

Gjaldeyriviðskipti

Liðir sem meðtaldir eru í reikningsskilum hvers félags í eigu bankans eru metnir í starfrækslugjaldmiðli viðkomandi félags. Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð í starfrækslugjaldmiðla á gengi þess dags sem viðskiptin eiga sér stað. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum við dagsetningu efnahagsreiknings eru umreiknaðar yfir í starfrækslugjaldmiðla á gengi þess dags. Gengismunur af peningalegum eignum er mismunurinn á afskrifuðu kostnaðarverði í starfrækslugjaldmiðlinum í ársbyrjun, að teknu tilliti til virkra vaxta og greiðslna á árinu og afskrifuðu kostnaðarverði í erlendum gjaldeyri sem er umreiknað á gengi í árslok.

Ófjárhagslegar eignir og skuldir sem eru metnar samkvæmt upphaflegu kostnaðarverði í erlendum gjaldmiðli eru umreiknaðar með því að nota gengi viðskiptadags. Ófjárhagslegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum sem eru metnar á gangvirði eru umreiknaðar í starfrækslugjaldmiðil á stundargengi þess dags sem gangvirðið var ákvarðað.

Gengismunur sem verður til vegna umreiknings er færður í rekstrarreikning (sjá skýringu 87.23).

3. Fjáreignir

Til að meta fjáreignir sínar aðgreinir bankinn þær við upphaflega skráningu í eftirfarandi flokka (sjá einnig skýringu 8):

- útlán; eða
- fjáreignir sem tilgreindar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning; annaðhvort sem
 - fjáreignir til sölu; eða
 - fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

a) Útlán

Útlán eru fjáreignir, aðrar en afleiður, með föstum eða skilgreindum gjalddögum sem ekki eru skráðar á virkum markaði og sem bankinn hefur ekki áform um að selja strax eða í náninni framtíð, aðrar en þær sem bankinn færir í upphaflegri skráningu sem fjáreign á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Útlán eru lán sem bankinn veitir viðskiptavinum, þátttaka í lánum frá öðrum lánveitendum og yfirtekin lán vegna fjármögnunarleigu (sjá skýringu 87.10 (b)).

Þegar bankinn kaupir fjáreign og gerir um leið samning um að endurselja eignina (eða efnislega sams konar eign) á föstu verðlagi á tilteknum degi í framtíðinni (bakfærð endurhverf viðskipti), er ráðstöfunin færð sem lán eða krafa og hin undirliggjandi eign er ekki færð í reikningsskilum bankans.

Útlán eru skráð þegar fjármunir eru greiddir út til lántakenda. Útlán eru metin á gangvirði við upphaflega skráningu að viðbættum beinum viðskiptakostnaði. Þau eru síðan metin á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta. Afskrifað kostnaðarverð er reiknað með því að taka tillit til þeirrar fjárhæðar sem lánin eru metin á við upphaflega skráningu að frádregnum afborgunum af höfuðstól, að viðbættri eða frádreginni uppsafnaðri afskrift með aðferð virkra vaxta alls mismunar á upphaflegu fjárhæðinni og innlausnarvirðinu (svo sem vegna afsláttar eða álags við kaupin, þóknana og kostnaðar sem samofin eru virkum vöxtum) og að frádregnu framlagi vegna virðisrýrnunar (sjá skýringu 87.27). Bókfært verð útlána í efnahagsreikningi inniheldur áfallna vexti.

Hagnaður og tap af útlánum er fært í rekstrarreikning undir liðnum Vaxtatekjur þegar útlán eru afskráð og undir liðnum Hreinn gengismunur þegar útlán eru endurmetin vegna gengismunar. Tap sem hlýst af virðisrýrnun er fært í rekstrarreikning undir Virðisrýrnun og virðisbreyting útlána.

Hátt hlutfall núverandi lána bankans var keypt með miklum afslætti. Útlánatap sem þegar hafði átt sér stað endurspegladist í kaupverðinu og var hluti af væntu framtíðargreiðslufæði við útreikning virkra vaxta lána. Lán eru skilgreind sem keypt með miklum afslætti þegar gangvirði á kaupdegi er talsvert lægra en eftirstöðvar lánsins samkvæmt skilmálum lánasamningsins. Mismunurinn er útskýrður með alvarlegum fjárhagsvanda skuldarans sem lýsir sér í herra útlánaálagi við mat á gangvirði lánsins, en ekki vegna breytinga á viðskiptaamhverfi eftir að skilyrði lánasamningsins voru samþykkt, þ.e. markaðsvöxtum.

Afsláttur sem varð til við upphaflega skráningu á hinum yfirteknu lánum og stafar af mismuninum á markaðsvöxtum og nafnvöxtum lánanna er afskrifaður á væntum líftíma fjármálagerningsins. Skemmra tímabil er þó notað ef það er tímabilið sem afslátturinn nær til.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

87. (framhald)

b) Fjáreignir færðar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

Bankinn flokkar ákveðnar fjáreignir á gangverði við upphaflega skráningu í gegnum rekstrarreikning þegar slíkt gefur nákvæmari upplýsingar vegna þess að:

- Það eyðir eða minnkar verulega ósamræmi í mati eða skráningu sem annars myndi eiga sér stað við mat fjáreigna eða við skráningu hagnaðar og taps af þeim með ólíkum hætti; eða
- Fjáreignir og afkoma þeirra er metin á gangvirðisgrundvelli, í samræmi við áhættustýringu bankans eða fjárfestingarstefnu, og upplýsingar eru veittar á þeim grundvelli til lykilstjórnenda bankans; eða
- Fjáreignir innihalda innbyggða afleiðu sem hefur veruleg áhrif á sjóðstreymi.

Fjáreignir sem flokkaðar eru samkvæmt ofangreindum skilyrðum eru:

- Lán með föstum vöxtum sem gefin eru út af bankanum þar sem föstum vöxtum hefur verið breytt í breytilega vexti með vaxtaskiptasamningi.
- Skulda- og eiginfjárgæringar sem metnir eru og stýrt er af bankanum með það í huga að hagnast á heildarávöxtun þeirra og sem metnir eru á grundvelli gangvirðis.

Fjáreignir sem bankinn tilgreinir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eru upphaflega skráðar og síðan metnar á gangvirði í efnahagsreikningi en viðskiptakostnaður færður beint í rekstrarreikning. Breytingar á gangvirði eru færðar í rekstrarreikning undir Hreinar fjármunatekjur (gjöld), að undanskildum áföllnum vöxtum, sem færðir eru undir Vaxtatekjur.

c) Veltufjáreignir

Veltufjáreignir eru fjáreignir sem aðallega eru keyptar til að selja eða til endurkaupa í náinni framtíð, eða til að eiga sem hluta af eignasafni sem stýrt er í þeim tilgangi að hagnast á skammtímaverðbreytingum eða til stöðutöku. Veltufjáreignir samanstanda af skuldabréfum, hlutabréfum og afleiðusamningum með jákvætt gangvirði, sem ekki eru áhættuvarnargæringar.

Veltufjáreignir eru upphaflega skráðar og síðan metnar á gangvirði í efnahagsreikningi en viðskiptakostnaður færður beint í rekstrarreikning. Breytingar á gangvirði eru færðar í rekstrarreikning undir Hreinar fjármunatekjur (gjöld), að undanskildum áföllnum vöxtum, sem færðir eru undir Vaxtatekjur.

4. Fjárskuldir

Að undanskildum fjárhagslegum ábyrgðum (sjá skýringu 87.14) og lánsloforðum (sjá skýringu 87.15), flokkar bankinn fjárskuldir sínar í eftirfarandi flokka til að meta þær (sjá einnig skýringu 8):

- Veltufjárskuldir; eða
- Fjárskuldir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði.

Bankinn færir ekki fjárskuldir sem skráðar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

a) Veltufjárskuldir

Veltufjárskuldir eru fjárskuldir sem aðallega er stofnað til í þeim tilgangi að hagnast á skammtímaverðbreytingum eða þóknunum vegna miðlunar. Veltufjárskuldir eru skortstöður í eiginfjár- og skuldabréfagæringum og afleiðusamningum á neikvæðu gangvirði sem ekki eru flokkaðar sem fjárhagslegar ábyrgðir og eru ekki áhættuvarnargæringar.

Veltufjárskuldir eru upphaflega skráðar á gangvirði í efnahagsreikningi og viðskiptakostnaður færður beint í rekstrarreikning. Veltufjárskuldir eru síðan metnar á gangvirði og eru gangvirðisbreytingar færðar í rekstrarreikning undir liðnum Hreinar fjármunatekjur (gjöld) að undanskildum áföllnum vöxtum sem færðir eru undir liðnum Vaxtaqjöld.

b) Fjárskuldir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði.

Fjárskuldir sem metnar eru á afskrifuðu kostnaðarverði eru fjárskuldir sem ekki eru afleiður og bankinn flokkar ekki sem veltufjárskuldir. Fjárskuldir sem metnar eru á afskrifuðu kostnaðarverði samanstanda af innstæðum, lántökum og vijkandi lánunum.

Fjárskuldir sem metnar eru á afskrifuðu kostnaðarverði eru upphaflega skráðar á gangvirði að frádregnum áföllnum viðskiptakostnaði og síðan á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta. Afskrifað kostnaðarverð er reiknað með því að taka tillit til fjárhæðarinnar sem fjárskuldarnar eru metnar á við upphaflega skráningu að frádregnum afborgunum af höfuðstól, að viðbætti eða frádreginni uppsafnaðri afskrift með aðferð virkra vaxta á öllum mismun milli upphaflegrar fjárhæðar og innlausnarfjárhæðarinnar (svo sem vegna afsláttar eða álags við útgáfu, þóknana og kostnaðar sem samofin eru aðferð virkra vaxta). Áfallnir vextir eru hluti af bókfærðu virði fjárskuldanna í efnahagsreikningi.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

87. (framhald)

5. *Mat á gangvirði*

Nokkrar af reikningsskilaaðferðum og skýringum bankans krefjast gangvirðismats vegna mælinga og/eða skýringa. Gangvirði er það verð sem fengist fyrir að selja eign eða greitt væri fyrir að flytja skuldbindingu í skipulegum viðskiptum á milli þátttakenda á markaði á reikningsskiladegi (þ.e. söluverð).

Bankinn metur gangvirði fjáreigna og fjárskuldbindinga út frá tilboðsverði á virkum markaði þegar það er aðgengilegt. Markaður er talinn virkur ef tilboðsverð er aðgengilegt og tiltækt reglulega og ef þetta verð endurspeglar raunveruleg og regluleg viðskipti. Gangvirði byggist á nýjasta tiltæka markaðsvirði á uppgjörsdegi. Bankinn ákvarðar gangvirði allra annarra fjármálagerninga með verðmatsaðferðum.

Ef ekki er til virkur markaður fyrir fjármálagerning ákvarðar bankinn gangvirði með verðmatsaðferð. Markmið með notkun verðmatsaðferðar er að leiða fram gangvirði sem endurspeglar best söluverð eignar eða greiðslu við yfirfærslu skuldar í venjulegum viðskiptum á milli tveggja markaðsaðila á verðmatsdegi. Verðmatsaðferðir taka til allra þátta sem þátttakendur á markaði myndu líta til við ákvörðun verðs og eru í samræmi við viðteknar aðferðir við verðlagningu fjármálagerninga. Gangvirði endurspeglar útlánaáhættu fjármálagerningsins og felur í sér leiðréttingar sem taka tillit til útlánaáhættu bankans og mótaðilans þegar við á. Bankinn fínstillir og prófar reglubundið verðmatsaðferðina með því að styðjast við verð í nýlegum, þekktum markaðsviðskiptum með sama fjármálagerning, án breytinga eða leiðréttinga, eða á grundvelli annarra tiltækra og þekktra markaðsgagna.

Allar gnótt- og skortstöður eru metnar á síðasta lokaverði eins og það var skráð á viðkomandi verðbréfamarkaði. Áreiðanlegustu gögnin um gangvirði fjármálagerninga við upphaflegt mat er kaupverðið, nema gangvirði gerningsins sé stutt samanburði við önnur þekkt og nýleg markaðsviðskipti með sama gerning (þ.e. án breytinga eða leiðréttinga) eða byggt á verðmatsaðferðum þar sem breytur innihalda einungis gögn frá þekktum mörkuðum. Þegar slík gögn eru fyrirliggjandi skráir bankinn mismuninn á viðskiptaverði og gangvirði í rekstrarreikning undir liðnum Hreinar fjármunatekjur (gjöld) við upphaflega skráningu fjármálagerningsins. Í þeim tilfellum þar sem notuð eru gögn sem ekki eru frá greinanlegum mörkuðum er mismunurinn á viðskiptaverðinu og virðinu samkvæmt verðmatsaðferðinni, ef einhver er, skráður í rekstrarreikning undir liðnum Hreinar fjármunatekjur (gjöld), eftir því hvaða staðreyndir og aðstæður eiga við um viðskiptin hverju sinni og eigi síðar en þegar gögnin verða þekkt eða þegar fjármálagerningurinn er innlestur, fluttur eða seldur.

a) *Virðislíkön*

Bankinn mælir gangvirði með því að nota þrepaskiptingu gangvirðis sem endurspeglar þær forsendur sem notaðar eru við mælingarnar. Nánar er fjallað um þrepaskiptingu gangvirðis í skýringu 9.

Meðal verðmatsaðferða eru núvirðis- og fjárstreymislíkön, samanburður við svipaða fjármálagerninga þar sem þekkt verð á markaði er fyrir hendi, Black-Scholes-verðlagningarlíkön og önnur virðislíkön. Forsendur sem eru meðal annars notaðar í verðmatsaðferðum eru áhættulausir vextir og viðmiðunarvextir, áhættuálag og aðrir þættir sem eru notaðir til að meta afvöxtunarstuðla, verð skuldabréfa og gengi hlutabréfa, gengi erlendra gjaldmiðla, ásamt flökti á verði og fylgni þess.

Bankinn notar almennt viðurkennd virðislíkön til að ákvarða gangvirði algengra og einfaldari fjármálagerninga, svo sem vaxtaskipta- og gjaldmiðlaskiptasamninga þar sem aðeins eru notuð þekkt markaðsgögn og þar sem lítil þörf er á úrskurði og mati af hálfu stjórnenda. Þekkt verð eða forsendur líkana eru yfirleitt tiltæk á markaðnum fyrir skráð skulda- og hlutabréf, afleiður sem verslað er með á verðbréfamarkaði og einfaldar afleiður utan verðbréfamarkaðar svo sem vaxtaskiptasamninga. Ef þekkt verð eða forsendur líkana eru tiltæk dregur úr þörfinni á mati stjórnenda og það dregur einnig úr óvissunni sem tengist ákvörðun gangvirðis. Mismunandi er eftir afurðum og mörkuðum hvort þekkt verð eða forsendur líkana séu tiltæk og það er háð breytingum sem stafa af sérstökum atvikum og almennum aðstæðum á fjármálamörkuðunum.

Fyrir flóknari fjármálagerninga notar bankinn eigin líkön sem venjulega eru þróuð út frá viðurkenndum virðislíkönum. Það kann að vera að sumar eða allar forsendur þessara líkana séu ekki þekkt markaðsgögn, en í þeim tilfellum eru forsendur fengnar út frá markaðsverði eða gengi, eða áætluð á grundvelli forsendna. Virðið sem fæst úr líkani eða með öðrum verðmatsaðferðum er leiðrétt svo að þar sé tekið tillit til fjölmargra þátta, eftir því sem við á, vegna þess að verðmatsaðferðir geta ekki með fullnægjandi hætti endurspeglad alla þá þætti sem þátttakendur á markaði taka með í reikninginn þegar þeir stofna til viðskipta. Leiðréttingar á virði eru skráðar með þeim hætti að með þeim sé gert ráð fyrir áhættu í líkaninu, mun á kaup- og sölutilboðum, lausafjárahættu sem og öðrum þáttum, að því marki sem bankinn telur að þriðji aðili á markaðnum myndi taka tillit til þeirra við verðmat í viðskiptunum. Stjórnendur telja að þessi leiðrétting á mati sé nauðsynleg og viðeigandi til þess að fjármálagerningar séu réttilega fram settir á gangvirði í efnahagsreikningi.

Yfirleitt er þörf á mati stjórnenda við val á viðeigandi virðislíkönum, ákvörðun um áætlað sjóðstreymi þess fjármálagernings sem metin er, ákvörðun um líkur á greiðslufalli gagnaðila og fyrirframgreiðslum og val á viðeigandi afvöxtunarstuðlum.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

87. (framhald)

Mat gangvirðis sem fæst úr líkönum er leiðrétt fyrir öðrum þáttum, svo sem lausafjárahættu eða óvissu í líkönum, að því marki sem bankinn telur að þriðji aðili á markaðnum myndi taka tillit til þeirra við verðmat í viðskiptunum. Gangvirði endurspeglar útlánaáhættu fjármálagerningsins og felur í sér leiðréttingar til að taka tillit til útlánaáhættu bankans og gagnaðilans þar sem við á. Við mat á afleiðum sem kynnu að breyta flokkun frá því að vera eign til þess að vera fjárskuldbinding eða öfugt svo sem vaxtaskiptasamningum, er í gangvirðinu tekið tillit til bæði leiðréttingar á útlánvirði (e. credit valuation adjustment (CVA)) og leiðréttingar á innlánvirði (e. debit valuation adjustment (DVA)) þegar þátttakendur á markaði hafa hliðsjón af þessu við verðlagningu afleiðnanna.

Forsendur og tölugildi líkana eru fínstillt með hliðsjón af sögulegum gögnum og útgefnum spám og, þar sem hægt er, núverandi eða nýlegum þekktum viðskiptum með mismunandi fjármálagerninga og með hliðsjón af tilboðum miðlara. Þetta fínstillingarferli er í eðli sínu huglægt og leiðir af sér margvíslegar hugsanlegar forsendur og mismunandi áætlanir á gangvirði. Stjórnendur þurfa því að skera úr um hvað helst eigi við.

b) Umgjörð um framkvæmd verðmats

Bankinn hefur skipulagt umgjörð eftirlits með tilliti til mælingar á gangvirði. Þessi umgjörð felur í sér markaðsáhættudeild bankans sem er óháð stjórnendum framlínudeilda og gefur skýrslu til áhættustjóra og sem ber heildarábyrgð á því að sannprófa á sjálfstæðan hátt niðurstöður viðskipta- og fjárfestingarstarfsemi og allar mikilvægar mælingar á gangvirði. Sérstakt eftirlit felur meðal annars í sér mat á líkönum og skoðun mikilvægra óþekktra forsendna. Lokaákvörðunin um gildi matsins er í höndum fjárfestingarráðs bankans.

6. Skráning og afskráning fjáreigna og fjárskulda

Kaup og sala fjáreigna er skráð á þeim degi sem viðskiptin fara fram, þ.e. skráning fer fram á þeim degi sem bankinn skuldbindur sig til að kaupa eða selja eign, að undanskildum lánnum, sem eru skráð þann dag sem handbært fé er greitt út til lántakenda. Keyptar fjáreignir eru skráðar á viðskiptadegi þegar tekið er við fjáreign og fjárskuldir eru greiddar. Við sölu fjáreigna afskráir bankinn eignina á viðskiptadegi, skráir allan hagnað og tap af sölu og skráir viðskiptakröfu kaupandans.

Bankinn skráir veltufjárskuldir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning á viðskiptadegi, þ.e. á þeim degi þegar bankinn verður samningsaðili fjármálagernings. Bankinn skráir fjárskuldir sem metnar eru á afskrifuðu kostnaðarverði á þeim degi sem til þeirra var stofnað. Bankinn afskráir fjárskuld þegar samningsbundnar skuldbindingar hennar eru uppfylltar, þær felldar niður eða þeim lýkur.

Bankinn afskráir fjáreignir við eftirfarandi aðstæður:

- Þegar samningsbundnu sjóðstreymi af fjáreignunum lýkur, eða
- Þegar bankinn flytur réttindin til að taka við samningsbundnu sjóðstreymi af fjáreignunum í viðskiptum þar sem:
 - Bankinn flytur alla áhættu og allan ávinning af eignarhaldi á fjáreignunum, eða
 - Bankinn flytur hvorki né á áfram efnislega alla áhættu og allan ávinning af eignarhaldi á fjáreignunum og hann heldur ekki yfirráðum yfir fjáreignunum.

Sérhver hlutur í fluttum fjáreignum sem uppfyllir skilyrði fyrir afskráningu og bankinn býr til eða heldur eftir er skráður sem aðgreind eign eða skuld. Við afskráningu fjáreignar er mismunurinn milli bókfærðs verðs eignarinnar (eða þess bókfærða verðs sem er ráðstafað til þess hluta hinnar fluttu eignar), og samtölu (i) móttækis endurgjalds (þar á meðal sérhver ný eign sem fengist hefur að frádreginni sérhverri nýrri skuld sem stofnað er til) og (ii) alls uppsafnaðs hagnaðar eða taps sem hafði verið skráð í aðra heildarafkomu, skráður í rekstrarreikning.

Bankinn á viðskipti þar sem hann yfirfærir eignir sem skráðar eru í efnahagsreikningi, en heldur eftir annaðhvort allri áhættu og ávinningi eignanna sem yfirfærðar eru, eða hluta þeirra. Ef öllum eða verulegum hluta áhættu og ávinnings er haldið eftir, er yfirfærð eign ekki afskráð í efnahagsreikningi. Flutningurigna þar sem haldið er eftir öllum eða verulegum hluta allrar áhættu og ávinnings felur meðal annars í sér endurhverf viðskipti og verðbréfalán.

Bankinn afskráir ekki af efnahagsreikningi verðbréf sem bankinn selur samkvæmt endurkaupasamningi á tilgreindum degi í framtíðinni (endurhverf viðskipti) á föstu verði eða á söluverði auk ágóða lánveitanda. Bankinn skráir móttekið fé sem skuldbindingu í efnahagsreikningi. Mismunurinn á sölu- og kaupverði er færður sem vaxtakostnaður á líftíma samnings með aðferð virkra vaxta.

Verðbréfalán og lánviðskipti eru venjulega tryggð með verðbréfum eða handbæru fé. Flutningur verðbréfa til mótaðila er eingöngu tilgreindur í efnahagsreikningi ef áhætta og ágóði vegna eignar eru líka flutt. Útgreitt lausafé eða lausafé móttekið sem veð er skráð sem eign eða skuld.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

87. (framhald)

Í viðskiptum þar sem bankinn heldur yfirráðum yfir eigninni en hvorki heldur eftir né flytur efnislega alla áhættu og allan ávinning af eignarhaldi, heldur bankinn áfram að færa eignina í samræmi við áframhaldandi þátttöku sína, að teknu tilliti til þess að hve miklu leyti hann er óvarinn fyrir breytingum á verðmæti fluttu eignarinnar.

Verulegar breytingar á skilmálum fyrirbyggjandi fjáreigna eða skipti á þeim fyrir nýjar með verulega breyttum skilmálum leiða til þess að bankinn afskráir upphaflegu fjáreignirnar og skráir nýjar fjáreignir á gangvirði. Sjá einnig skýringu 87.27(a) með tilliti til skuldbreyttra lána.

7. *Jöfnun fjáreigna og fjárskulda*

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og nettófjárhæðin sýnd í efnahagsreikningi ef, og aðeins ef, bankinn hefur lagalegan rétt til jöfnunar fjárhæðanna og hann áformar annaðhvort að gera upp á nettógrunni eða innleysa eignina og gera skuldbindinguna upp samtímis.

8. *Afleiðusamningar*

Afleiður sem bankinn notar í viðskiptum geta verið í formi sjálfstæðra samninga eða innbyggðar í aðra samninga. Í þeim tilfellum metur bankinn hvort nauðsynlegt sé að aðgreina innbyggðu afleiðurnar og færa þær eins og þær væru sjálfstæðir samningar. Sú væri raunin ef fjárhagslegir eiginleikar og áhætta innbyggðu afleiðnanna eru ekki nátengd fjárhagslegum eiginleikum og áhættu samninganna sem afleiðurnar eru hluti af; sjálfstæðir samningar með sömu skilmála og innbyggðu afleiðurnar myndu falla undir skilgreininguna á afleiðu í reikningshaldi og bankinn flokkar hvorki sameinuðu samningana sem veltufjáreignir eða veltufjárskuldir né skráir þá á gangvirði í rekstrarreikning.

Afleiður sem ekki eru flokkaðar sem eiginfjárgæringar bankans eru flokkaðar sem fjáreignir eða fjárskuldir, metnar á gangvirði og skráðar í efnahagsreikning sem eignir eða skuldir, eftir því hvort gangvirði þeirra á uppgjorsdegi er jákvætt (eignir) eða neikvætt (skuldir). Þegar bankinn þarf að aðgreina innbyggðu afleiðurnar og færa þær eins og þær væru sjálfstæðir samningar, færir bankinn gangvirði innbyggðu afleiðnanna í sama lið í efnahagsreikningi og þá samninga sem þeir eru hluti af.

Bankinn beitti ekki áhættuvarnarreikningsskilum árið 2014, né á samanburðarárinu. Í samræmi við það færði bankinn allar afleiðufjáreignir og afleiðuskuldir sínar sem veltufjáreignir eða veltufjárskuldir í samræmi við skýringar 87.3(b) og 87.4(a).

9. *Hlutdeildarfélög*

Hlutdeildarfélög eru félög þar sem bankinn hefur veruleg áhrif á fjárhags- og rekstrarlegar ákvarðanir félaganna, án þess að hafa yfirráð eða sameiginleg yfirráð yfir ákvörðunum þeirra. Veruleg áhrif eru venjulega til staðar þegar bankinn hefur yfir að ráða á bilinu 20% til 50% atkvæða, þar með talinn mögulegan atkvæðisrétt ef hann er til staðar.

Fjárfesting í hlutdeildarfélögum er bókfærð með hlutdeildaraðferð og er í upphafi færð á kostnaðarverði. Viðskiptavild sem verður til við kaupin, að frádregnu hugsanlegu virðisrýrnunartapi, er innifalin í fjárfestingunni. Bókfært virði fjárfestingarinnar er leiðrétt fyrir breytingum sem verða á eignarhlut bankans í hreinum eignum hlutdeildarfélagsins og virðisrýrnun, ef einhver er (sjá skýringu 87.27(b)). Þar af leiðandi er hlutur bankans í heildarhagnaði og heildartapi hlutdeildarfélaga, frá þeim degi sem veruleg áhrif hans hefjast fram að þeim degi sem verulegum áhrifum lýkur, hluti af samstæðureikningi bankans. Verði hlutdeild bankans í tapi hlutdeildarfélags hærrí en eignarhlutur hans, er bókfært virði þess hlutdeildarfélags lækkað niður í núll og frekara tap er ekki skráð nema að því marki að lagalegar eða afleiddar skuldbindingar hafi fallið á bankann, eða greiðslur hafi verið inntar af hendi fyrir hönd hlutdeildarfélagsins. Ef hlutdeildarfélag skilar í kjölfarið hagnaði færir bankinn hlutdeild sína í hagnaði þegar hlutdeild hans í hagnaði er orðin jöfn hlutdeild hans í óuppgerðu tapi.

Í hvert sinn sem koma fram hlutlægar vísbendingar um að virði fjárfestingar í tengdum félögum kunni að hafa rýrnað, er allt bókfært virði fjárfestingarinnar metið með tilliti til virðisrýrnunar með því að bera endurheimtanlegt virði hennar saman við bókfært virði hennar, viðskiptavild sem tekin er með í bókfært virði fjárfestingar í tengdu félagi er ekki færð sérstaklega og er því ekki metin með tilliti til virðisrýrnunar samkvæmt kröfum um mat á virðisrýrnun viðskiptavildar.

Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum sem eru flokkaðar til sölu eru ekki færðar með því að nota hlutdeildaraðferð heldur í samræmi við reikningskilaaðferðirnar sem greint er frá í skýringu 87.13.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

87. (framhald)

10. Leigusamningar

Bankinn flokkar leigusamninga eftir efni þeirra og því að hve miklu leyti áhætta og ávinningur sem tengist eignarhaldi eignanna færast yfir til leigutakans. Leigusamningar eru skilgreindir sem rekstrarleiga þegar áhætta og ávinningur sem fylgja eignarhaldinu færast ekki efnislega frá leigusala til leigutaka. Leigusamningar eru skilgreindir sem fjármögnunarleiga þegar áhætta og ávinningur sem fylgja eignarhaldinu færast efnislega frá leigusala til leigutaka.

a) Bankinn sem leigutaki

Leigugreiðslur samkvæmt rekstrarleigusamningum þar sem bankinn er leigutaki eru gjaldfærðar línulega á samningstímanum.

b) Bankinn sem leigusali

Þar sem bankinn er leigusali í fjármögnunarleigu, færir bankinn fjármögnunarleigukröfu sem jafngildir hreinni fjárfestingu í leigunni undir liðinn Lán til viðskiptavina í efnahagsreikningi. Bankinn beitir reikningsskilaaðferðum sínum um afskráningu og virðisrýrnun lána einnig á fjármögnunarleigukröfur sínar. Bankinn færir fjármagnstekjur af fjármögnunarleigu í rekstrarreikningi undir liðinn Vaxtatekjur á leigutímanum til að fá fram samfellda arðsemi hinnar hreinu fjárfestingar í leigunni á tímabilinu.

Þegar bankinn er leigusali í samningum sem teljast vera lögformlegir eignaleigusamningar en eru efnislega lánasamningar flokkar bankinn þá sem útlán.

11. Rekstrarfjármunir

a) Skráning og mat

Varanlegir rekstrarfjármunir eru metnir á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun.

Þegar hlutar rekstrarfjármuna hafa mismunandi nýtingartíma eru þeir færðir hver í sínu lagi eins og um aðgreinda rekstrarfjármuni væri að ræða.

b) Kostnaður sem fellur til síðar

Kostnaður sem fellur til vegna endurnýjunar rekstrarfjármuna er eignfærður ef líklegt er að efnahagslegur ávinningur muni renna til bankans og hægt er að meta kostnaðinn með áreiðanlegum hætti. Ákvörðun um að leggja við bókfært virði eignar kostnað sem síðar fellur til er byggð á því hvort viðkomandi rekstrarfjármunur, allur eða að hluta, hefur verið endurnýjaður eða ekki, eða hvort eðli kostnaðarins þýðir að hann sé nýr rekstrarfjármunur. Allur annar kostnaður er færður í rekstur sem gjöld eftir því sem til hans stofnast.

c) Afskriftir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru afskrifaðir frá þeim degi sem þeir eru tiltækir til notkunar, að undanskildu landi sem er ekki afskrifað. Hver hluti hins afskrifaða þáttar varanlegra rekstrarfjármuna ásamt kostnaði sem er umtalsverður í hlutfalli við heildarkostnað þáttarins er afskrifaður sérstaklega. Afskriftarfjárhæð hvers aðgreinanlegs varanlegs rekstrarfjármunar er ákvörðuð eftir að niðurlagsverð hans hefur verið dregið frá. Afskriftir eru gjaldfærðar línulega í rekstur miðað við áætlaðan nýtingartíma hvers einstaks rekstrarfjármunar. Áætlaður nýtingartími er eftirfarandi:

Fasteignir	50 ár
Innréttingar	6-12 ár
Vélar og tæki	4 ár
Bifreiðar	3 ár

Afskriftaraðferðin, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin á hverjum reikningsskiladegi og leiðrétt ef við á.

12. Óefnislegar eignir

a) Viðskiptavild

Bankinn færir viðskiptavild aðeins sem eign þegar hún verður til vegna sameiningu fyrirtækja. Viðskiptavild vegna kaupa á hlutdeildarfélögum er ekki skráð sérstaklega sem eign heldur innifalin í bókfærðu verði fjárfestingu í hlutdeildarfélögum í efnahagsreikningi. Fjallað er um mat viðskiptavildar við upphaflega skráningu í skýringu 87.1(a).

Viðskiptavild er úthlutað frá kaupdegi á fjárskapandi einingar og hún er síðan metin á kostnaðarverði að frádreginni uppsafnaðri virðisrýrnun. Bankinn framkvæmir virðisrýrnunarpróf á viðskiptavildinni árlega og oftast ef vísbending er um að hún kunni að hafa rýrnað.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

87. (framhald)

b) Hugbúnaður

Hugbúnaður sem bankinn kaupir er metinn á kostnaðarverði að fráreginni uppsafnaðri afskrift og virðisrýrnun.

Kostnaður vegna hugbúnaðar sem er þróaður innan bankans er færður sem eign þegar bankinn getur sýnt fram á ætlun sína og getu til að fullkomna þróun og notkun hugbúnaðarins með þeim hætti að hún muni skapa efnahagslegan ávinning í framtíðinni og getur með áreiðanlegum hætti metið kostnaðinn við að ljúka þróunarvinnunni. Eignfærður kostnaður af hugbúnaði sem er þróaður innan bankans felur í sér allan kostnað sem beinlínis tilheyrir þróun hugbúnaðarins og eignfærðan fjármagnskostnað og er afskrifaður á nýtingartímanum. Hugbúnaður sem er þróaður innan bankans er eignfærður á kostnaðarverði að fráreginni afskrift og virðisrýrnun.

Síðari kostnaður vegna hugbúnaðar er aðeins eignfærður þegar hann eykur þann efnahagslega framtíðarávinning sem felst í þeirri tilteknu eign sem hann tengist. Allur annar kostnaður er gjaldfærður þegar til hans er stofnað.

Hugbúnaður er afskrifaður línulega í rekstrarreikningi á áætluðum nýtingartíma hans, frá þeim degi sem hann er tilbúinn til notkunar. Áætlaður nýtingartími hugbúnaðar fyrir yfirstandandi tímabil og samanburðartímabilið er fjögur ár.

13. *Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi*

Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi er flokkuð til sölu og sýnd í sérstökum liðum eigna og skuldamegin í efnahagsreikningi ef bankinn væntir þess að hann muni endurheimta bókfært virði þeirra við sölu frekar en með áframhaldandi notkun. Til að þetta eigi við þarf eignin að vera tilbúin til sölu í núverandi ástandi, með fyrirvara um eðlileg viðskiptakjör og líklega sölu.

Áður en eignin er flokkuð til sölu, eru eignir og skuldir metnar í samræmi við viðeigandi reikningsskilaaðferðir samkvæmt IFRS. Þar á eftir eru fastafjármunir til sölu metnar á kostnaðarverði eða gangvirði að fráregnum sölukostnaði, hvort sem lægra reynist, að undanskildum frestuðum tekjuskattseignum, fjáreignum og fjárfestingareignum sem eru metnar í samræmi við reikningsskilaaðferðir bankans sem eiga við þær eignir. Eftir að hafa verið flokkaðar til sölu eru ófnislegar eignir og varanlegir rekstrarfjármunir ekki lengur afskrifaðir og fjárfestingar í hlutdeildarfélögum ekki lengur færðar samkvæmt hlutdeildaraðferð. Skuldir sem tengjast eignum sem flokkaðar eru til sölu eru metnar í samræmi við reikningsskilaaðferðir bankans sem eiga við þær skuldir.

Fastafjármunir til sölu og eignir og skuldir aflagðrar starfsemi eru sýndar aðgreindar frá öðrum eignum og skuldum í efnahagsreikningi. Hlutdeild minnihluta í fastafjármunum sem eru flokkaðir til sölu er sýnd innan eigin fjár í samræmi við skilyrðin í IAS 28 og er ekki flokkuð sem skuld.

Virðisrýrnun vegna aflagðrar starfsemi er fyrst færð til lækkunar á viðskiptavild og síðan hlutfallslega til lækkunar þeirra eigna sem eftir standa nema að engri virðisrýrnun er úthlutað til birgða, fjáreigna, tekjuskattsinneignar og fjárfestingareigna.

Virðisrýrnun sem myndast við upphaflega skráningu fastafjármuna til sölu og aflagðrar starfsemi og hagnaður eða tap sem myndast við endurmat eftir upphaflega skráningu er fært í rekstrarreikning. Ekki er færður hagnaður umfram virðisrýrnun.

Tekjur og gjöld sem stofnað hefur verið til vegna fastafjármuna til sölu og aflagðrar starfsemi eru færð í rekstrarreikning undir liðinn Hagnaður (tap) af aflagðri starfsemi að fráregnum tekjuskatti (sjá skýringu 87.29).

14. *Fjárhagslegar ábyrgðir*

Ábyrgðir eru samningar sem skuldbinda bankann til að bæta réttthafa tap sem hann verður fyrir vegna vanefnda skuldara á greiðslum á gjalddaga, í samræmi við skilmála skuldagerningsins. Fjárhagslegar ábyrgðir eru gefnar út af bankanum til lánastofnana eða annarra samningsaðila viðskiptavinarins svo hann geti sett þær fram sem veð gegn lánveitingu, yfirdrætti eða annarri lánafyrirgreiðslu. Skuldir vegna ábyrgða sem bankinn gefur út eru upphaflega metnar sem gangvirði álagsþóknunar á útgáfudegi og upphaflegt gangvirði er afskrifað línulega á líftíma ábyrgðarinnar. Skuldirnar eru síðan færðar sem óafskrifuð álagsþóknun eða vænt mat á reikningsskiladegi á þeim kostnaði sem fellur á bankann við að gera upp skuldbindingu sem til fellur vegna ábyrgðarinnar, hvort sem hærra reynist. Matið er byggt á sögulegri reynslu og áliti stjórnenda.

Hækkun skuldbindingar vegna ábyrgða er færð í rekstrarreikning. Álagsþóknunin er bókfærð sem tekjur í rekstrarreikningi undir liðnum Hreinar þóknatekjur.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

87. (framhald)

15. Lánsloforð

Lánsloforð eru skuldbindingar bankans til að útvega lánsfé samkvæmt fyrirfram tilgreindum skilmálum og skilyrðum. Öll lánsloforð sem bankinn veitir eru utan gildissviðs IAS 39. Bankinn færir aðeins lánsloforð sem slík í efnahagsreikning undir liðnum Aðrar skuldir ef bankinn hefur skuldbundið sig til að veita lán sem væri álitid virðisrírt eða ef skuldbindingin verður íþyngjandi. Tengd gjöld eru síðan færð í rekstrarreikning. Þóknarir vegna lánsloforða sem bankinn veitir viðtöku eru færð í samræmi við þá reikningsskilaaðferð sem greint er frá í skýringu 87.21.

16. Skuldbindingar

Skuldbindingar eru færðar þegar lagaleg eða líkleg greiðsluskylda hvílir á bankanum vegna liðinna atburða og hægt er að meta fjárhæðina með áreiðanlegum hætti.

Fjárhæðin sem færð er sem skuldbinding er besta matið á því endurgjaldi sem þarf til að gera upp núverandi skuldbindingar á uppgjörsteggi, að teknu tilliti til áhættu og óvissu sem tengist skuldbindingunni. Þar sem skuldbinding er metin út frá því framtíðargreiðslufærði sem þarf til að gera upp núverandi skuldbindingu, er bókfært virði hennar núvirði greiðslufærðisins. Þegar þess er vænst að hluti eða allur efnahagslegur ávinningur sem þarf til að gera upp skuldbindingu verði endurheimtur frá þriðja aðila og nær öruggt er að endurgreiðslan verði innheimt og hægt er að meta fjárhæð viðskiptakröfunnar á áreiðanlegan hátt er viðskiptakrafan skráð sem eign.

Bankinn færir skuldbindingar fyrir óvissum skuldum sem myndast við samruna ef til staðar er líkleg greiðsluskylda vegna liðinna atburða og hægt er að meta fjárhæðina með áreiðanlegum hætti, jafnvel þótt ekki séu líkur á að uppgjör hennar hafi áhrif á efnahagslegan ávinning.

17. Starfskjör

Allar einingar bankans eru skuldbundnar til að greiða föst framlög til opinberra eða einkarekinna lífeyrissjóða á lög- og samningsbundnum grunni. Bankinn hefur engar frekari greiðsluskyldur þegar hann hefur greitt þessi framlög. Bankinn færir þessi framlög sem launatengd gjöld þegar þau koma til greiðslu. Bankinn hefur ekki skilgreint eftirlaunakerfi.

Starfslokagreiðslur eru færðar af bankanum sem launakostnaður þegar bankinn er sannanlega skuldbundinn, án raunhæfs möguleika á afturköllun, samkvæmt formlegri ítarlegri áætlun um annaðhvort að binda enda á ráðningu fyrir eðlilegan starfslokadag, eða vegna tilboðs um að veita uppsagnarkjör sem gert var til að hvetja til sjálfviljugrar uppsagnar. Uppsagnarkjör fyrir sjálfviljugar uppsagnir eru færð sem gjöld ef bankinn hefur gert tilboð um sjálfviljugu uppsögn, líklegt er að tilboðinu verði tekið og hægt er að meta fjölda þeirra sem samþykkja með áreiðanlegum hætti.

Starfskjör til skamms tíma fela í sér laun, kaupauka í peningum til skamms tíma, framlög til almannatrygginga, launaðar fjarvistir og ópeningalegar bætur til núverandi starfsfólks. Starfskjör til skamms tíma eru gjaldfærð af bankanum eftir því sem hin tengda þjónusta er veitt. Skuld er færð fyrir fjárhæðina sem gert er ráð fyrir að greidd verði samkvæmt áætlunum um kaupauka í peningum ef bankinn hefur núgildandi lagalega eða ætlaða skuldbindingu til að greiða þessa fjárhæð vegna fyrri þjónustu sem starfsmaðurinn hefur veitt og hægt er að meta skuldbindinguna með áreiðanlegum hætti.

18. Hlutafé

a) Hlutafé

Hlutaféð sem sýnt er í ársreikningi samstæðunnar tákna heildarnafnvirði almennra hluta útgefna af móðurfélaginu og útistandandi á uppgjörsteggi. Viðbótarkostnaður sem rekja má beint til útgáfu almennra hluta er færður sem frádráttur frá eigin fé, að frádrögnum öllum skattaáhrifum.

b) Arður af hlutabréfum

Gjaldfallinn arður til hluthafa í móðurfélaginu er færður sem skuld og dreginn frá eigin fé á því reikningstímabili sem hann er samþykktur af hluthöfum á aðalfundi móðurfélagsins. Arður til hluthafa í minnihluta í dótturfélagum er færður sem skuld og dreginn frá eigin fé á því reikningstímabili sem hann er samþykktur af hluthafafundi dótturfélaganna. Arður sem ákveðinn er eftir uppgjörsteggi er ekki færður sem skuld á uppgjörsteggi.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

87. (framhald)

19. *Handbært fé og ígildi þess*

Til handbærs fjár og ígildis þess í sjóðstreymisfirliti telst reiðufé, ríkisvixlar, óbundnar innstæður hjá Seðlabanka Íslands og óbundnar innstæður hjá lánastofnunum, skammtímalán til lánastofnana og önnur auðseljanleg skuldabréf á breytilegum vöxtum. Handbært fé og ígildi þess nær yfir eftirstöðvar með minna en þriggja mánaða gjalddaga frá kaupdegi sem fela í sér óverulega áhættu á gangvirkisbreytingu og sem bankinn notar við stýringu lausafjárskuldbindinga til skamms tíma.

20. *Vaxtatekjur og vaxtagjöld*

Vaxtatekjur og vaxtagjöld vegna allra fjáreigna og fjárskulda sem metnar eru á afskrifuðu kostnaðarverði eru færð í rekstrarreikning með aðferð virkra vaxta. Vaxtatekjur og vaxtagjöld vegna allra veltufjáreigna og veltufjárskulda og allra fjáreigna og fjárskulda sem færðar eru á gangvirði í gegnum rekstur, eru skráð í rekstrarreikning á grundvelli reikningsskila á rekstrargrunni.

Aðferð virkra vaxta er aðferð til að reikna afskrifað kostnaðarverð fjáreigna og fjárskulda (eða safns fjáreigna og fjárskulda) og skipta vaxtatekjum eða vaxtagjöldum yfir viðkomandi tímabil. Virkir vextir er sú ávöxtunarkrafa sem afvaxtar vænt framtíðargreiðsluflæði fjáreignar eða fjárskuldar yfir áætlaðan líftíma fjármálagerningsins eða styttra tímabil, eftir því sem við á, til bókfærðs virðis fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar í efnahagsreikningi. Þegar hlutfall virkra vaxta er reiknað áætlað bankinn greiðsluflæði með tilliti til allra samningskilmála fjármálagerningsins en tekur ekki tillit til vænts útlánataps. Við útreikninginn er tekið tillit til allra þóknana og greiðslna á milli samningsaðila sem heyra undir hlutfall virkra vaxta, sem og viðskiptakostnaðar, yfirverðs og affalla.

Virkir vextir er sú ávöxtunarkrafa sem bankinn gefur sér við upphaflega skráningu fjáreignar og fjárskuldar og bókfært virði þeirra er síðan aðlagð ef áætlanir um greiðslur og innborganir eru endurmetnar. Bókfært virði er endurreiknað með sömu ávöxtunarkröfu og notuð var við upphaflega skráningu. Breytingar á bókfærðu virði eru færðar sem vaxtatekjur eða vaxtagjöld. Vaxtatekjur og vaxtagjöld vegna fjármálagerninga á breytilegum vöxtum, eru venjulega skráð á gildandi markaðsvöxtum að viðbættum afskriftum eða að frádregnu álagi eða afföllum, sem byggjast á upprunalegri ávöxtunarkröfu. Vextir á virðisrýrðar fjáreignir eru reiknaðir á bókfært virði með upphaflegri ávöxtunarkröfu.

Vaxtatekjur og vaxtagjöld innifela hagnað og tap af afskráðum lánum og kröfum og fjárskuldum sem metnar eru á afskrifuðu kostnaðarverði.

21. *Hreinar þóknatekjur*

Hreinar þóknatekjur ná yfir tekjur og gjöld vegna þóknana. Þóknatekjur og þóknagjöld eru yfirleitt skráð á rekstrargrunni þegar viðkomandi þjónusta er veitt.

Tekjur og gjöld vegna þóknana sem eru óaðskiljanleg frá virkum vöxtum á fjáreign eða fjárskuld eru tekin með við mat á virkum vöxtum.

Þóknunum vegna lánsloforða þar sem líklegt er að dregið verði á útlánið er frestað og þær færðar sem hluti af virkum vöxtum útlánsins. Þegar ekki er gert ráð fyrir að dregið verði á útlánið eru þóknarir færðar línulega yfir lánstímabilið.

Þóknarir vegna sambankalána eru færðar sem tekjur þegar ferlinu er lokið og bankinn hefur ekki haldið eftir neinum hluta lánapakans fyrir sjálfan sig eða hefur haldið hluta af sömu virku vöxtunum og aðrir þátttakendur.

Þóknatekjur og þóknagjöld sem stofnað er til vegna samningaviðræðna, þátttöku í samningaviðræðum, viðskipta fyrir þriðja aðila eins og til dæmis umsýslu á yfirtöku hlutabréfa eða annarra verðbréfa eða kaupa eða sölu fyrirtækja, eru skráð þegar undirliggjandi viðskiptum er lokið.

Þóknatekjur fyrir umsjón með verðbréfasöfnum, önnur ráðgjöf og þjónusta eru færðar samkvæmt viðkomandi þjónustusamningi, eftir því sem þjónustan er veitt.

Þóknatekjur fyrir eignastýringu sem tengist fjárfestingasjóðum eru skráðar hlutfallslega á það tímabil sem þjónustan er veitt. Sama á við um einkabankþjónustu, fjármálaskipulagningu og vörsluþjónustu sem er veitt samfellt yfir lengri tíma. Árangurstengdar þóknarir, eða hluti af þóknunum, eru færðar þegar tilsettum árangri hefur verið náð.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

87. (framhald)

22. *Hreinar fjármunatekjur (gjöld)*

Hreinar fjármunatekjur (gjöld) fela í sér hreinan hagnað af veltufjáreignum og veltufjárskuldum, hreinan hagnað af fjáreignum sem færðar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning og hreinan hagnað af missi yfirráða yfir dótturfélögum.

a) *Hreinn hagnaður (tap) af veltufjáreignum og veltufjárskuldum*

Hreinn hagnaður (tap) af veltufjáreignum og veltufjárskuldum felur í sér allar skráðar og óskráðar breytingar á gangvirði fjáreigna og fjárskulda sem bankinn flokkar til sölu, nema vaxtatekjum og vaxtagjöldum (sem færðir eru undir liðnum Vaxtatekjur og Vaxtagjöld, sjá skýringu 87.20), og gengishagnaði og tapi (sem fært er undir liðnum Hreinn gengismunur, sjá skýringu 87.23). Tekjur vegna arðgreiðslna veltufjáreigna eru skráðar í rekstrarreikning þegar réttur bankans til þess að móttaka greiðslu er staðfestur.

Breytingar á gangvirði afleiðna sem flokkaðar eru til veltuviðskipta en sem teljast til efnahagslegra áhættuvarna fjáreigna sem færðar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, eru sýndar í skýringum með ársreikningi samstæðu sem jöfnun á móti hreinum hagnaði af fjáreignum færðum á gangvirði í gegnum rekstrarreikning (sjá skýringu 15).

b) *Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum á gangvirði í gegnum rekstrarreikning*

Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum sem færðar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning felur í sér allar skráðar og óskráðar breytingar á gangvirði fjáreigna sem bankinn færir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, nema á vöxtum og vaxtakostnaði (sem færðar eru undir liðnum Vaxtatekjur og Vaxtagjöld, sjá skýringu 87.20), og á gengishagnaði og tapi (sem færðar eru undir liðnum Hreinn gengismunur, sjá skýringu 87.23). Tekjur vegna arðgreiðslna fjáreigna sem færðar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eru færðar í rekstrarreikning þegar réttur bankans til þess að móttaka greiðsluna hefur verið staðfestur.

Hagnaður af fjáreignum sem færðar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning felur einnig í sér breytingar á gangvirði afleiðna sem bankinn flokkar til veltuviðskipta en teljast til efnahagslegra áhættuvarna fjáreigna sem bankinn færir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

23. *Hreinn gengismunur*

Hreinn gengismunur í rekstrarreikningi, felur í sér allan gengismun vegna uppgjörðs á peningalegum eignum og skuldum í erlendum gjaldmiðlum og þýðingarmun peningalegra eigna og skulda í erlendum gjaldmiðlum sem myndast vegna frávíka frá upphaflega skráðu gengi á tímabilinu eða í fyrri reikningsskilum.

Hreinn gengismunur felur einnig í sér gengismun vegna þýðingarmunar ófjárhagslegra eigna og skulda sem bankinn færir á gangvirði í erlendum gjaldmiðlum, en hagnaður og tap af þeim er einnig skráð í rekstrarreikningi.

Í rekstrarreikningi er virðisrýrnun og bakfærslu virðisrýrnunar vegna gengishagnaðar af útlánum í erlendri mynt til lántaka með greiðsluflæði í íslenskum krónum jafnað á móti gengishagnaði þar sem bankinn gerir ekki ráð fyrir að endurheimta gengishagnað vegna þessara útlána.

24. *Rekstrarkostnaður*

Rekstrarkostnaður samanstendur af launum og launatengdum gjöldum, afskriftum af varanlegum rekstrarfjármunum, afskriftum óefnislegra eigna og öðrum rekstrarkostnaði eins og húsnæðiskostnaði, auglýsingakostnaði og tölvutengdum kostnaði.

25. *Virðisrýrnun ófjárhagslegra eigna*

Bankinn metur árlega hvort einhver vísbending sé um virðisrýrnun ófjárhagslegra eigna annarra en fjárfestingareigna og tekjuskattsinnæignar. Ef slík vísbending er til staðar metur bankinn endurheimtanlegt virði eignarinnar. Endurheimtanlegt virði viðskiptavildar og annarra ófjárhagslegra eigna sem hafa óskilgreindan líftíma eða eru ekki tilbúnar til notkunar er metið á sama tíma árlega. Virðisrýrnun er færð ef bókfært virði eignar eða fjárskapandi einingar reynist hærra en vænt endurheimtanlegt virði. Virðisrýrnun á viðskiptavild er færð í rekstrarreikning undir Virðisrýrnun viðskiptavildar.

Virðisrýrnun ófjárhagslegra eigna er bakfærð ef breyting hefur orðið á því mati sem notað er til að ákvarða endurheimtanlegt virði. Virðisrýrnun er aðeins færð til baka að því marki sem nemur bókfærðu virði eignarinnar án virðisrýrnunar. Virðisrýrnun viðskiptavildar er ekki bakfærð.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

87. (framhald)

Virðisrýmun hlutdeildarféлага

Þegar hlutlægar vísbendingar eru um að fjárfesting í hlutdeildarfélagum kunni að hafa virðisrýrnað, er allt bókfært virði fjárfestingarinnar metið með tilliti til virðisrýrnunar með því að bera saman endurheimtanlega fjárhæð og bókfært virði hennar. Viðskiptavild sem tekin er með í bókfærðu virði fjárfestingar í hlutdeildarfélagi er ekki færð sérstaklega og er því ekki prófuð sérstaklega með tilliti til virðisrýrnunar samkvæmt skilyrðum fyrir virðisrýrnunarprófun viðskiptavildar.

26. *Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki*

Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki er ófrádráttarþær skattur sem lagður var á fjármálafyrirtæki í þeim yfirlýsta tilgangi að skapa tekjur fyrir ríkissjóð til þess að mæta auknum kostnaði vegna gjaldþrota íslensku bankanna í október 2008. Ennfremur er skattinum ætlað að þjóna því hlutverki að draga úr áhættusækni banka. Í kjölfar skuldaleiðréttingaraðgerða ríkisstjórnarinnar sem kynntar voru 2013, var sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki hækkaður í 0,376% af heildarskuldum umfram 50 milljarða króna frá og með 1. janúar 2013. Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki er sýndur í sérstökum lið í rekstrarreikningi.

27. *Virðisrýmun og virðisbreyting útlána*

Virðisrýmun og virðisbreyting útlána er sú nettó fjárhæð sem færð er í rekstrarreikning eftir endurmat á áætluðum tekjum af útlánum. Virðisbreytingin er samsett úr tekjum vegna endurmats á væntu framtíðargreiðsluflæði útlána og gjöldum vegna sértækrar virðisrýrnunar lána og virðisrýrnunar á áhættuflokka (sjá skýringu 86.27).

a) Virðisrýmun

Fjáreign eða safn fjáreigna telst hafa rýrnað og virðisrýmun hefur myndast ef, og aðeins ef, fyrir liggja hlutlæg merki um virðisrýmun vegna eins eða fleiri atburða sem orðið hafa eftir upphaflega skráningu eignarinnar (tapsatburður) og sá tapsatburður (eða atburðir) hefur áhrif á framtíðargreiðsluflæði fjáreignarinnar eða safns fjáreigna sem hægt er að áætla með áreiðanlegum hætti. Mögulega er ekki hægt að greina einn sérstakan atburð sem veldur virðisrýrnuninni, heldur er um að ræða samanlögð áhrif nokkurra atburða. Mögulegt framtíðartap er ekki viðurkennt.

Virðisrýmun útlána

Ef fyrir liggja hlutlæg merki um að virðisrýmun hafi orðið á útlánum eða kröfum er bókfært virði þeirra lækkað til núvirðis áætlaðs framtíðargreiðsluflæðis á upprunalegum virkum vöxtum með notkun varúðarreiknings. Mögulegt framtíðartap er ekki viðurkennt.

Viðmið sem bankinn notar til að ákvarða hvort fyrir hendi séu hlutlæg merki um virðisrýmun eru meðal annars:

- Vanskil á samningsbundnum greiðslum á höfuðstól og vöxtum;
- Greiðsluflæðiserfiðleikar lántakandans (til dæmis eiginfjárlutfall eða nettótekjur sem hlutfall af sölu);
- Brot á lánaskuldbindingum eða samningum;
- Upphaf gjaldþrotameðferðar;
- Versnandi samkeppnisstaða lántakandans;
- Lækkandi virði veðs;
- Eignir lækkaðar um áhættuflokk;
- Endurskipulagning og greiðsluúrræði.

Stjórnendur bankans meta fyrst hvort hlutlæg merki um virðisrýmun séu til staðar vegna stærri fjáreigna. Útlán sem ekki eru virðisrýrð sértækt eru metin vegna virðisrýrnunar sem hluti af lánasafni. Sameiginlegt mat útlána í lánasöfnum gerir ráð fyrir að útlán hafi svipuð einkenni með tilliti til útlánaáhættu. Hlutlæg merki um virðisrýmun lánasafna eru til staðar ef hlutlæg gögn gefa vísbendingar um lækkan á áætluðu framtíðargreiðsluflæði lánasafnsins og ef hægt er að mæla lækkunina með áreiðanlegum hætti en ekki hægt að tengja hana við einstök lán í lánasafninu.

Vaxtatekjur af virðisrýrðum lánum eru færðar á þeim vöxtum sem notaðir eru við útreikning á núvirði framtíðargreiðsluflæðis við mat á virðisrýrnun.

Útreikningur á endurheimtanlegu virði

Endurheimtanlegt virði útlána bankans er reiknað sem núvirði vænts framtíðargreiðsluflæðis. Afvöxtun útlána á föstum vöxtum er gerð með upphaflegri ávöxtunarkröfu. Útlán á breytilegum vöxtum eru afvöxtuð á markaðsvöxtum.

Endurheimtanlegt virði annarra eigna eða fjárskapandi eininga er, hvort sem hærra reynist, nýtingarvirði eða gangvirði að frádregnum sölukostnaði. Við mat á nýtingarvirði er framtíðargreiðsluflæði núvirt miðað við vaxtaþrósentu fyrir skatta sem endurspeglar gildandi mat markaðarins á tímavirði peninga og áhættu sem tengist viðkomandi eign eða fjárskapandi einingu. Ef um er að ræða eign sem ekki skapar greiðsluflæði er endurheimtanlegt virði ákvarðað fyrir þá fjárskapandi einingu sem eignin tilheyrir.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

87. (framhald)

Endanlegar afskriftir útlána

Þegar lán er óinnheimtanlegt er það afskrifað á móti varúðarframlagi útlána. Slík lán eru afskrifuð eftir að öllum nauðsynlegum ferlum hefur verið lokið og fjárhæð tapsins hefur verið ákvörðuð.

Bakfærsla virðisrýmunar

Virðisrýmun fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er bakfærð ef hægt er að tengja síðari hækkun endurheimtanlegs virðis á hlutlægan hátt við atburð sem átti sér stað eftir að virðisrýmunin var bókfærð.

Skuldbreyting lána

Ef hægt er reynir bankinn að endurskipuleggja útlán frekar en að ganga að veði. Slíkt kann að fela í sér breytingar á lánstíma og lánaskilmálum. Þegar búið er að semja aftur um skilmála er útlánið ekki lengur talið í vanskilum. Stjórnendur yfirfara reglulega útlán sem endursamið hefur verið um til að ganga úr skugga um að öll viðmið standist og að líklegt sé að framtíðargreiðslur muni berast. Virðisrýmun útlánanna er áfram metin sértækt eða sem hluti af lánasafni.

Ef samið er aftur um skilmála fjáreignar eða þeim breytt vegna fjárhagslegra erfiðleika viðskiptavinarins eða ný fjáreign kemur í staðinn fyrir þá sem fyrir var, er metið hvort afskrifa beri fjáreignina. Ef greiðsluflæði eignarinnar sem endursamið hefur verið um hefur breyst verulega, þá er álitnið að samningsréttindin til greiðsluflæðisins frá upphaflegu fjáreigninni séu útrunnin. Í því tilfalli er upphaflega fjáreignin afskrifuð og nýja fjáreignin færð á gangvirði. Virðisrýmunin er metin á eftirfarandi hátt:

- Ef vænt endurskipulagning leiðir ekki til afskriftar fjáreignarinnar, er áætlað greiðsluflæði tekið með í mati á fjáreigninni á grundvelli væntrar tímasetningar og fjárhæða sem afvaxtaðar eru með upphaflegum virkum vöxtum fjáreignarinnar.
- Ef vænt endurskipulagning leiðir til afskriftar fyrri eignarinnar, þá er lítið svo á að vænt gangvirði nýju eignarinnar sé endanlegt greiðsluflæði frá fjáreigninni sem fyrir var. Þessi fjárhæð er afvöxtuð til uppgjörsdags með því að nota upphaflega virka vexti upphaflegu fjáreignarinnar.

b) Endurmetið framtíðargreiðsluflæði

Á hverjum uppgjörsdegi metur bankinn stöðu útlána og fyrirframgreiðslna og hvort einhverjar hlutlægar vísbendingar séu um breytingar á væntu greiðsluflæði, til dæmis vegna mismunar á væntum greiðslum og raunverulegum greiðslum, breytinga á verðmæti trygginga og bættrar fjárhagsstöðu lánþega. Ef fjárhæð virðisrýmunar lækkar á síðara tímabili og hægt er að tengja lækkunina hlutlægt við atburð sem varð eftir að virðisrýmunin var skráð eða yfirtekin, er áður skráð virðisrýmun bakfærð. Fjárhæð hvernar bakfærslu er færð í rekstrarreikning undir liðinn Virðisrýmun og virðisbreyting útlána.

Bankinn yfirtók hluta af útlánum og kröfum með miklum afslætti. Þegar útlán eru yfirtekin með miklum afslætti hefur útlánatap þegar átt sér stað og endurspeglast í kaupverðinu. Bankinn tekur vænt útlánatap með í metnu greiðsluflæði við útreikning á virkum vöxtum.

Ef bankinn endurmetur greiðslur eða tekjur, leiðréttir hann bókfært virði lána og krafna svo að það endurspegli raunverulegt og endurmetið greiðsluflæði. Ef einhver breyting er á væntu framtíðargreiðsluflæði, endurreiknar bankinn bókfært virði útlána og krafna sem núvirði endurmetins framtíðargreiðsluflæðis með aðferð virkra vaxta. Mismunurinn á endurmetnu bókfærðu virði þessara lána og bókfærðu núvirði þeirra, sem felur í sér áfallna vexti, verðtryggingu, gengismun og raungreiðslur sem bankinn tekur við, er færður í rekstrarreikning undir liðinn Virðisrýmun og virðisbreyting útlána. Hækkunir á metnu framtíðargreiðsluflæði eru fyrst færðar sem bakfærsla á áður færðri virðisrýmun.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

87. (framhald)

28. *Tekjuskattur*

Tekjuskattur í rekstrarreikningi, felur í sér tekjuskatt til greiðslu og frestaðan tekjuskatt af áframhaldandi starfsemi, að undanskildum hlut bankans í tekjuskatti af hlutdeildarfélagum bankans sem er færður með hlutdeildaraðferð. Tekjuskattur af aflagðri starfsemi er tekinn með undir liðinn Hagnaður (tap) af aflagðri starfsemi að frádregnum tekjuskatti í rekstrarreikningi (sjá skýringu 87.29).

Tekjuskattur er skráður í rekstrarreikningi nema að því marki sem hann tengist liðum sem færðir eru í yfirlit yfir aðra heildarafkomu eða beint í eigin fé í samræmi við skráningu þess undirliggjandi liðar sem hann tengist.

Tekjuskattur til greiðslu er sá skattur sem gert er ráð fyrir að greiða þurfi af tekjuskattsskyldri afkomu ársins, miðað við skattprósentu sem í gildi er eða sem búið er að tilkynna að verði í gildi á reikningsskiladegi og allar breytingar sem gerðar hafa verið á skatti til greiðslu vegna fyrri ára.

Frestaður tekjuskattur er reiknaður á grundvelli tímabundins mismunar á gangvirði eigna og skulda eins og það er sýnt í skattskilum annars vegar og reikningsskilum hins vegar, að teknu tilliti til yfirfæranlegs skattalegs taps. Þessi mismunur stafar af því að skattskil eru gerð eftir öðrum reglum en reikningsskil, einkum vegna þess að tekjur, sérstaklega af fjáreignum, eru bókaðar fyrir í reikningsskilum en í skattalegu uppgjöri.

Skatteign er aðeins færð að því marki sem líklegt er að skattskyldur framtíðarhagnaður verði nægjanlegur til að nýta yfirfæranlegt skattalegt tap. Skatteign er lækkuð að því marki sem dregur úr líkum á að yfirfæranlegt tap muni nýtast.

Frestaður tekjuskattur er metinn miðað við þá skattprósentu sem vænst er að verði beitt á tímabundinn mismun þegar hann er bakfærður með því að nota skattprósentu sem í gildi er eða sem búið er að tilkynna að verði í gildi á reikningsskiladegi.

Skatteign og tekjuskattsskuldbinding eru sýndar aðgreindar frá öðrum eignum og skuldum í efnahagsreikningi, þar sem skattskuldir eru aðgreindar frá skatteign og tekjuskattsskuldbindingu. Skatteign og tekjuskattsskuldbindingar sem tilheyra fastafjármunum til sölu (sjá skýringu 87.13) eru þó færðar undir liðinn Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi í efnahagsreikningi.

Skatteign er jafnað á móti tekjuskattsskuld í efnahagsreikningi ef bankinn hefur lagalegan aðfararhæfan rétt til að jafna út hinum færðu fjárhæðum og hefur í hyggju annaðhvort að gera upp nettó eða að innleysa eignina og gera upp skuldina samtímis. Skatteign og tekjuskattsskuldbinding eru jafnaðar út í efnahagsreikningi ef bankinn hefur lagalegan aðfararhæfan rétt til að jafna skatteign á móti tekjuskattsskuldbindingu og skatteignin og tekjuskattsskuldbindingin tengjast sköttum sem lagðir eru á af sama skattyfirvaldi á sömu skattskyldu eininguna eða á aðrar skatteiningar, en þær áforma að gera upp tekjuskattsskuldbindingu og skatteign nettó eða skatteign og tekjuskattsskuldbinding þeirra verða innleystar samtímis.

29. *Aflögð starfsemi*

Bankinn sýnir í sérstakri línu í rekstrarreikningi hagnað eða tap af aflagðri starfsemi, að frádregnum tekjuskatti. Til aflagðrar starfsemi teljast dótturfélög sem bankinn hefur yfirtekið eingöngu í því augnamiði að selja þau aftur og sem uppfylla þau skilyrði að vera flokkuð til sölu (sjá skýringu 87.13) frá kaupdegi.

Hagnaður eða tap af aflagðri starfsemi felst í (i) hagnaði eða tapi eftir skatta af dótturfélagum sem bankinn hefur yfirtekið eingöngu í því augnamiði að selja þau aftur, (ii) bókfærðum hagnaði eða tapi eftir skatta af mati á gangvirði að frádregnum sölukostnaði og af sölu dótturfélaga sem bankinn hefur yfirtekið eingöngu í því augnamiði að selja þau aftur og (iii) hagnaði og tapi eftir skatta af sölu á fullnustueignum.

30. *Jöfnun tekna og gjalda*

Bankinn jafnar aðeins tekjum og gjöldum í rekstrarreikningi þegar þess er krafist eða það er leyft samkvæmt IFRS.

31. *Hagnaður á hlut*

Bankinn sýnir grunnhagnað og þynntan hagnað á hlut fyrir almenna hluti sína. Grunnhagnaður á hlut er reiknaður með því að deila í hagnað eða tap sem tilheyrir almennum hluthöfum bankans með vagnu meðaltali fjölda útistandandi almennra hluta á tímabilinu. Þynntur hagnaður er ákvarðaður með því að leiðrétta hagnað eða tap sem tilheyrir almennum hluthöfum bankans og vegið meðaltal fjölda útistandandi almennra hluta með tilliti til áhrifanna af öllum þynntum mögulegum almennum hlutum, ef einhverjir eru.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

87. (framhald)

32. *Starfsþættir*

Starfsþáttur er aðgreinanlegur hluti bankans sem býður fram vörur og þjónustu sem bera tekjur og tilfallandi gjöld, þar með taldar tekjur og gjöld sem tengjast viðskiptum við aðra starfsþætti bankans. Vörur og þjónusta hvers starfsþátts felur í sér áhættu og umbun sem getur verið frábrugðin áhættu annarra starfsþátta. Bankastjórn og framkvæmdastjórn meta starfsþætti sérstaklega með tilliti til afkomu og skiptingu auðlinda.

33. *Upphafleg beiting nýrra reikningsskilastaðla og breytinga á reikningsskilastöðlum sem hafði áhrif á samstæðureikning bankans*

Upphafleg beiting eftirfarandi nýrra reikningsskilastaðla og breytinga á reikningsskilastöðlum sem tóku gildi fyrir bankann þann 1. janúar 2014 hafði eftirfarandi áhrif á samstæðureikning bankans:

- a) IFRS 10 Samstæðureikningsskil breytti skilgreiningunni á yfirráðum þannig að bankanum ber að sameina félag í samstæðureikningsskilum sínum þegar bankinn (a) hefur vald yfir félaginu, (b) ber áhættu af eða hefur rétt á breytilegri arðsemi af aðkomu sinni að félaginu og (c) hefur getu til að beita yfirráðum sínum yfir félaginu til að hafa áhrif á arðsemi bankans í gegnum aðkomu sína að félaginu. Bankinn setti innleiðingarverkefni af stað þar sem hugsanleg áhrif af upphaflegri beitingu á IFRS 10 voru skoðuð og skjöluð. Bankinn komst síðan að þeirri niðurstöðu að beiting staðalsins hefur ekki veruleg áhrif á ársreikning samstæðunnar.
- b) IFRS 12 Upplýsingar um hagsmuni í öðrum félögum setti saman í einum staðli og útvíkkaði þær upplýsingar sem bankinn verður að veita vegna fjárfestinga sinna í dótturfélögum, hlutdeildarfélögum og sérsniðnum félögum sem ekki eru sameinuð í samstæðureikningsskilum. Upphafleg beiting IFRS 12 hefur leitt til ítarlegri upplýsinga sem bankinn veitir í samstæðureikningsskilum sínum vegna fjárfestinga sinna í dótturfélögum (sjá skýringu 38) og hlutdeildarfélögum (sjá skýringu 36).
- c) IAS 28 Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum og samrekstrarfélögum (breytt 2011) kveður á um reikningsskil fyrir fjárfestingar í hlutdeildarfélögum og setur fram reglur um beitingu hlutdeildaraðferðarinnar við færslu fjárfestinga í hlutdeildarfélögum og samrekstrarfélögum. Upphafleg beiting IAS 28 (2011) hafði ekki veruleg áhrif á samstæðureikning bankans.

34. *Nýir reikningsskilastaðlar og breytingar á reikningsskilastöðlum sem bankinn hefur innleitt fyrir gildistöku þeirra*

Bankinn hefur ekki innleitt fyrir gildistöku neina nýja reikningsskilastaðla eða breytingar á reikningsskilastöðlum sem taka gildi eftir 1. janúar 2014.

35. *Nýir reikningsskilastaðlar og breytingar á reikningsskilastöðlum sem taka gildi fyrir bankann fyrir reikningsár sem hefjast 1. janúar 2015 eða síðar sem ekki hafa verið innleiddir af bankanum fyrir gildistöku þeirra*

Eftirfarandi nýir reikningsskilastaðlar og breytingar á reikningsskilastöðlum sem eru viðeigandi fyrir bankann taka gildi fyrir reikningsár sem hefjast 1. janúar 2015 eða síðar og hafa ekki verið innleiddir af bankanum fyrir gildistöku þeirra:

- a) IFRIC 21 Álögur, sem veitir leiðbeiningar um hvenær eigi að færa í reikningsskilum skuldir um að greiða álögur sem ríkið leggur á, aðrar en tekjuskatt. IFRIC 21 skýrir að sá skuldbindandi atburður sem leiðir til skuldar um að greiða álögur kemur til vegna þeirrar starfsemi sem veldur greiðslu álögunnar, eins og hún er skilgreind í viðkomandi löggjöf. Þannig ber að færa skuld um að greiða álögu jafnóðum ef skuldbindandi atburðurinn á sér stað yfir tímabil. Hins vegar, ef skuldbindandi atburðurinn felst í því að tiltekinni lágmarksstarfsemi er náð, þá ber að færa samsvarandi skuld þegar lágmarksstarfseminni er náð. IFRIC 21 skýrir að eining hefur ekki núverandi skuldbindingu um að greiða álögu sem verður lögð á vegna þess að einingin mun starfa á framtíðartímabili. IFRIC 21 mun gilda fyrir bankann frá og með samstæðureikningi hans fyrir árið 2015, með afturvirkri beitingu. Bankinn væntir þess ekki að innleiðing á IFRIC 21 hafi veruleg áhrif á samstæðureikning sinn.
- b) Árlegar endurbætur á alþjóðlegum reikningsskilastöðlum (tímabil 2010-2012 og 2011-2013), sem samanstanda af ýmsum breytingum á níu alþjóðlegum reikningsskilastöðlum, sem eru ekki áriðandi en samt nauðsynlegar. Breytingarnar munu gilda fyrir bankann frá og með samstæðureikningi hans fyrir árið 2015, með framvirkri beitingu almennt. Bankinn væntir þess ekki að upphafleg beiting breytinganna hafi veruleg áhrif á samstæðureikning sinn.
- c) Árlegar endurbætur á alþjóðlegum reikningsskilastöðlum (tímabilið 2012-2014), sem samanstanda af ýmsum breytingum á fjórum alþjóðlegum reikningsskilastöðlum, sem eru ekki áriðandi en samt nauðsynlegar. Ef breytingarnar verða samþykktar af Evrópusambandinu, munu þær gilda fyrir bankann frá og með samstæðureikningi hans fyrir árið 2016, þar sem beita verður sumum breytingum framvirk en öðrum afturvirk. Bankinn væntir þess ekki að upphafleg beiting breytinganna hafi veruleg áhrif á samstæðureikning sinn.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

87. (framhald)

- d) Breytingar á IAS 16 og IAS 38 – Útskýring á viðeigandi afskriftaraðferðum, sem skýra að notkun aðferða sem byggja á tekjum til að reikna afskriftir varanlegra rekstrarfjármuna sé óviðeigandi og að gert er almennt ráð fyrir að tekjur séu óviðeigandi grundvöllur til að mæla nýtingu á efnahagslegum ávinningi sem felst í óefnislegri eign. Ef breytingarnar verða samþykktar af Evrópusambandinu munu þær gilda fyrir bankann frá og með samstæðureikningi hans fyrir árið 2016, með framvirkri beitingu. Bankinn væntir þess ekki að upphafleg beiting breytinganna hafi veruleg áhrif á samstæðureikning sinn.
- e) Breytingar á IFRS 10 og IAS 28 – Sala eða framlag eigna á milli fjárfestis og hlutdeildarfélags eða samrekstrarfélags hans, sem taka á ósamræmi milli þeirra krafna sem koma fram í IFRS 10 og IAS 28 vegna sölu eða framlags eigna á milli fjárfestis og hlutdeildarfélags eða samrekstrarfélags hans. Helsta afleiðing þessara breytinga er sú að færa verður að fullu hagnað eða tap þegar viðskipti taka til eigna sem teljast vera rekstur en færa verður hagnað eða tap að hluta til þegar viðskipti taka til eigna sem ekki teljast vera rekstur. Ef breytingarnar verða samþykktar af Evrópusambandinu munu þær gilda fyrir bankann frá og með samstæðureikningi hans fyrir árið 2016, með framvirkri beitingu. Bankinn væntir þess ekki að upphafleg beiting breytinganna hafi veruleg áhrif á samstæðureikning sinn.
- f) Breytingar á IAS 1 – Átak í upplýsingagjöf, sem skýra gildandi kröfur í IAS 1 og leggja áherslu á þörf þess að beita faglegri dómgreind við ákvörðun um hvaða upplýsingar þurfi að birta í reikningsskilum. Breytingarnar skýra að mikilvægi á við um reikningsskilin í heild og að ekki er nauðsynlegt að birta tilteknar upplýsingar sem krafist er í einstökum alþjóðlegum reikningsskilastaðli ef upplýsingarnar teljast ekki mikilvægar. Ennfremur skýra breytingarnar að þegar félag ákveður með hvaða hætti það setur fram skýringar í ársreikningi verði það að huga að áhrifum þess á skiljanleika og samanburðarhæfni reikningsskila félagsins. Breytingarnar bæta einnig við sérstökum skilyrðum um framsetningu millisumma í efnahagsreikningi og í rekstrarreikningi og yfirliti um heildarafkomu og gerir kröfur um viðbótarafstemmingar. Ef breytingarnar verða samþykktar af Evrópusambandinu munu þær gilda fyrir bankann frá og með samstæðureikningi hans fyrir árið 2016, með afturvirkri beitingu. Bankinn væntir þess ekki að upphafleg beiting breytinganna hafi veruleg áhrif á samstæðureikning sinn.
- g) IFRS 15 Tekjur af samningum við viðskiptavini, sem setur heildstæðan ramma um veitingu upplýsinga til notenda reikningsskila um eðli, fjárhæð, tímasetningu og óvissu í tekjum og sjóðstreymi af samningum við viðskiptavini. IFRS 15 gildir ekki um tekjur af fjármálagerningum og leigusamningum en getur átt við um þóknarir sem bankinn rukkar og eru ekki hluti af útreikningum á virkum vöxtum. Meginregla IFRS 15 er að tekjur skal skrá þannig að þær endurspeglí yfirfærslu vara eða þjónustu til viðskiptavina miðað við þá fjárhæð sem endurspeglar endurgjaldið sem félagið væntir að eiga rétt á í skiptum fyrir þær vörur og þjónustu. Færa ber tekjur í samræmi við þessa meginreglu með því að beita fimm skrefa líkani til að ákvarða hvenær ber að færa tekjur og miðað við hvaða fjárhæð. Ef IFRS 15 verður samþykktur af Evrópusambandinu mun hann gilda fyrir bankann frá og með samstæðureikningi hans fyrir árið 2017. Bankinn mun geta valið úr nokkrum möguleikum um færslu breytinga á reikningsskilaaðferðum, ef einhverjar verða, sem kunna að stafa af upphaflegri beitingu IFRS 15. Bankinn ætlar ekki að innleiða IFRS 15 fyrir gildistöku hans og er í því ferli að meta möguleg áhrif af upphaflegri beitingu IFRS 15 á samstæðureikning sinn. Þó er nú þegar búist við viðtækari upplýsingagjöf.
- h) IFRS 9 Fjármálagerningar, kemur í stað núverandi reglna í IAS 39 Fjármálagerningar: færsla og mat og gerir breytingar á öðrum stöðlum, eins og IAS 1 Framsetning reikningsskila og IFRS 7 Fjármálagerningar: upplýsingagjöf. Eftirfarandi eru meginatriði IFRS 9:
- Flokka ber fjáreignir í einn af þremur matsflokkum, þ.e. fjáreignir sem verða metnar á afskrifuðu kostnaðarverði, fjáreignir sem verða metnar á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu eða fjáreignir sem verða metnar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Matið á því hvernig flokka ætti eign ber að framkvæma þegar eignin er færð upphaflega í bókhaldi. Skýlt er að endurflokka fjáreignir milli matsflokka ef markmið viðskiptalíkans sem eignirnar tilheyra breytist eftir upphaflega færslu þeirra í bókhaldi og ef breytingin er veruleg fyrir starfsemi félagsins.
 - Flokka ber fjáreign sem fjáreign sem verður metin á afskrifuðu kostnaðarverði ef samningsbundnir skilmálar fjáreignarinnar leiða til sjóðstreymis sem er eingöngu greiðsla höfuðstóls og vaxta og eignin tilheyrir viðskiptalíkani sem hefur það að markmiði að innheimta samningsbundið sjóðstreymi.
 - Flokka ber fjáreign sem fjáreign sem verður metin á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu ef samningsbundnir skilmálar fjáreignarinnar leiða til sjóðstreymis sem er eingöngu greiðsla höfuðstóls og vaxta og eignin tilheyrir viðskiptalíkani þar sem markmið þess næst bæði með því að innheimta samningsbundið sjóðstreymi og með því að selja fjáreignir.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

87. (framhald)

- Flokka ber allar aðrar fjáreignir sem fjáreignir sem verða metnar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Þar að auki er heimilt við upphaflega skráningu í bókhaldi að tilgreina fjáreign óafturkallanlega sem fjáreign sem verður metin síðar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning ef tilgreiningin leiðir til þess að eytt sé eða verulega dregið úr reikningskilalegu misræmi sem annars myndi koma fram.

- Allar fjárfestingar í eiginfjárgerningum verða metnar á gangvirði eftir upphaflega færslu í bókhaldi. Eiginfjárgerningar sem haldið er til veltuviðskipta verða metnir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Fyrir allar aðrar fjárfestingar í eiginfjárgerningum verður hægt að taka óafturkallanlega ákvörðun við upphaflega færslu í bókhaldi um það hvort innleystur og óinnleystur hagnaður eða tap af gangvirðisbreytingum, þar með talið tengdan gjaldeyrisgengishluta, verða færð í gegnum aðra heildarafkomu frekar en í gegnum rekstrarreikning. Fyrir slíkar fjárfestingar verður hagnaður eða tap af gangvirðisbreytingum ekki millifært síðar í rekstrarreikning. Hægt verður að taka þessa ákvörðun fyrir hvern og einn gerning fyrir sig. Arður verður færður í rekstrarreikning svo lengi sem hann felur í sér arðsemi af fjárfestingu.

- IFRS 9 hefur að geyma núverandi reglur IAS 39 um innbyggðar afleiður þar sem grunnsamningurinn er ekki fjáreign sem fellur undir gildissvið IFRS 9, t.d. fjárskuld eða krafa á grundvelli leigusamnings. Hins vegar verður óheimilt að aðskilja afleiður sem eru innbyggðar í fjáreignum sem falla undir gildissvið IFRS 9. Þess í stað verður skylt að meta samsetta fjármálagerninginn með tilliti til flokkunar í heild sinni.

- IFRS 9 hefur að geyma núverandi reglur IAS 39 um flokkun fjárskulda. Í tilvikum fjárskulda sem eru tilgreindar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, ber almennt að færa fjárhæð gangvirðisbreytinga vegna breytinga á útlánaáhættu þeirra í gegnum aðra heildarafkomu, en eingöngu þá fjárhæð heildarhagnaðar eða taps sem eftir stendur í rekstrarreikning. Óheimilt verður að millifæra fjárhæðir sem hafa verið færðar í gegnum aðra heildarafkomu yfir í rekstrarreikning síðar en heimilt verður að millifæra þær innan eigin fjár. Ef færsla hagnaðar eða taps í gegnum aðra heildarafkomu leiðir hins vegar til, eða eykur, reikningshaldslegt misræmi í rekstrarreikningi þá ber að færa alla gangvirðisbreytinguna í rekstrarreikning. Þar að auki verður allur hagnaður eða tap af gangvirðisbreytingum áfram færð í rekstrarreikning vegna lánsloforða og fjárhagslegra ábyrgðarsamninga sem eru tilgreindir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

- IFRS 9 skiptir líkaninu í IAS 39 um orðið tap út fyrir líkan um vænt útlánatap við útreikning á virðisrýrnun fjáreigna. Líkanið um vænt útlánatap í IFRS 9 mun ekki gilda um fjárfestingar í eiginfjárgerningum og fjáreignir sem eru flokkaðar sem fjáreignir sem verða metnar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Líkanið um vænt útlánatap í IFRS 9 notar tvískipta nálgun, þar sem afskriftareikningur vegna væntra útlánatapa er metinn á hverjum reikningskiladegi annað hvort sem 12 mánaða vænt útlánatöp eða sem vænt útlánatöp yfir líftíma fjáreignar, eftir því hvort veruleg aukning hefur átt sér stað í útlánaáhættu fjármálagerningsins frá því hann var færður upphaflega í bókhaldi. Sérstakar reglur munu gilda um fjáreignir sem eru virðisrýrðar þegar þær eru færðar upphaflega í bókhaldi.

- IFRS 9 inniheldur nýjar reglur um almenn áhættuvarnareikningsskil sem færa áhættuvarnareikningsskilin nær áhættustýringu. Í grunninn breyta nýju reglurnar ekki þeim tegundum áhættuvarnarsambanda eða reglum um mat og færslu óvirkni sem gilda samkvæmt IAS 39. Samkvæmt nýju reglunum geta hins vegar fleiri áhættuvarnaraðferðir sem eru notaðar við áhættustýringu verið tækar í áhættuvarnareikningsskilum. Þessu til viðbótar hefur virkniprófinu verið skipt út fyrir meginregluna um efnahagslegt samband. Þá verður afturvirkis mats á virkni áhættuvarna ekki lengur krafist. IFRS 9 geymir áfram leiðbeiningar IAS 39 um gangvirðisvarnir vegna vaxtaáhættu í sófnum og leyfir félögum einnig að halda áfram að beita öllum reglum um áhættuvarnareikningsskil úr IAS 39 frekar en að beita nýju reglunum.

- IFRS 9 bætir við nýjum kröfum um framsetningu og ítarlegum nýjum og breyttum kröfum um upplýsingagjöf, þar með talið kröfum um upplýsingagjöf vegna yfirfærslu úr IAS 39 í IFRS 9.

Ef IFRS 9 verður samþykktur af Evrópusambandinu mun hann gilda fyrir bankann frá og með samstæðureikningi hans fyrir árið 2018, almennt með afturvirkri beitingu sem er þó háð tilteknum undantekningum. Bankinn ætlar ekki að innleiða IFRS 9 fyrir gildistöku hans og hefur sett af stað formlegt innleiðingarverkefni til að tryggja að bankinn verði tilbúinn fyrir samhliða beitingu staðalsins á árinu 2017 og fyrir alla upplýsingagjöf með samanburðarfjárhæðum á árinu 2018. Bankinn er í því ferli að meta möguleg áhrif af upphaflegri beitingu IFRS 9 á samstæðureikning sinn. Miðað við eðli starfsemi bankans, verði staðallinn samþykktur af Evrópusambandinu, er gert ráð fyrir að hann hafi víðtæk áhrif á samstæðureikning bankans á því tímabili sem hann verður innleiddur.

Óendurskoðaður viðauki: Stjórnarháttayfirlýsing

Stjórn Íslandsbanka hefur einsett sér að vera framúrskarandi í góðum stjórnarháttum og að stjórnarhættir bankans samræmist því regluverki sem bankanum ber að starfa samkvæmt, alþjóðlega viðurkenndum viðmiðum og bestu framkvæmd á sviði stjórnarháttanna.

Stjórnarhættir Íslandsbanka eru í samræmi við viðurkenndar leiðbeiningar um stjórnarhætti eftirlitsskyldra aðila ásamt viðeigandi lögum og reglum. Meðal þeirra laga sem um starfsemi bankans gilda eru lög um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002, lög um verðbréfavíðskipti nr. 108/2007, lög um hlutafélög nr. 2/1995 og samkeppnislög nr. 44/2005 sem ásamt samþykktum bankans mynda grunninn að starfsemi hans. Viðeigandi löggjöf má nálgast á vefsíðu Alþingis (www.althingi.is). Bankinn fer ennfremur eftir reglum og tilmælum Fjármálaeftirlitsins og reglum NASDAQ Iceland sem aðgengilegar eru á vefsíðum þeirra (www.fme.is og www.nasdaqomxnordic.com).

Fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum

Bankinn er staðráðinn í að viðhalda góðum stjórnarháttum sem samræmast bestu framkvæmd á sviði stjórnarháttanna. Íslandsbanki hlaut viðurkenningu sem fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum frá Rannsóknarmiðstöð um stjórnarhætti við Viðskiptafræðistofnun Háskóla Íslands í mars 2014. Viðurkenningin var veitt í kjölfar ítarlegrar skoðunar á starfsháttum stjórnar, undirnefndum stjórnar og stjórnenda bankans.

Íslandsbanki hefur sett sér stefnu um góða stjórnarhætti, Ákvarðanatökulykillinn, sem kortleggur allar meiriháttar ákvarðanir sem hugsanlegt væri að bankinn vilji grípa til við ákveðnar aðstæður. Lykillinn er liður í að bæta ákvarðanatöku og auka þar með traust hagsmunaaðila til bankans. Ákvarðanatökulykillinn setur ákveðin skilyrði fyrir töku allra meiriháttar ákvarðana. Lykillinn skilgreinir hver sé best fallinn til ákvarðanatökunnar og að ákvarðanir séu teknar á grundvelli bestu fáanlegu upplýsinga á hverjum tíma.

Fylgni við leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja

Samkvæmt 3. mgr. 19. gr. laga um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 ber bankanum að fylgja viðurkenndum leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja. Stjórn bankans fylgir leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja sem gefnar voru út í mars 2012 (4. útg.) af Viðskiptaráði Íslands, NASDAQ Iceland og Samtökum atvinnulífsins. Leiðbeiningarnar eru aðgengilegar á vef Viðskiptaráðs (www.vi.is).

Stjórnarhættir bankans samræmast ákvæðum leiðbeininganna í öllum meginatriðum. Bankinn vikur frá leiðbeiningunum í tilteknum efnisatriðum sem fram koma í greinum 1.2., 2.10., 5.1. og 5.2.C.1. Hér verður gerð grein fyrir ástæðum frávikanna og til hvaða úrræða hefur verið gripið til vegna þeirra.

Grein 1.2. í leiðbeiningunum gerir ráð fyrir að formaður stjórnar og tilskilinn meirihluti stjórnarmanna skuli vera viðstaddir hluthafafundi, ásamt bankastjóra. Jafnframt segir að æskilegt sé að endurskoðandi félagsins og ekki færri en einn nefndarmaður allra undirnefnda sé viðstaddur hluthafafundi ef við á. Bankinn hefur fylgt þessu til hlítar hvað aðalfundi bankans varðar en ekki á öðrum fundum hluthafa þar sem bankinn hefur ekki talið það nauðsynlegt enda eru hluthafar í bankanum aðeins tveir talsins.

Grein 2.10 í leiðbeiningunum gerir ráð fyrir að stjórn bankans samþykki skriflega stefnu um samfélagslega ábyrgð og siðareglur. Framkvæmdastjórn bankans samþykkti siðareglur fyrir bankann í janúar 2011. Stjórn bankans hefur samþykkt leiðarvísi að nýrri stefnu um samfélagsábyrgð og stefnumótunarvinna er í gangi. Í kjölfarið mun stjórn innleiða nýja stefnu um samfélagsábyrgð.

Grein 5.1. í leiðbeiningunum gerir ráð fyrir birtingu starfsreglna undirnefnda á vefsíðu félagsins. Undirnefndir stjórnar starfa samkvæmt erindisbréfi frá stjórn í samræmi við starfsreglur stjórnar sem birtar eru á vefsíðu bankans. Þess til viðbótar er greint frá hlutverki þeirra og ábyrgð á vefsíðunni, sem stjórn bankans hefur talið fullnægjandi.

Grein 5.2.C.1. í leiðbeiningunum gerir ráð fyrir að stjórn félagsins geti ákveðið að skipa sérstaka tilnefningarnefnd en stjórn bankans hefur ekki talið ástæðu til þess að skipa slíka nefnd

Helstu þættir innra eftirlits og áhættustýringar

Stjórn bankans hefur eftirlit með framkvæmd stefnu bankans, virkni eftirlits með bókhaldi og fjárreiðum og tryggir stöðuga virkni innri endurskoðunar, regluvörslu og áhættustýringar.

Lykilnefndir framkvæmdastjórnar; framkvæmdastjórn, áhættunefnd, efnahagsnefnd og fjárfestingarráð bera ábyrgð á framkvæmd áhættustýringar og innra eftirlits í umboði stjórnar. Í krafti þess umboðs gefa nefndirnar út ítarlegri leiðbeiningar um áhættumat og einstök áhættumörk í samræmi við skilgreindan áhættuvilja bankans.

Innri endurskoðunardeild starfar sjálfstætt frá öðrum deildum bankans í samræmi við 16. gr. laga um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002. Innri endurskoðun veitir bankanum sjálfstæða, hlutlæga staðfestingu á því hvort ferli bankans varðandi áhættustýringu, innra eftirlit og stjórnarhætti séu fullnægjandi. Innri endurskoðandi er ráðinn af stjórn og er ábyrgur fyrir innri endurskoðun á samstæðugrundvelli.

Óendurskoðaður viðauki: Stjórnarháttayfirlýsing

Bankanum ber, sem fjármálafyrirtæki með heimild til verðbréfavíðskipta og sem útgefandi skráðra fjármálagerna, að starfrækja regluvörslu. Regluvörður er skipaður af bankastjóra og er skipun hans staðfest af stjórn og þaðan hefur regluvarsla umboð sitt, í samræmi við 130. gr. laga um verðbréfavíðskipti nr. 108/2007. Hlutverk regluvarðar er að fylgjast með og meta, með reglubundnum hætti, hvort ráðstafanir bankans í tengslum við verðbréfavíðskipti séu ávallt í samræmi við viðeigandi lög. Regluvörður er jafnframt ábyrgur aðili samkvæmt bandarísku FATCA skattalöggjöfni og ábyrgur fyrir því að bankinn starfi í samræmi við lög um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka nr. 64/2006.

Í samræmi við samþykktir bankans og lög um fjármálafyrirtæki skal kjósa endurskoðunarfélag á aðalfundi bankans til fimm ára í senn. Á aðalfundi bankans 2010 var Deloitte hf. kosið sjálfstætt endurskoðunarfélag bankans og nýtt endurskoðunarfélag verður kosið á aðalfundi 2015.

Frekari upplýsingar um áhættustýringu og innra eftirlit er að finna í áhættuskýrslu bankans (Pillar 3 report) sem birt er á vefsíðu hans.

Samkvæmt tveimur ákvörðunum Neytendastofu frá 2014 var Íslandsbanki talinn hafa brotið gegn ákvæðum eldri neytendalaga nr. 121/1994 og laga um eftirlit með víðskiptaháttum og markaðssetningu nr. 57/2005. Bankinn er ósammála ákvörðunum Neytendastofu og hefur vísað báðum málum til áfrýjunarnefndar neytendamála. Frekari upplýsingar um ákvarðanirnar og önnur dómsmál í tengslum við bankann má finna í skýringum með ársreikningnum.

Gildi Íslandsbanka, siðferðisviðmið og stefna um samfélagslega ábyrgð

Gildi bankans eru kjarni fyrirtækjamenningarinnar sem mótar hegðun, hugarfar og viðmót starfsmanna bankans. Gildi Íslandsbanka krefjast þess að starfsmenn séu faglegir, stundi öguð vinnubrögð, fari eftir ferlum og fylgi málum eftir til enda – fagleg, jákvæð og framsýn.

Til að viðhalda og styrkja trúverðugleika og orðspor bankans tóku allir starfsmenn þátt í að móta siðareglur bankans. Þeim er ætlað að stuðla að góðum starfs- og víðskiptaháttum, auka traust og leiðbeina starfsfólki við dagleg störf.

Bankinn leggur sitt af mörkum til að efla nærumhverfi sitt með því að styðja við fjölbreytt starf á sviði menningar, íþróttar og félagsmála, auk þess að styrkja nýsköpunar- og frumkvöðlaverkefni. Verkefni bankans á sviði samfélagslegrar ábyrgðar eru byggð á stefnu framkvæmdastjórnar sem nær til fimm lykilþátta; víðskipta, menntunar, umhverfis, mannauðs og samfélags. Árlega er gefin út skýrslan Íslandsbanki í samfélaginu – Global Compact og er hún aðgengileg á vef bankans. Undanfarin sjö ár hefur bankinn verið aðili að alþjóðlegu samkomulagi Sameinuðu þjóðanna um samfélagslega ábyrgð, UN Global Compact. Sáttmálinn er leiðarvísir að því hvernig fyrirtæki geta sýnt samfélagslega ábyrgð í verki og er hvatning til góðra verka. Stjórn bankans hefur samþykkt leiðarvísi að nýrri stefnu um samfélagsábyrgð og unnið er að frekari stefnumótun. Í kjölfarið mun stjórn innleiða nýja stefnu um samfélagsábyrgð.

Stjórn Íslandsbanka

Í stjórn bankans sitja sjö einstaklingar, og þrír varamenn, sem kosnir eru á hverjum aðalfundi til eins árs í senn. Stjórnarformaður er kosinn af hluthafafundi. Engin takmörk eru fyrir því hve lengi stjórnarmenn mega sitja í stjórn bankans.

Stjórn bankans fer með málefni bankans á milli hluthafafunda nema þegar lög eða samþykktir bankans kveða á um annað. Stjórn ber ábyrgð á mótun stefnu bankans og felur bankastjóra nánari útfærslu og framkvæmd hennar. Stjórn hefur eftirlit með starfsemi bankans og að hún sé ávallt í samræmi við lög, reglur og góða víðskiptahætti. Stjórn skipar bankastjóra og innri endurskoðanda.

Starfsreglur stjórnar eru settar á grundvelli 70. gr. laga nr. 2/1995 um hlutafélög og 54. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki. Gildandi reglur frá 27. ágúst 2013 má finna á vefsíðu bankans. Samkvæmt starfsreglum stjórnar eru fundir stjórnar lögmatir ef fimm stjórnarmenn hið minnsta sækja fund. Stjórnarfundir á árinu 2014 voru 13 talsins og var stjórn ákvörðunarbær á öllum fundum.

Í samræmi við starfsreglur stjórnar eru tilnefndar sérstakar undirnefndir stjórnar. Nefndirnar starfa samkvæmt erindisbréfi frá stjórn og starfsreglum stjórnar. Undirnefndir stjórnar eru fjórar og eru allar skipaðar stjórnarmönnum:

Endurskoðunarnefnd stjórnar sem skipuð er þremur stjórnarmönnum aðstoðar stjórn við að uppfylla eftirlitsskyldur sínar vegna fjárhagsupplýsinga, innra eftirlits, endurskoðunar og eftirlits með fylgni við lög og reglur ásamt siðareglum bankans. Fundir endurskoðunarnefndar stjórnar á árinu 2014 voru 11 talsins, allir lögmatir.

Áhættunefnd stjórnar sem skipuð er þremur stjórnarmönnum ber ábyrgð á að aðstoða stjórnina með því að veita yfirsýn yfir ákvarðanir æðstu stjórnenda sem tengjast rekstraráhættu í starfsemi bankans. Nefndin er einnig ábyrg fyrir yfirferð á stefnu bankans um áhættustýringu og innra eftirlit. Fundir áhættunefndar stjórnar á árinu 2014 voru sjö talsins, allir lögmatir.

Stefnumótunarnefnd stjórnar sem skipuð er fjórum stjórnarmönnum fylgist með og samþykkir helstu þætti í stefnu bankans og leggur fram vegvísi varðandi innleiðingu stefnunnar. Nefndin ákveður stefnumarkandi fjárhagsleg markmið bankans og áherslur og fylgist með framgangi þeirra. Fundir stefnumótunarnefndar stjórnar á árinu 2014 voru sjö talsins, allir lögmatir.

Óendurskoðaður viðauki: Stjórnarháttayfirlýsing

Nefnd stjórnar um stjórnarhætti, starfskjör og starfsmannamál sem skipuð er fjórum stjórnarmönnum aðstoðar stjórn bankans við að fylgjast með þróun og meta reglulega nálgun bankans í góðum stjórnarháttum og árangur stjórnarmanna. Nefndarfundir stjórnar um stjórnarhætti, starfskjör og starfsmannamál voru sjö talsins á árinu 2014, allir lögmætir.

Nefndarskipan undirnefnda stjórnar má sjá í töflu hér að neðan:

	Endurskoðunar- nefnd stjórnar	Áhættunefnd stjórnar	Stefnumótunar- nefnd stjórnar	Nefnd um stjórnarhætti, starfskjör og starfsmannamál
Friðrik Sophusson				
John E. Mack				
Árni Tómasson				
Helga Valfells				
Marianne Økland				
Neil Graeme Brown				
Dr. Þórunna Jónsdóttir				

 Nefndarmaður Formaður nefndar

Upplýsingar um stjórnarmenn

Friðrik Sophusson, stjórnarformaður, er fæddur árið 1943 og íslenskur ríkisborgari. Hann er með embættispróf frá Lagadeild Háskóla Íslands. Friðrik hefur verið stjórnarformaður frá janúar 2010. Hann er jafnframt stjórnarformaður Hlíðarenda ses. og Úlfjótsvatni sf. og varamaður í stjórn Fondement ehf.

John E. Mack, varaformaður stjórnar, er fæddur árið 1947 og er bandarískur ríkisborgari. Hann er með MBA gráðu frá Virginia Darden School of Business og hagfræðigráðu frá Davidson College. Hann hefur verið stjórnarmaður frá janúar 2010. Hann situr einnig í stjórn Flowers National Bank, Incapital Holdings, Medley Capital Corporation og Search Light Minerals (SRCH).

Neil Graeme Brown, er fæddur árið 1959 og er breskur ríkisborgari. Hann er með M.A. gráðu í klassískum fræðum frá Emmanuel College í Cambridge og er löggiltur endurskoðandi. Hann hefur verið stjórnarmaður frá janúar 2010. Eigandi og stofnandi Subito Partners, ráðgjafar fyrirtæki við stjórnir og fjárfestingarfélag í London, sem sérhæfir sig í ráðgjöf um fjárfestingar og endurskipulagningu. Hann situr einnig í stjórn Gate Group AG, Magma Finance, AVC NEXT- GEN og Euro Car Parts Limited.

Árni Tómasson, er fæddur árið 1955 og er íslenskur ríkisborgari. Hann er með Cand. Oecon gráðu í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands og er löggiltur endurskoðandi. Hann rekur í dag eigið ráðgjafafyrirtæki AT ráðgjöf ehf. Hann hefur verið stjórnarmaður frá janúar 2010. Hann situr einnig í stjórn Reviva Capital S.A., AT ráðgjöf ehf., Skjaldborg Kröfuhafafélag 15 ehf., Skjaldborg Kröfuhafafélag 10 ehf. og Kaffitár ehf.

Marianne Økland, er fædd árið 1962 og er norskur ríkisborgari. Hún er með M.Sc. gráðu í fjármálum, hagfræði og stærðfræði frá Norwegian School of Economics and Business Administration. Hún starfar sem framkvæmdastjóri Avista Partners. Hún hefur verið stjórnarmaður frá janúar 2010. Hún situr einnig í stjórn IDFC og Scorpio Tankers Inc.

Dr. Þórunna Jónsdóttir, er fædd árið 1968 og er íslenskur ríkisborgari. Hún er með doktorsgráðu í stjórnun frá Cranfield University í Bretlandi, MBA gráðu frá IESE Barcelona og meistargráðu í lyfjafræði frá Háskóla Íslands, ásamt því að hafa lokið prófi í verðbréfamíðlun. Hún starfar sem forseti viðskiptadeildar við Háskólann í Reykjavík. Hún hefur verið stjórnarmaður frá september 2013. Þórunna er framkvæmdastjóri og stjórnarmaður í Kaliber ehf., stjórnarmaður í Ísam ehf., Festi ehf. og Kaupás ehf. Hún er jafnframt varamaður í stjórn Klak Innovit ehf og Grunnstöð ehf.

Helga Valfells, er fædd árið 1964 og er íslenskur ríkisborgari. Hún er með MBA gráðu frá London Business School og A.B. gráðu í ensku og hagfræði frá Harvard University. Hún er framkvæmdastjóri Nýsköpunarsjóðs Atvinnulífsins. Hún hefur verið stjórnarmaður frá september 2013. Hún er eigandi og framkvæmdastjóri Árhólmi ehf. og eigandi og varamaður í stjórn Uggi ehf. Hún situr jafnframt í stjórn Mentor ehf., Klak Innovit ehf., Transmit ehf., Vesturgarður ehf., Frumtak GP hf. og Azazo hf. Hún er varamaður í stjórn AMP ehf., Tölvuský ehf., InfoMentor ehf., Norrænar myndir ehf., Akthelia ehf., FSÍ (Framtakssjóður Ísl) GP hf, Greencloud ehf. og Íslensk nýsköpun ehf.

Varamenn stjórnar eru þrír; **Margrét Kristmannsdóttir**, frá september 2014, **Gunnar Fjalur Helgason**, frá september 2013 og **Jón Eiríksson** frá janúar 2011.

Allir stjórnarmenn bankans teljast óháðir bankanum og stórum hluthöfum bankans að undanskildum Árna Tómassyni sem telst háður vegna vinnu hans fyrir hluthafa bankans á síðastliðnum þremur árum.

Óendurskoðaður viðauki: Stjórnarháttayfirlýsing

Árangursmat stjórnar

Starfsreglur stjórnar kveða á um skyldu til að stjórn meti störf sín, verklag og starfshætti eigi sjaldnar en árlega. Þessu mati er ætlað að bæta starfshætti og skilvirkni stjórnarinnar. Við árangursmat er lagt mat á styrkleika og veikleika í störfum stjórnar. Árangursmatið byggir m.a. á sjálfsmati hvers stjórnarmanns, mati á hvort starfreglum hafi verið fylgt til hlítar, stöðumati á sérstökum áherslum varðandi áhættustýringu og innra eftirlit ásamt stikkprufum á eftirfylgni mála sem stjórnin hefur afgreitt.

Framkvæmdastjórn

Bankastjóri er ábyrgur fyrir að annast rekstur bankans í samræmi við mótaða stefnu og ákvarðanir stjórnar. Það er einnig hlutverk bankastjóra að tryggja að starfsemi bankans sé á hverjum tíma í samræmi við samþykktir og viðeigandi lög. Bankastjóri skipar regluvörð bankans, framkvæmdastjóra yfir starfssvið bankans og nefndarmenn í lykilnefndir framkvæmdastjórnar.

Birna Einarsdóttir, bankastjóri, er fædd 1961 og er íslenskur ríkisborgari. Hún er með Cand. Oecon gráðu í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands og MBA gráðu frá Háskólanum í Edinborg. Birna hefur starfað hjá Íslandsbanka og forverum hans í yfir 19 ár. Hún hefur jafnframt starfað sem vörustjóri hjá Royal Bank of Scotland og markaðsstjóri Íslenska útvarpsfélagsins og Íslenskrar getspár.

Framkvæmdastjórn, ásamt bankastjóra, stýrir daglegum rekstri bankans í samræmi við stefnu stjórnar. Framkvæmdastjórn bankans samanstendur af níu einstaklingum, að bankastjóra meðtöldum: **Birna Einarsdóttir**, bankastjóri frá október 2008, **Björgvin Ingi Ólafsson**, framkvæmdastjóri viðskipta og þróunar frá september 2014, **Elín Jónsdóttir**, framkvæmdastjóri eignastýringar frá júlí 2014, **Jón Guðni Ómarsson**, framkvæmdastjóri fjármálasviðs frá október 2011, **Sigríður Olgeirsdóttir**, framkvæmdastjóri rekstrar- og upplýsingatækni- og viðskiptafræði frá september 2010, **Sverrir Örn Þorvaldsson**, framkvæmdastjóri áhættustýringar frá nóvember 2010, **Tryggvi Björn Davíðsson**, framkvæmdastjóri markaða frá september 2011, **Una Steinsdóttir**, framkvæmdastjóri viðskiptabanka frá október 2008, og **Vilhelm Már Þorsteinsson**, framkvæmdastjóri fyrirtækjasviðs frá október 2008.

Bankastjóri og lykilnefndir framkvæmdastjórnar bera ábyrgð á framkvæmd áhættustýringar og innra eftirlits í umboði stjórnar. Skipan lykilnefnda framkvæmdastjórnar, er árveðin af bankastjóra en erindisbréf nefndanna og vinnureglur eru samþykktar af stjórn. Nefndirnar eru:

Framkvæmdastjórn sem stýrir stefnu bankans varðandi rekstraráhættu á samstæðugrundvelli og hefur eftirlit með orðsporsáhættu, viðskiptaáhættu, stefnumótunaráhættu ásamt umsjón með formlegu vörusamþykktarferli bankans.

Áhættunefnd sem fer með stjórn og eftirlit útlánamála og annarrar mótaðilaáhættu í samræmi við lánastefnu og útlánareglur bankans.

Efnahagsnefnd sem hefur umsjón og eftirlit með öðrum fjárhagslegum áhættum eins og markaðsáhættu, lausfjárahættu og vaxtaáhættu í fjárfestingarbók.

Fjárfestingarráð sem tekur ákvarðanir um kaup eða sölu hluta í fyrirtækjum sem og aðrar tegundir fjárfestinga, t.d. í fjárfestingarsjóðum og fasteignum.

Auk þessa eru þrjú svið sem heyrna beint undir bankastjóra; lögfræðideild, mannauðssvið og regluvarsla.

Tilhögun samskipta milli hluthafa og stjórnar

Stjórn á samskipti við hluthafa í samræmi við ákvæði viðeigandi laga, samþykktá bankans og starfsreglna stjórnarinnar. Stjórnarmenn skulu í störfum sínum og ákvarðanatöku standa vörð um hagsmuni bankans og hluthafa í samræmi við ákvæði laga um hlutafélög nr. 2/1995, laga um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 og annað gildandi regluverk um starfsemi fjármálafyrirtækja.

Bankinn er í meirihlutaeigu Glítnis banka hf. sem fer með 95% af hlutafé bankans í gegnum dótturfélag sitt, ISB Holding ehf. Þau 5% sem eftir standa eru í eigu íslenska ríkisins og eru undir stjórn Bankasýslu ríkisins. Hluthafafundir eru meginvettvangur fyrir upplýsingagjöf til hluthafa sem fara með æðsta vald í málefnum bankans. Á milli löglega boðaðra hluthafafunda sér stjórnarformaður um samskipti við hluthafa fyrir hönd stjórnar.

Hluthafar geta á hverjum tíma tjáð sig um málefni bankans við stjórn og lagt fyrirspurnir til stjórnar til umræðu.

Þessi stjórnarháttayfirlýsing var samþykkt af nefnd stjórnar um stjórnarhætti, starfskjör og starfsmannamál og stjórn Íslandsbanka þann 23. febrúar 2015.